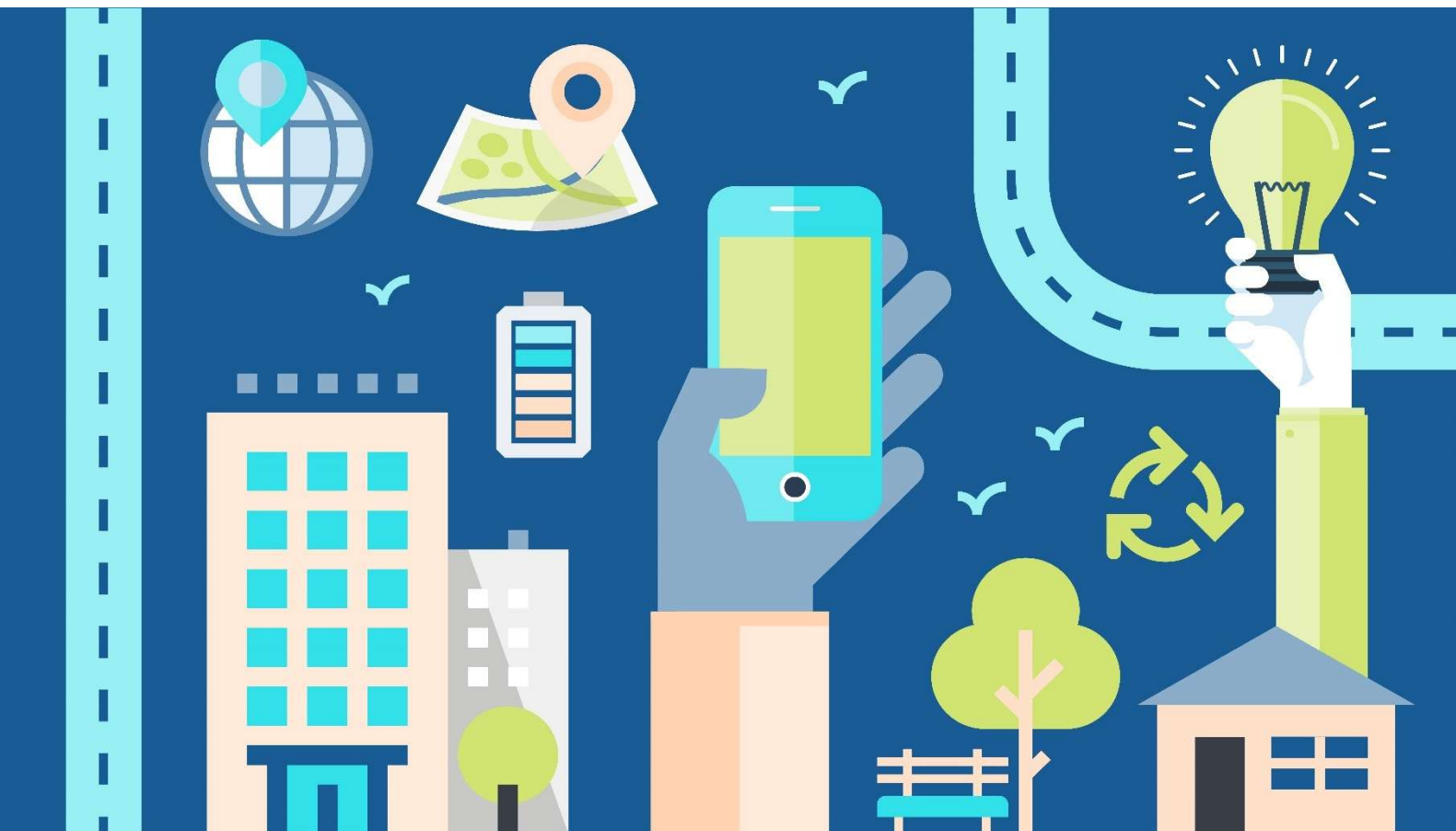

Ett förnybart och kompetent Finland 2021–2027

Program inom EU:s regionalpolitik och strukturpolitik

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Europasian unionin
osarahottama

CCI-nummer	2021FI16FFPR001
Namn på engelska	Innovation and skills in Finland 2021–2027 EU regional and structural policy programme
Namn på finska och på svenska	Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma Ett förnybart och kompetent Finland 2021–2027 Program inom EU:s regionalpolitik och strukturpolitik
Version	3.0
Första året	2021
Sista året	2027
Stödberättigande från och med	1.1.2021
Stödberättigande till och med	31.12.2030
Kommissionens beslut nummer	C(2026) 957 final
Datum för kommissionens beslut	16.2.2026
Medlemsstatens beslut om ändring nummer	
Medlemsstatens beslut om ändring, datum för ikraftträdande	
Överföring av mindre betydelse (artikel 19.5 i förordningen om allmänna bestämmelser)	Nej
Nuts-regioner som omfattas av programmet	FI1 Fastlandsfinland FI1B Helsingfors-Nyland, FI1C Södra Finland, FI19 Västra Finland och FI1D Östra och Norra Finland
Berörd fond eller berörda fonder	x Eruf
	Sammanhållningsfonden
	x ESF+
	x FRO
	EHFVF
Program	endast inom ramen för målet Investering för sysselsättning och tillväxt för de yttersta randområdena

Innehållsförteckning

1. Programstrategi: viktigaste utmaningar och politiska åtgärder	5
2. Prioriteringar	30
2.1. Eruf-prioritering 1: Ett innovativt Finland	30
2.1.1 Särskilt mål 1.1: Förbättra forsknings- och innovationskapaciteten och användningen av avancerad teknik.....	30
2.1.2 Särskilt mål 1.2 Säkra nyttan av digitaliseringen för invånare, företag och myndigheter	40
2.1.3 Särskilt mål 1.3: Förbättra tillväxten och konkurrenskraften för små och medelstora företag.....	50
2.2. Eruf-prioritering 2: Ett klimatneutralt Finland	60
2.2.1 Särskilt mål 2.1: Främja energieffektivitetsåtgärder och minska växthusgasutsläpp .	60
2.2.2 Särskilt mål 2.4: Främja klimatanpassning, riskförebyggande samt beredskap för och motståndskraft mot katastrofer	72
2.2.3 Särskilt mål 2.vi: Främja övergången till en cirkulär ekonomi.....	81
2.3 Eruf-prioritering 3: Ett mer tillgängligt Finland.....	93
2.3.1 Särskilt mål 3.ii: Utveckla regional och lokal tillgänglighet	93
2.4. ESR+-prioritering 4: Ett sysselsättande, kunnigt och inkluderande Finland.....	100
2.4.1. Särskilt mål 4.a: Vägar till arbete	100
2.4.2. Särskilt mål 4.g: Ny kompetens för arbetslivet	110
2.4.3. Särskilt mål 4.h: Jämlik delaktighet	121
Preliminär fördelning av anslagna medel (EU) efter interventionstyp	128
2.5. ESR+-prioritering 5: Finland av sociala innovationer	132
2.5.1 Särskilt mål 5.h: Skyddsnät för ungdomars framtid.....	132
2.6. ESR+-prioritering 6: Finland motarbetar materiell fattigdom.....	141
2.6.1 Särskilt mål 6.m: Utrustad för livet.....	141
2.7. FRO-prioritering 7: Ett Finland för en rättvis omställning	144
2.7.1 Särskilt mål: En regionalt rättvis omställning vid avveckling av torv.....	144
2.8 Eruf-prioritering 8: Ett Finland som främjar produktion av produkter med dubbla användningsområde	151
2.8.1 Särskilt mål 1.vii: stärkande av industriell kapacitet som stöder försvarsindustrin och dubbla användningsområden	151
2.9 Eruf-prioritering 9: Ett Finland som skapar säkerhet	158
2.9.1 Särskilt mål 3.iii: utveckling av en trafikinfrastruktur med dubbla användningsområden som främjar militär rörlighet	158
3. Finansieringsplan.....	165

3.1 Anslag per år	165
4. Nödvändiga villkor	171
5. Programmyndigheter	172
6. Partnerskap	173
7. Kommunikation och synlighet	176
8. Användning av förenklade kostnadsmodeller.....	178
BILAGA 1 Förteckning över strategiska projekt.....	179

1. Programstrategi: viktigaste utmaningar och politiska åtgärder

De nationella strategiska målen och valen som hänför sig till smart specialisering i regionerna styr genomförandet av unionsprogrammet för regional- och strukturpolitik med resiliens. I de nationella målen läggs tonvikten på kontinuerligt lärande och utbildningssystemen, sysselsättningen och arbets-deltagandet, näringslivsorienterad innovationspolitik och hållbar tillväxt samt insatser för utfasning av fossila bränslen i ekonomin och samhället.

Hållbar utveckling, jämställdhet, jämlikhet, digitalisering, internationalisering, klimatförändringar och innovation ska integreras i all verksamhet på ett ändamålsenligt sätt så att aktörerna aktiveras till att se nya potential och rätta sig efter principerna i sin verksamhet. I enlighet med hållbar utveckling ska miljön, människan och ekonomin beaktas likvärdigt i beslutsfattandet och verksamheten. Den verksamhet som stöds bedöms i relation till de tre hållbarhetsdimensionerna. Varje projektansökan be-döms med hänsyn till hållbar utveckling när de förmedlande organen handlägger och poängsätter ansökningarna. ESF+ stödjer framför allt målen 1–5 och 8 av FN:s globala mål för hållbar utveckling. Eruf stödjer speciellt de globala målen 7–10 och 12–13. Programmet genomförs i överensstämmelse med principen om att inte orsaka betydande skada ("Do no significant harm"), vilket innebär att finansiering inte kan beviljas projekt som har en betydande negativ miljöpåverkan. Denna princip och Parisavtalet är bindande för unionens penninganvändning och fonder. Insatser i programmet stödjer också den nationella energi- och klimatplanen. Av Eruf-finansieringen enligt programmet avsätts 35 procent för klimatinsatser i enlighet med de nationella riktlinjerna.

Förutom att alla projekt ska ha en jämställdhetsdimension är det också möjligt att finansiera projekt som framför allt syftar till att främja jämställdheten mellan könen. När programmet genomförs är det viktigt att stödja urfolket samerna, romerna samt andra befolkningsgrupper på ett kulturkänsligt sätt. Den verksamhet som stöds ska vara tillgänglig och hjälpa personer med funktionsnedsättning att ta del av sina rättigheter, sysselsättningsmöjligheter och samhälleligt deltagande. Insatserna i programmet ska genomföras enligt stadgan om de grundläggande rättigheterna. Insatserna ska bidra till att undanröja ojämlikhet.

Strategierna för smart specialisering är ett viktigt instrument i verksamheter med medfinansiering av Eruf och ESF+ i regionerna, som stöd för substansdefinitionen i programmen och speciellt under genomförandet. Utöver smart tillväxt ska genomförandet ske med hänsyn till hållbar och inkluderande tillväxt. Programmet skapar resiliens för genomförandet då omständigheterna förändras under programperioden. Inför hotbilder som externa riskfaktorer och plötsliga konjunktursvängningar är det viktigt att accentuera dels insatser som stödjer företagen och värnar om arbetstillfällena, dels såväl akut-insatser som långvarigare åtgärder för att hantera kriser utifrån de nationella och regionala behoven. Konsekvenserna och effekterna av pandemin med covid-19 sätter sin prägel på programperiodens början, speciellt med avseende på företagsverksamheten och sysselsättningen. Teman som genom-syrar stimulansåtgärderna är digitalisering, grön tillväxt och klimatet.

Territoriella skillnader och viktningar avspeglas på valen i genomförandet av programmet. Befolkningscentraliseringen och urbaniseringen å ena sidan och avfolkningen å andra sidan anger underlaget för genomförandet. I alla regioner finns både växande och stagnerande områden. Vid tilldelningen av resurser till den ökande företags- och innovationsverksamheten, som koncentreras främst till stadsregioner, ska även samarbetet med aktörer i omgivningen vägas in. Genom större

pendlingsområden och nya sätt att arbeta kan det vara möjligt att höja sysselsättningsgraden i områden med en ineffektiv arbetsmarknad. Befolkningsförändringar och demografiska förändringar avspeglas på olika sätt beroende på region. Städerna tampas med att utveckla tjänster för en heterogen befolkning. Samtidigt är utmaningen i glesbygderna att hitta nya sätt att organisera tjänster. Digitaliseringen främjar arbete, företagsverksamhet och service som är geografiskt oberoende samt stödjer multilokalitet med avseende på boende, utveckling och tillväxt.

Insatserna för hållbar stadsutveckling samlas i ITI-instrumentet. Insatser med medfinansiering från Eruf stöds genom prioritet 1 och de särskilda målen 2.1. och 2.4.

Särskild finansiering avsedd för att avhjälpa regionala skillnader i utvecklingen av nordliga glesbefolkade områden (NSPA) anvisas speciellt till att förbättra tillgängligheten i närings- och företagsverksamheten samt till utvecklingen av tillgängligheten avseende tjänster för utbildningsmässig jämlikhet, välfärd och delaktighet, exempelvis med hjälp av digitalisering. Stödet till NSPA-regioner riktas till att lösa de särskilda utmaningarna i Östra och Norra Finland. Till dessa räknas bland annat bestående konkurrensnackdelar på grund av den glesa befolkningen och de långa avstånden. Det särskilda målet 3.2 tillämpas endast i NSPA-regionen. Regionen påverkas av strukturell arbetslöshet, högre arbetslöshetsgrad, lägre utbildningsnivå samt har problem med tillgängligheten till utbildning och arbetsmarknaden på grund av den glesa bebyggelsen.

Insatserna i programmet bidrar till genomförandet av EU:s Östersjöstrategi och EU:s politik för Arktis samt främjar internationellt samarbete både i gränsregionerna och även mer allmänt.

Programmet kompletterar och stödjer EU:s andra strategier och politiker, inklusive den gröna given, strategin för ett digitalt Europa och strategin för en energiunion samt den nationella planen för anpassning till klimatförändringen. Vid genomförandet av programmet beaktas initiativet Ett nytt europeiskt Bauhaus, särskilt i SM 2.1. Insatserna i programmet stödjer sysselsättningsriktlinjerna, EU:s strategiska ram för romers jämlikhet, inkludering och deltagande, ungdomsgarantin och delvis barngarantin genom utvecklingsinsatser inom ESF+.

I enlighet med partnerskapsöverenskommelsen uppstår synergier gentemot Finlands program för hållbar tillväxt (RRF) dels genom substansdimensionen, dels genom nivån och omfattningen av genomförandet. Insatserna inom Eruf och ESF+ är främst småskaliga lokala eller regionala projekt som riktar sig på specifika och avgränsade behov, medan RRF-insatserna har ett riksomfattande perspektiv. RRF-investeringarna i digitalisering förbättrar rikstäckningen av bredbandsnätet. Av finansieringen allokeras 50 procent till insatser som främjar den gröna omställningen. Finlands program för hållbar utveckling (RRF) innehåller inga egentliga investeringar i vägnätet. Däremot är avsikten att med RRF-pengar bygga upp en infrastruktur för att ladda el och tanka gas, särskilt i glest befolkade regioner. RRF förnyar sysselsättningstjänsterna i enlighet med den nordiska modellen för sysselsättningstjänster och ökar antalet nybörjarplatser vid högskolorna.

Fonderna stödjer nationella åtgärder inom närings-, energi-, klimat-, innovation-, utbildnings- och sysselsättningspolitiken och avseende insatser för att undanröja socialt utanförskap och fattigdom dels genom ökade volymer av insatserna, dels genom att ta fram nya handlingsmodeller, metoder och nätverk för politiken. Relevanta landsspecifika rekommendationer behandlas i tabell 1. Valen har gjorts med hänsyn till kommissionens synpunkter enligt bilaga D från 2019 gällande verksamhetsprioriteringarnas innehåll.

Eruf stödjer målen i programmet Horisont Europa genom att finansiera inledande innovationsarbete och nätverk i företag och utbildningsinstitutioner, särskilt medelhög och hög teknologimognad TRL 3–9 (basforskning på TRL 1 hör i princip inte hit). Företagsstöden inom Eruf är samordnade med företagsstöden inom jordbruksfonden (EJFLU). Företagsstöd från Eruf,

nationella och EU-medfinansierade finansieringsinstrument och övrig utveckling av företagsverksamheten utgör en samordnad helhet.

Principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter uppfylls för närvarande relativt väl i Finland. ESF+ insatser behövs ändå för att stödja i synnerhet utvecklingen av sysselsättning, kontinuerligt lärande och arbetslivet, jämställdhet och jämlikhet, lika möjligheter och deltagande. De nationella jämställdhetsmålen bidrar till genomförandet av programmet. Leaderverksamheten, som finansieras genom jordbruksfonden, arbetar för livskraften och aktivt deltagande i landsbygdsregioner. ESF+ stödjer delvis samma invandrargrupper som Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF). Insatserna inom ESF+ är ändå mer omfattande, eftersom AMIF fokuserar huvudsakligen på de första stegen i integrationsfrämjande som fokuserar på tredjelandsinvandrare. Fonderna kompletterar integrationsinsatser enligt integrationslagen som finansieras med nationella medel.

Enligt utvärderingen av programperioden 2014–2020 hänför sig utmaningarna inom förvaltningen till effektiv användning av de knappa resurserna och aktivering av förnyelseinriktad projektverksamhet med kundfokus. Förvaltningens styrkor är smidigare e-tjänster, implementering av kostnadsmodeller och snabbare utbetalningar. Förenklingen kommer att fortsätta med kostnadsmodeller och mer avancerade digitala processer. Aktörerna uppmuntras att använda sig av strategisk och innovativ offentlig upphandling som tar hänsyn till kvalitets-, livscykel- och miljökriterier och sociala kriterier.

Den riksomfattande och landskapsövergripande projektverksamheten var enligt utvärderingen på det stora hela väl fungerande. Riksomfattande projekt undanröjer överlappande verksamhet, främjar spridningen av resultaten och genererar specialkunskap inom projektverksamheten. Landskapsövergripande projekt främjar lärande av varandra och genererar stordriftsfördelar när insatser genomförs på områden som är större än ett landskap. Enligt utvärderingen saknades synergier mellan de riksomfattande och regionala projekten och därför bör åtgärderna i framtiden ha ett starkare regionalt perspektiv.

Målet är att stärka samordningen av Eruf och ESF+ för genomförande av bredare mål bland annat med hjälp av dimensionerna. Enligt utvärderingen har framgångarna i detta avseende varit måttliga under den föregående programperioden.

Organisationers delaktighet i förberedelserna av ärenden är på en god nivå i Finland. Arbetsmarknadens parter och civilsamhälleorganisationer deltar också i utformningen av programmet och deras kunnande stärks med tekniskt stöd som beskrivs i kapitel 6.

Utmaningar avseende FoUI

Globala omvärldsförändringar, som den snabba tekniska och ekonomiska utvecklingen samt miljöutmaningarna kräver satsningar på näringslivsorienterad och innovativ FoU-verksamhet. I det nationella reformprogrammet har målet för FoUI-utgifterna ställts på 4 procent av BNP. År 2019 var FoUI-intensiteten i Finland 2,8 procent av BNP. För att målet ska kunna uppnås krävs en betydande ökning av både de offentliga och de privata FoU-investeringarna.

Den privata medfinansieringen till offentlig forskning är mindre än EU-genomsnittet. Sektorn av medelstora företag som har kapacitet för privata FoUI-investeringar är smal i Finland och jämfört med EU-snittet är även andelen snabbt växande innovativa företag mindre.

Forsknings- och högskolesektorn tampas med insufficient internationalisering. Utländska direktinvesteringar har stannat på en låg nivå. Därtill finns det endast ett fåtal finländska multinationella bolag med FoUI-aktivitet utomlands. Utöver de relativt höga arbetskraftskostnaderna gör det perifera läget och språkbarriären Finland mindre attraktivt för internationella experter och investeringar.

Affärsinnovationer fokuserar främst på små förbättringar och effektivisering av verksamheten i företag och på arbetsplatser. Med tanke på att stärka innovationspotentialen är det viktigt att satsa på personalens kompetens och därigenom höja innovationskapaciteten. I detta avseende har yrkesinstitutens roll i utvecklingen av FoUI underutnyttjats.

I utvärderingen av 2014–2020 konstateras att i fråga om stimulering av FoU hade strukturfondsprogrammet en obetydlig effekt i förhållande till de totala FoU-utgifterna. Däremot hade FoUI-finansieringen från strukturfonderna två viktiga strukturella dimensioner. För det första bidrog den till att förankra en regional innovationspolitik om regionala FoUI-kluster och innovationsekosystem. För det andra ökade och fokuserade strukturfonderna FoUI-verksamheten speciellt i landskap med låg FoUI-intensitet i företagssektorn.

Utmaningar avseende digitalisering

Trots att digital kompetens hör till Finlands viktigaste konkurrensfördelar har företagen svårigheter med att rekrytera specialiserad it-kompetens. Det finns stora skillnader mellan företag vad gäller integrering av digital teknik samt i affärsverksamheten. Digitaliseringsgraden i ett företag beror mycket på företagarens och de andra nyckelpersonernas kompetens. I synnerhet små företag behöver bollplank och lätt åtkomliga modeller för utveckling av sin digitala kapacitet.

Digitaliseringen erbjuder Finland en betydande potential för produktivitetshöjning. Den därtill hörande industriella omvandlingen kräver insatser för att stärka såväl it-infrastrukturen som kompetensen och FoU-verksamheten inom framtida digitala tjänster. Digitala tjänster, distansarbete och distansstudier minskar behovet för resor, vilket ger en minskning av utsläppen av växthusgaser och andra ämnen. Denna utveckling tog fart 2020 med pandemin med covid-19 som tvingade samhället att snabbt börja använda digitala förbindelser och tjänster. Erfarenheterna utvisade att mer omfattande användning av informations- och kommunikationsteknik i samhället ger upphov till effektivare funktioner, gör dem mindre platsberoende och skapar utbud av nya verktyg och arbetsmetoder. Samtidigt ökar behovet av bättre lösningar för informationssäkerhet, informationsskydd och cybersäkerhet. Lärdomarna från pandemin måste tas till vara i FoUI-verksamheten, företagets produktutveckling och offentlig service.

Utmaningar avseende små och medelstora företag

Tiotusentals arbetstillfällen har försvunnit inom de traditionella industrierna i Finland. I gengäld uppkommer nya affärsmöjligheter genom den ökande digitaliseringen, den cirkulära ekonomin och medicintekniken med tillhörande tjänster samt i anslutning till klimatåtgärderna. Små och medelstora företag har en viktig diversifierande roll i näringsstrukturen eftersom största delen av den nya affärsverksamheten och de nya arbetstillfällena samt produktivitetsetvecklingen sker i de snabbt växande företagen inom detta segment. Företagssektorn i Finland kännetecknas av mikroföretag och ensamföretagare. Endast få företag är inriktade på snabb tillväxt. Företagens internationalisering kräver ytterligare insatser. Det finns stora skillnader mellan branscher och företag med avseende på export och övrig internationell affärsaktivitet. Enligt SMF-

företagsbarometern 2/2020 har investeringsviljan minskat och förväntningarna på omsättningsutvecklingen och lönsamheten sjunkit till följd av covid-19-pandemin.

Företagens FoU-utgifter minskade i Finland under 2010-talet kraftigare än i något annat EU-land. Ändå har innovationer en betydande effekt på företagets verksamhet, förnyelseförmåga och framgång, de företag som samarbetar med högskolorna förhåller sig mer aktivt till att utveckla produktionsprocesserna och produktinnovationerna och effektivisera organisationen. Näringslivet bör ta till vara hela den potential som klimatteknik och koldioxidsnåla produktion erbjuder. Många branscher i Finland har specialiserad miljöteknisk expertis men de saknar inriktning på internationalisering och export. Utmaningen är att skapa tillräckligt starka konsortier som stödjer varandra och besitter tillräcklig global konkurrenskraft.

Största delen av de nya företagen och arbetstillfällena uppkommer i branscher som genomsnittligt sett är mindre produktiva. Utöver servicesektorn behövs det nya arbetstillfällena också inom branscher med hög produktivitet. Nya affärsmodeller och serviceproduktion kräver såväl investeringar i produktion som satsningar på kompetens, tillgång till kompetent arbetskraft, förnyelseförmåga och forskningsintensitet. I över hälften av de små och medelstora företagen anser man att tillgången till kompetent arbetskraft som motsvarar företagets behov bromsar upp tillväxten, åtminstone i viss mån. Små och medelstora företags bristande förnyelseförmåga avseende kompetens och i samband med ägarbyten utgör en risk för livskraften speciellt i regioner med övervägande små och medelstora företag. I det svåra läget som orsakats av covid-19-pandemin har företagen bemödat sig om att hålla kvar kompetent arbetskraft genom att delvis använda systemet för permittering.

Enligt utvärderingen av 2014–2020 stöddes utvecklingen av små och medelstora företags konkurrenskraft på många olika sätt. I förhållande till målen har tillväxten i företag som tilldelats Eruf-stöd stimulerats väl, även om en del av effekterna blir synliga först med tiden. Programmet lyckades bra med företagets internationalisering. Däremot var effekterna små på diversifieringen av näringsstrukturen och uppkomsten av nya företag.

Utmaningar avseende koldioxidsnåla processer och klimatet

Finlands mål är att vara klimatneutralt 2035. Utmaningen är att hitta incitament för förbindelser och val för koldioxidsnåla lösningar och att jämna ut osäkerheter vid omställningen. Begränsning av klimatförändringen innebär minskad energiförbrukning med ett långt framtidsperspektiv och introduktion av produktionssätt med mindre utsläpp, vilket kräver stora omställningar inom energi- och utsläppsintensiva industrier och i samhället.

Finland har betydande nya affärsmöjligheter och lösningar på den globala marknaden. Både den offentliga och den privata FoUI-verksamheten måste ställas in på ny tillväxt och lösningar på de globala utmaningarna. Vid sidan av de redan kända finländska framgångssektorerna skapas nya framgångssagor inom klimatneutrala processer, miljöinvesteringar, kreativ ekonomi, miljöteknik och cirkulär ekonomi. Det är avgörande att små och medelstora företag kan produktifiera, kommersialisera och lansera sina innovativa idéer för varor och tjänster.

Klimatförändringarna påverkar hela Finland. Även i de arktiska regionerna är de avgörande för den framtida utvecklingen. De lokala samhällenas, inklusive urfolket samernas, förmåga att anpassa sig till förändringarna måste stärkas. Den tekniska utvecklingen ger mer hållbara lösningar för växelverkan. Samarbetet mellan städerna och landsbygden kräver insatser med anledning av multilokalitet, distansarbete och distansstudier, nya koldioxidsnåla transportformer, förnybara energilösningar, rekreation i naturen och kulturmiljön samt turism. Programmet möjliggör innovativ utveckling av hållbar affärsverksamhet med tillhörande kompetens inom dessa teman.

Alla företag kan delta i arbetet för en hållbar ekonomi för att uppnå klimatneutralitet. Även de traditionella affärsverksamheterna får fördelar av effektivare verksamhet, mindre energiförbrukning och återvinning av råvaror. De små och medelstora företagen behöver stöd från samarbete mellan lokomotivföretag, forskningsinstitut, utbildningsorganisationer samt arbetsmarknadens, näringslivets, civilsamhällets och konsumentsektorns organisationer. I Finland finns betydande högteknologiskt kunnande inom flera sektorer. Med sikte på global efterfrågan skapas utvecklingsplattformar som tar fasta på pionjärmarknader. Skärpning av många utsläppsgränsvärden skapar också tillväxtmöjligheter för finländska företag som ligger i framkant av kompetens och högteknologi.

Utmaningar avseende tillgänglighet

På grund av Finlands geografiska läge ställs små och medelstora företag inför utmaningar i den fysiska omvärlden. Delar av landet är glest befolkade och avstånden är långa. Tillgängligheten spelar en stor roll för näringslivets konkurrenskraft och därför är dessa utmaningar en konkurrensnackdel speciellt i Östra och Norra Finland. De långa avstånden och glesa befolkningen är problematiska för transport- och resekedjorna. De infrastrukturprojekt som genomförs med särskild finansiering för nordliga glesbefolkade områden (NSPA) är kopplade till större utvecklingshelheter. Inom Europeiska kommissionens pilotsatsning på industriell omvandling (Pilot action: Regions in Industrial Transition) utarbetades en smart specialiseringsstrategi för Östra och Norra Finland innehållande gemensamma tillväxtområden. Det gäller att sänka tröskeln för investeringar för företagen i Östra och Norra Finland och göra det möjligt för dem att utvidga verksamheten. För att stödja utvecklingen av företagsverksamheten i dessa regioner behövs småskaliga projekt för transportinfrastrukturen som fokuserar på produktionsverksamhet och turistföretag.

Utmaningar avseende sysselsättning

Enligt prognoserna kommer andelen av personer i arbetslivet att minska i Finland fram till 2050. Befolkningsökningen sker enbart genom invandring. År 2020 var sysselsättningsgraden 71,6 procent, jämfört med år 2019 då den var 72,6 procent (15–64-åringar). Arbetslösheten ökade under covid-19-pandemin. Arbetslöshetsgraden steg till i genomsnitt 7,8 procent år 2020, jämfört med 6,7 procent år 2019. År 2020 var coronapandemins effekter den största orsaken till den negativa sysselsättningsutvecklingen. Särskilt drabbade sektorer var bland annat turism- och restaurangbranschen och vissa industrigrenar. Antalet arbetslösa ökade i hög grad på grund av permitteringar. Långtidsarbetslösheten ökade också. Ungdomsarbetslösheten ökade särskilt i de större städerna och är alltså högre än EU-snittet. Då omständigheterna förändras är det viktigt att också finansiera insatser som stödjer företagen och värnar om arbetstillfällena inför hotbilder som externa riskfaktorer och plötsliga konjunktursvängningar.

Förändringen av arbetet kräver satsningar på och beredskap för kontinuerligt lärande. Bristen på kompetent arbetskraft påverkar utvecklingen och utnyttjandet av nya tekniska lösningar, automation och robotik samt företagets produktivitet och tillväxtmöjligheter överlag. Arbeten där kompetenskraven är lägre kan ersättas med tekniklösningar. Framöver kommer klimatåtgärderna också att avspeglas tydligare på kompetenskraven. Arbetskraftstillgången försvåras av den åldrande befolkningen, människors platsbundenhet och de långa avstånden i vissa delar av landet. Arbetskraftens rörlighet inom landet är liten och detsamma gäller arbetskraftsinvandringen. En särskild utmaning för Finland är könssegregeringen på arbetsmarknaden som gör att en del av kompetenspotentialen förblir outnyttjad.

Sysselsättningen av partiellt arbetsföra personer som inte är i arbetslivet bör förbättras för att höja sysselsättningsgraden. Social ekonomi och sociala företag kan bidra till utbudet av arbetstillfällen och möjligheter till kompetenshöjning också till partiellt arbetsföra och andra personer i utsatt ställning.

Enligt utvärderingen av 2014–2020 erhöles goda resultat speciellt inom sysselsättningen av äldre, medan målen för sysselsättning av unga inte uppnåddes. Programmet erbjöd begränsade verktyg för att inverka på långtidsarbetslösheten. Jämfört med nationell finansiering hade ESF-insatserna på det stora hela en större inverkan på sysselsättningen bland dem som omfattades av programmet.

Utmaningar avseende kompetens

På 2020-talet kommer kompetens att vara den viktigaste förutsättningen för tillväxt och tillgången på kompetent arbetskraft är i hög grad avgörande för vår globala konkurrensposition. Behovet av kompetensuppdatering och kontinuerligt lärande ökar kraftigt när ny teknik tas i bruk och arbetet förändras. Enligt OECD:s bedömning kommer 21 procent av arbetsuppgifterna att genomgå betydande förändringar de närmaste 10–20 åren. Denna förändring kräver kontinuerlig omformning av arbetslivet. Enligt undersökningen om arbetsvillkor 2018 har digitaliseringen penetrerat arbetslivet i Finland. Skillnaderna i användningen av digital utrustning och i digital kompetens är stora mellan olika socioekonomiska grupper. I synnerhet de äldre känner oro för sina digitala färdigheter. Trots de snabba omvärldsförändringarna har möjligheterna att delta i utbildning och kompetensutveckling som arbetsgivaren ordnar inte egentligen ökat.

Enligt framsynsresultat kommer 80 procent av nya arbetstillfällen i framtiden att förutsätta högre utbildning. Förändringarna inom sektorerna och yrkesområdena påverkar såväl behovet av att identifiera och föregripa kompetensbehoven som arbetets kultur. Organisationerna bör lära sig identifiera och utveckla nya former av arbete. Kontinuerligt lärande i kombination med utveckling av arbetslivet förbättrar tillgången till kompetent arbetskraft, stärker produktiviteten och främjar organisationernas ledning. Identifiering av andra viktiga utvecklingsteman inom arbetslivet, som arbetshälsa och arbetarskydd, ger bättre fokuseringen av kompetensanskaffningen och stärker hela organisationens utveckling. När man på arbetsplatserna lär sig att föregripa förändringar blir också arbetslivets kvalitet och produktivitet bättre. Könsssegregering påverkar fortfarande både utbildningen och arbetslivet. Med tanke på att motarbeta polariseringen av arbetsmarknaden är det viktigt att höja kompetensen hos de grupper som är underrepresenterade i utbildningen för att jämna ut skillnaderna i lärande och främja den utbildningsmässiga och sociala jämlikheten.

Servicesystemet utvecklas så att stödelementen för övergångar och omställningar används i större utsträckning. Övergångarna från utbildning till arbete och mellan anställningar görs smidigare och snabbare med särskild hänsyn till det föränderliga arbetslivets behov och utvecklingen av den nationella modellen för omställningsskydd. Trots ett väl fungerande utbildningssystem har utbildningsresultaten i Finland försämrats, kunskapsnivån har börjat sjunka, skillnaderna mellan olika grupper har ökat, andelen skolavhopp har ökat och anmärkningsvärt många har brister i de grundläggande kunskaperna och färdigheterna. Enligt OECD:s PISA-studie har finländska ungdomars kunskaper inom läsförståelse, matematik och naturvetenskap blivit sämre och de regionala skillnaderna har blivit större. Ett särskilt bekymmer är invandrarnas kunskaper. Enligt PIAAC-undersökningen besitter inte alla 16–65-åringar tillräcklig informationskompetens för att klara sig i det moderna samhället. Vilken examen som ligger som grund (studentexamen eller yrkesexamen) har fortfarande en stor betydelse vid övergången till fortsatta studier.

Enligt utvärderingen 2014–2020 var andelen deltagare med endast grundläggande utbildning större än tidigare. Genom programmet var det möjligt att bidra till bland annat att avhoppet minskade och att färre unga stod utanför utbildning eller arbete. Med tanke på livslångt lärande var åtgärderna dock otillräckliga. Av målgrupperna accentuerades antalet sysselsatta i förhållande till arbetslösa och personer utanför arbetskraften. Med avseende på utbudet av och kvaliteten på utbildning inom tillväxt- och omställningsbranscherna bidrog utvecklingsinsatserna till den kompetenshöjning som behövdes för tillväxt och smart specialisering. I projekten stärktes kompetenser för det digitala samhället och utvecklades digitala lärmiljöer och utbildningskoncept.

Utmaningar avseende social utslagning

Polariseringen bland befolkningen i Finland ökar och ekonomisk utsatthet och fattigdom koncentreras och går i arv. Även de regionala skillnaderna ökar. Risken för fattigdom eller socialt utanförskap är fortfarande liten, trots att det finns vissa skillnader mellan regioner och befolkningsgrupper. Barn med lågutbildade föräldrar löper stor risk för socialt utanförskap eller fattigdom. Fattigdomsriskerna är betydligt större (20 %) bland barn med invandrarbakgrund än hos barn med finländsk bakgrund. Fattigdom korrelerar med olika former av ungdomsproblematik och utslagning samt med invalid-/sjukpension bland 16–24-åringar.

Finland har uppskattningsvis 70 000 unga som varken arbetar eller studerar (Neet). Avsaknaden av arbets- eller studieplats ökar risken för att Neet-unga upplever ekonomisk utsatthet, utanförskap och ensamhet. Många unga har svårigheter med kompetens och livshantering. Till de största utmaningarna hör avhopp på andra utbildningsstadiet, det stora antalet unga som varken arbetar eller studerar samt anhopningen av problem speciellt hos unga män. Före 2000 var psykisk ohälsa den vanligaste grunden för beviljande av invalid-/sjukpension. Psykisk ohälsa orsakar arbetsoförmåga speciellt bland 18–34-åringar.

Det finns utmaningar med sysselsättningen av personer som är partiellt arbetsföra, har en funktionsnedsättning, har utländsk bakgrund, hör till en etnisk minoritet eller är äldre. Arbetslöshet försämrar arbets- och funktionsförmågan och omvänt: nedsatt arbets- och funktionsförmåga försämrar möjligheterna att få arbete.

Sysselsättningsgraden bland invandrare i arbetsför ålder är lägre än bland den infödda befolkningen, medan arbetslöshetsnivån är högre. Ungdomar med invandrarbakgrund löper en synnerligen stor risk att hamna utanför arbetsmarknaden då de går ut grundskolan. Faktorer som komplicerar sysselsättningen av personer med utländsk bakgrund är diskriminering, bristande kunskaper i de inhemska språken, brist på arbetserfarenhet i Finland samt komplikationer med erkännande av utländska kvalifikationer och utbildningar.

Enligt utvärderingen av 2014–2020 riktades utvecklingsprojekten för social delaktighet och fattigdomsminskning på personer med största risken för fattigdom och utanförskap. Enligt jämförelserna gav dessa projekt bättre resultat än nationella åtgärder avsedda för motsvarande målgrupper. Framöver bör insatserna för delaktighet kopplas bättre till både de nationella strukturerna och den övriga strukturfondsverksamheten.

Social innovation inom vård av barn och unga utom hemmet och inom barnskydd

Den socioekonomiska polariseringen i samhället har medfört att ohälsan bland unga som redan var i en utsatt ställning har ökat, vilket avspeglas som ökande missbruk och mental ohälsa. Det finns många indikatorer som kopplar klientrelationer inom vård utanför hemmet och barnskyddet till

social utsatthet som vuxen. Enligt undersökningar löper personer som vuxit upp utanför hemmet större risk för marginalisering än den övriga befolkningen. Programmets prioritering för social innovation ska underlätta en reform av innehållet och strukturerna hos öppenvården, vården utom hemmet och eftervården inom barnskyddet genom att utveckla och fördjupa samarbetet och de gemensamma insatserna mellan aktörer. På så sätt kan man identifiera och förankra effektiva arbetssätt.

Utmaningar avseende materiell fattigdom

I Finland riskerar över 800 000 personer fattigdom eller utslagning. För att minska utsatthet och fattigdom och avhjälpa bristen på mat samt minska matsvinn ger olika aktörer bland annat överblivna livsmedel från butiker och varor gratis till mindre bemedlade personer. I samband med mat och annat materiellt stöd ökar man mottagarnas sociala integration och medvetandegör dem om bland annat möjligheter att få ta del av mathjälp och materiellt bistånd, skuldrådgivning, hälso- och sjukvård, socialt bistånd och olika utvecklingsprojekt med medfinansiering från bland annat strukturfonderna.

Enligt kommissionens rapport år 2018 om Finlands program för bistånd till dem som har det sämst ställt har programmet understött aktörer i livsmedelsdistribution både genom att förse dem med mat för distribuering och genom att stärka deras organisation och expertis inom hanteringen av livsmedelsdistribution. Detta har återspeglats i möjligheten att genomföra annat bistånd i form av kompletterande åtgärder.

Utmaningar för en rättvis omställning vid avveckling av torv

Enligt regeringsprogrammet ska användningen av torv som energikälla halveras före 2030. Det är sannolikt att användningen av torv minskar före 2030 mer än vad regeringen har fastställt som mål. Som följd av det åtagande som gäller halvering eftersträvas en minskad användning av torv som energikälla från TWh-nivån 15,7 för år 2019 till nivån 2,0 för år 2030. På motsvarande sätt minskar de totala utsläppen från Mt-nivån 7,9 för år 2019 till nivån 1,0 för 2030.

I energiproduktionen är torv en lokal resurs, och därmed koncentrerar sig dess användning som energikälla till samma landskap som dess produktion. Under 2019 uppgick omsättningen för torvbranschen i hela landet till 455 miljoner euro och sysselsättningen motsvarade 1 400 årsverken. Bruttovärdet för torvbranschens produktion var emellertid större än omsättningen, cirka 500 miljoner euro, varav branschens eget förädlingsvärde uppgick till cirka 126 miljoner euro.

Torvbranschen har emellertid konstaterats ha även mer omfattande effekter på ekonomin än dess direkta effekter. Enligt input-outputtabeller uppstår cirka 40 procent av det värde som torvbranschen producerar i torvbranschen, drygt 30 procent i andra branscher, drygt 20 procent kommer från import och mindre än 5 procent från skatter.

Cirka 55 procent av sysselsättningen i produktionskedjan kom från torvbranschen, och resten från andra branscher, såsom från reparation och transport av maskiner och anordningar.

Torvbranschens produktionskedja sysselsätter cirka 1,8 gånger så mycket som sysselsättningen i den egna branschen. Därmed innebar 1 404 årsverken för torvbranschen under 2019 cirka 2 500 årsverken i hela produktionskedjan.

Som en följd av den betydande minskningen eller avvecklandet av torvproduktionen kan därmed förväntas stora socioekonomiska och miljömässiga regionala negativa effekter som man svarar mot med Finlands FRO-strategi för att trygga sysselsättning och hållbara regionala ekonomier.

Eftersom torv är en lokal resurs i energiproduktionen, syns de negativa effekterna särskilt på kommunnivån och nivån för ekonomiska regioner. För att stödja omställningen till en rättvis koldioxidsnål ekonomi betonas i strategin diversifiering av näringslivet och anpassning av arbetskraften i branschen.

De regionala omställningsplanerna följer strikt Finlands FRO-strategi och är i linje med den nationella energi- och klimatplanen och den klimatpolitiska planen på medellång sikt. FRO stöder i Finland FN:s mål för hållbar utveckling vid sidan av andra fonder, i synnerhet mål 15.

Säkerhetsutmaningar

Finlands och Europas säkerhetsmiljö har förändrats på ett fundamentalt och långvarigt sätt efter att Ryssland anföll Ukraina. Ryssland har trots sanktionerna kunnat öka sin krigsindustriella produktion effektivare än Natoländerna. En betydande del av Rysslands militära kapacitet är än så länge bunden av krigsansträngningarna i Ukraina, men krigstillståndets utveckling kan påverka Rysslands möjligheter att utveckla och gruppera kapaciteter också i Finlands närområde. Rysslands mål är att inrätta nya ledningsorgan och trupper vid gränserna mot Nato och öka bland annat armébrigaderna i divisionssammansättningen.

Säkerhetsläget förutsätter att Natos avskräckande effekt och försvar stärks i brådskande ordning på den östra och norra flanken. För Finlands del förutsätter säkerhetsläget inte bara åtgärder för att möjliggöra allianstrupperns närvaro och skapa förutsättningar för att verkställa det gemensamma försvaret och koncentrera och upprätthålla trupper i Finland, utan även beredskap för att förhindra avancemang av en fiende som har överskridit statsgränsen. Detta förutsätter bland annat åtgärdande av kritiska brister gällande den militära rörligheten, skapande av förutsättningar för förhandslagring av materiel för Natotrupper och åtgärder som stärker den militära försörjningsberedskapen, inklusive åtgärder som ökar produktionen av försvarsmateriel och främjar utvecklingen av den.

Tabell 1. Politiska mål, särskilda mål och motivering

Tabell 1 Eruf

Politiskt mål	Särskilt mål	Motivering (sammanfattning)
1. Ett smartare Europa	SM 1.i	För att även i framtiden kunna vara en ledande innovationsland i Europa behöver Finland nya modeller för samarbete och kompetensöverföring mellan näringslivet och forskningen. Nationella strategiinsatser och landskapens smarta specialiseringsstrategier spelar en viktig roll i näringslivets omställningsprocess och i utvecklingen av innovationskapaciteten i regionerna. Insatserna stödjer det nationella målet att öka FoU-investeringarnas andel till 4 procent av BNP och de ska vara i linje med klimatmålen och principen om att inte orsaka betydande skada. Att kunna svara på omställningarna

Politiskt mål	Särskilt mål	Motivering (sammanfattning)
		<p>kräver utveckling som tar fasta på regionernas särdrag. Innovation uppkommer oberoende av plats.</p> <p>Förvärv och förkovran av kunskaper och färdigheter ger upphov till nya handlingsmodeller som ger ett underlag för flexibla och sektorsövergripande innovationsekosystem samt för den cirkulära ekonomin.</p> <p>Det är nödvändigt att främja speciellt högskolornas och forskningsinstitutens beredskap för internationalisering och anknnytning mot värdenätverk på unionsnivå, förbättra möjligheterna till kommersiellt utnyttjande av forskningsprojekt och delta i interaktiva och öppna innovationsprocesser. I kärnan av FoUI ligger sektorsövergripande samarbete mellan olika aktörer, som högskolor och forskningsinstitut, utbildningsinstitutioner, företag, kommuner, affärsverk, föreningar och stiftelser samt staten och internationella partner.</p> <p>Gemensamma innovationsaktiviteter för den privata och den offentliga sektorn – speciellt forsknings- och utvecklingsorganisationer, städer och kommuner – stödjer framtagningen av globala lösningar och genererar tillväxt. Då betydelsen av internationella och nationella avtal och åtaganden på klimat- och miljöområdet ökar ska det vidkännas vilka positiva effekter regleringen har på inriktningen av hållbar tillväxt, nya marknader och produktutveckling.</p> <p>Enligt kommissionens landsspecifika rekommendationer för 2019 och 2020 bör Finland investera i forskning och innovation, omställningen till koldioxidsnål ekonomi och energi samt hållbara transporter, med beaktande av regionala skillnader. Dessa insatser bidrar till att Finland kan uppfylla de landsspecifika rekommendationerna.</p> <p><i>Insatserna finansieras med stöd i bidragsform. Motiveringarna, se SM 1.i.</i></p>
<p>1. Ett smartare Europa</p>	<p>SM 1.ii</p>	<p>Digitaliseringen erbjuder Finland en betydande potential för produktivitetshöjning. Den därtill hörande industriella omvandlingen kräver insatser för att stärka kompetensen inom framtida digitala tjänster. Det är också viktigt att generera organisations- och sektorövergripande fördelar med driftskompatibla dataområden.</p> <p>Digitalisering innebär att digital teknik blir allt mer integrerad i vardagen. Digitala tjänster, distansarbete och distansstudier samt videokonferenser minskar behovet för</p>

Politiskt mål	Särskilt mål	Motivering (sammanfattning)
		<p>resor, vilket ger en minskning av utsläppen av växthusgaser och andra ämnen. Digitala tjänster produceras och levereras i datanät och allt oftare är de som använder tjänsterna också de som skapar dem. Betydelsen av användarnas egen informationshantering och möjligheter att använda sina data ökar i framtiden.</p> <p>Nya tekniska lösningar, digitalisering, automatisering och exempelvis robotik skapar företagen möjligheter att utveckla sina produktionsprocesser och tjänster och ge sig in på nya affärsmöjligheter. Digitala innovationskluster stödjer företag och offentliga organisationer med implementeringen av ny teknik och framtagningen av smarta processer såväl inom Europa som på nationell och lokal nivå.</p> <p>Denna utveckling tog fart genom pandemin med covid-19, som bröt ut 2020 och tvingade samhället att snabbt börja använda digitala förbindelser och tjänster. Erfarenheterna utvisade att mer omfattande användning av informations- och kommunikationsteknik i samhället ger upphov till effektivare funktioner, gör dem mindre platsberoende och skapar utbud av nya verktyg och arbetsmetoder. Det är viktigt att man inom FoUI och företagens produktutveckling snabbt tar fasta på coronalärdomarna och de uppdagade utvecklingsbehoven.</p> <p>Insatserna inom detta särskilda mål svarar speciellt på behoven av forskning och innovation samt den gröna och digitala omställningen som kommissionen lyft fram i de landsspecifika rekommendationerna för 2019 och 2020.</p> <p><i>Insatserna finansieras med stöd i bidragsform. Motiveringarna, se SM 1.ii.</i></p>
1. Ett smartare Europa	SM 1.iii	<p>Företagens FoUI-utgifter minskade i Finland under 2010-talet kraftigare än i något annat EU-land. Innovationer har en betydande effekt på företagens verksamhet, förnyelseförmåga och framgång, De företag som samarbetar med högskolorna förhåller sig mer aktivt till att utveckla produktionsprocesserna och produktinnovationerna och effektivisera organisationen. Det behövs en ökning av innovationsaktiviteter med högt mervärde och därtill hörande kapacitet, som utnyttjande av den kreativa kompetensen.</p> <p>Trots att det i Finland finns betydande högteknologiskt kunnande inom flera sektorer är bristen på diversitet inom ekonomin en utmaning, och utvecklingen inom nya och</p>

Politiskt mål	Särskilt mål	Motivering (sammanfattning)
		<p>små företag har inte förmått att råda bot på den. Bristerna i fråga om internationalisering och könssegregeringen på arbetsmarknaden inskränker möjligheterna för uppkomsten av nya innovationer.</p> <p>Innovativa företagsekosystem med internationella nätverk fungerar som motorer för i den ekonomiska tillväxten genom att skapa nya tillväxtsektorer och förnya näringsstrukturer. För att stärka den internationella konkurrenskraften måste produktiviteten ställas in på ny tillväxt. I linje med smart specialisering gäller det att dels utnyttja nya tillväxtkällor, dels stimulera de traditionella branscherna i regionen till exempel genom att höja förädlingsgraden, med beaktande av dels principen att inte orsaka betydande skada, dels Finlands mål för klimatneutralitet 2035.</p> <p>Enligt kommissionens landsspecifika rekommendationer för 2019 och 2020 bör det investeras i forskning och innovation, omställningen till koldioxidsnål ekonomi och energi samt i stöd till små och medelstora företag. Insatserna bidrar till uppfyllelsen av dessa mål.</p> <p><i>Insatserna finansieras med stöd i bidragsform. Motiveringarna, se SM 1.iii.</i></p>
<p>1. Ett smartare Europa</p>	<p>SM 2.vii</p>	<p>Det anfallskrig som Ryssland inledde i Ukraina 2022 har förändrat säkerhetsläget i Finlands närmiljö. En följd av detta är att Finland gick med i Nato 2023. Finland har vid sidan av andra EU-länder levererat försvarsmaterial till Ukraina och samtidigt sört för att upprätthålla den egna försvarsberedskapen. Detta har ökat efterfrågan på många traditionella försvarsprodukter. Kriget i Ukraina har även framhävt krigföringens förändrade karaktär: framför allt har användningen av drönare, som är förmånliga att tillverka, i samband med operativa uppgifter ökat kraftigt, och produktutvecklingen gällande dem har gått framåt i rask takt.</p> <p>Enligt en rapport som Finlands industriinvestering utarbetade hösten 2024 har startup- och tillväxtföretag inom försvarsindustrin grundats i allt snabbare takt de senaste åren, och de traditionella företagen inom branschen växer till följande storleksklass. Enligt rapporten producerar merparten av de tillväxtinriktade startup- och tillväxtföretagen produkter med dubbla användningsområden, det vill säga deras lösningar kan</p>

Politiskt mål	Särskilt mål	Motivering (sammanfattning)
		<p>utnyttjas för både civila syften och försvarssyften. Dessa företag intresserar enligt rapporten även kapitalinvestorer.</p> <p>Det nya särskilda målet 1.vii, som lades fram som en del av halvtidsgranskningen av programperioden, gör det möjligt att använda Eruf-medel både för att snabbt öka produktionskapaciteten hos företag som verkar inom den traditionella industrin för försvarsprodukter och för att stärka tillväxt- och internationaliseringsförutsättningarna hos företag som utvecklar och tillverkar produkter med dubbla användningsområden, samtidigt som man beaktar "DNSH"-principen och Finlands mål att vara koldioxidneutralt före 2035.</p> <p><i>Åtgärderna finansieras med stöd i bidragsform. Motiveringar: se SM 1.vii</i></p>
<p>2. Ett grönare Europa</p>	<p>SM 2.i</p>	<p>Finland har förbundit sig att nå klimatneutralitet 2035. För att detta ska uppfyllas är det av avgörande vikt att förbättra energieffektiviteten och minska växthusgasutsläppen. Att spara energi är viktigt inte bara för att bromsa upp klimatförändringen, utan bland annat också för att trygga energiförsörjningen, minska behovet av importerad energi och sänka energikostnaderna. I Finlands energi- och klimatplan noteras att det på grund av vår energiintensiva industrisektor är en synnerligen utmanande uppgift att minska energiförbrukningen och samtidigt uppnå den BNP-tillväxt som ställts som mål. Eftersom det systematiska arbetet för att höja energieffektiviteten i vårt land inleddes 1993 har de mest uppenbara och enklast genomförbara metoderna redan använts. Förbättring av energieffektiviteten inbegriper således också utveckling av användningen av förnybara energikällor och energilagringen.</p> <p>Målet är att förbättra energi- och resurseffektiviteten speciellt i små och medelstora företags verksamhet, produkter och tjänster samt främja FoUI kring byggnaders energiprestanda. Största delen av växthusgasutsläppen uppkommer indirekt inom el- och fjärrvärmeproduktionen.</p> <p>Alla företag kan delta i arbetet för en hållbar ekonomi för att uppnå klimatneutralitet. Direkta utsläpp uppkommer genom företagets egen användning av bränslen, för exempelvis oljeeldning och transporter. Smarta IKT-lösningar är ett effektivt sätt på vilket företagen kan höja energi- och resurseffektiviteten. En hållbar och miljöpositiv företagsimage avspeglas positivt på kundlojaliteten. Därtill</p>

Politiskt mål	Särskilt mål	Motivering (sammanfattning)
		<p>kräver kunniga arbetstagare att arbetsgivarens verksamhet är förenlig med hållbarhetsprinciperna. De små och medelstora företagen behöver stöd från samarbete mellan lokomotivföretag, forskningsinstitut, utbildningsorganisationer samt arbetsmarknadens, näringslivets, civilsamhällets och konsumentsektorns organisationer. Via pionjärmarknader byggs upp utvecklingsplattformar för global efterfrågan.</p> <p>I kommissionens landsspecifika rekommendationer för 2019 nämns bland annat forskning och innovation, omställning till koldioxidsnål ekonomi och energi, den gröna och digitala omställningen samt hållbara transporter. Insatserna inom detta särskilda mål bidrar till att rekommendationerna uppfylls.</p> <p><i>Insatserna finansieras med stöd i bidragsform. Motiveringarna, se SM 2.i.</i></p>
<p>2. Ett grönare Europa</p>	<p>SM 2.iv</p>	<p>Klimatförändringen medför betydande fysiska och samhälleliga risker för näringslivet. Dessutom avspeglas förändringar i andra länder och världsdelar på finländska företags verksamhet bland annat genom råvarutillgång, logistik och produktionslokalisering. En del av förändringarna kan omvandlas till nya affärsmöjligheter.</p> <p>Begränsning av klimatförändringen ska ändå alltid ha högre prioritet än anpassning till den. En betydande del av anpassningen till klimatförändringen sker på lokal och regional nivå. Städer och landskap har tagit fram anpassningsbedömningar eller anpassningsplaner, antingen som separata dokument eller integrerade i klimat- eller miljöprogrammet. För det konkreta arbetet på lokal plan behövs regionala bedömningar av klimatförändringens konsekvenser, klimatriskerna samt de faktorer som hänför sig till sårbarheter och anpassningsförmåga. De ger värdefull information för omvärldsanalyserna i företagets strategiprocesser. Klimatförändringarna medför särskilda utmaningar och framförhållningsbehov för exempelvis naturturism och kulturarvsplatser. Det är viktigt att informationen tillämpas effektivt och detsamma gäller spridning av praktiska erfarenheter av metoder och förfaranden för riskbedömning och riskhantering.</p> <p>Syftet med anpassningsstrategin är också att genom FoU samt kommunikation stärka samhällets anpassningsförmåga samt ge upphov innovationer med potential för affärsverksamhet och exportmöjligheter.</p>

Politiskt mål	Särskilt mål	Motivering (sammanfattning)
		<p>I kommissionens landsspecifika rekommendationer för 2019 och 2020 nämns forskning och innovation, omställning till koldioxidsnål ekonomi och energi, den gröna och digitala omställningen samt hållbara transporter. Insatserna inom detta särskilda mål bidrar indirekt till uppfyllelsen av samtliga av dessa rekommendationer som anknyter till klimatförändringen.</p> <p><i>Insatserna finansieras med stöd i bidragsform. Motiveringarna, se SM 2.iv.</i></p>
<p>2. Ett grönare Europa</p>	<p>SM 2.vi</p>	<p>I takt med klimatförändringen påverkas tillgången till många förnybara och icke förnybara råvaror genom att produktionsområden flyttas, skördarna minskar och betingelserna för utvinning försvåras. Målet i den cirkulära ekonomin är ökad resurs- och materialeffektivitet så att deras värde och råvaror behålls bättre i kretsloppet. Detta påverkar ofta också energieffektiviteten och bidrar till arbetet i riktning mot klimatneutralitet.</p> <p>Produkter ska planeras med så lång livslängd som möjligt, med beaktande av att de kan repareras eller uppdateras och att komponenterna kan återvinnas. Genom återanvändning eller återtillverkning kan man spara en betydande del av den energi som förbrukades vid tillverkningen av den ursprungliga produkten. Det bör också noteras att varje återvinningsomgång och transport av återvunnen råvara också förbrukar energi och ger upphov till utsläpp.</p> <p>I industriella symbioser levererar företag mervärde till varandra genom att tillvarata råvaror, teknik, kompetens, tjänster och energi. På så sätt används material- och energiflöden effektivare mellan olika aktörer, olika material och deras värde behålls i kretsloppet och återvunnet material omvandlas till nya konkurrenskraftiga produkter och tjänster.</p> <p>Även bioekonomi med produkter av högt förädlingsvärde kan höra till den cirkulära ekonomin. Biologiska och förnybara resurser får ändå inte användas snabbare än de förnyas, för det motverkar uppbyggandet av naturkapitalet som är ett av de viktigaste målen med den cirkulära ekonomin.</p> <p>Den cirkulära ekonomin och större resurseffektivitet öppnar upp för nya affärsmodeller, däribland delningsekonomin där konsumtionen bygger på användning och inte på ägande. Tjänster och digitalisering spelar en viktig roll i</p>

Politiskt mål	Särskilt mål	Motivering (sammanfattning)
		<p>livscykelhanteringen inom både produktion och konsumtion och för både produkter och tjänster.</p> <p>Enligt kommissionens landsspecifika rekommendationer för 2019 och 2020 bör Finland investera i forskning och innovation, omställningen till koldioxidsnål ekonomi och energi samt den gröna och digitala omställningen. Det särskilda målet stödjer dessa teman.</p> <p><i>Insatserna finansieras med stöd i bidragsform. Motiveringarna, se SM 2.vi.</i></p>
<p>3. Ett mer sammanlänkat Europa</p>	<p>SM 3.ii</p>	<p>De långa avstånden och den glesa befolkningen i Östra och Norra Finland påverkar företagens verksamhetsbetingelser samt deras beslut att etablera sig, verka och investera i regionen. Därför har småskaliga projekt för transportinfrastrukturen som stimulerar små och medelstora företags verksamhet en stor inverkan på företagsinvesteringar i NSPA-området.</p> <p>Stödet har en betydande hävstångseffekt på kommunernas beslut om att investera i infrastrukturen. Speciellt i kommuner med en liten och gles befolkning har finansieringen en betydande roll i att sätta igång investeringar och skapa företagsverksamhet i området. Utvecklingsinsatser i NSPA-regionen kräver en bred palett av åtgärder, och även avlägset belägna kommuner behöver insatser för sin livskraft och tillgänglighet.</p> <p>Specialfinansiering till NSPA-regioner bidrar till att förbättra transport- och logistikförbindelser som är viktiga för små och medelstora företag, höja trafiksäkerheten, främja gång och cykling och öka kompatibiliteten mellan olika transportsätt samt främja rena och hållbara transporter i enlighet med den riksomfattande trafiksystemplanen. Åtgärderna syftar framför allt till att utveckla företagsverksamheten.</p> <p>Turism spelar en stor roll i den regionala ekonomin i Östra och Norra Finland. En bra och fungerande infrastruktur samt fungerande transportservice och resekedjor är nödvändiga för sektorns tillväxt. De måste utvecklas i enlighet med riktlinjerna i den riksomfattande trafiksystemplanen.</p> <p>OECD har anmärkt på betydelsen av utvecklingen av NSPA-områdets tillgänglighet i sin utredning, enligt vilken Eruf-finansiering bör i NSPA-området med fördel anvisas till transportinfrastrukturen, speciellt då den genererar</p>

Politiskt mål	Särskilt mål	Motivering (sammanfattning)
		<p>transregionala fördelar och främjar nyinvesteringar inom den privata sektorn.</p> <p>Enligt kommissionens landsspecifika rekommendationer för 2019 och 2020 bör Finland investera i bland annat omställningen till koldioxidsnål ekonomi och energi, den gröna och digitala omställningen samt hållbara transporter, med beaktande av regionala skillnader. Insatserna stödjer speciellt utvecklingen av hållbara transporter utifrån de regionala skillnaderna.</p> <p><i>Insatserna finansieras med stöd i bidragsform. Motiveringarna, se SM 3.ii.</i></p>
<p>3. Ett mer sammanlänkat Europa</p>	<p>SM 3.iii</p>	<p>Det anfallskrig som Ryssland inledde i Ukraina 2022 har förändrat säkerhetsläget i Finlands närmiljö. En följd av detta är att Finland gick med i Nato 2023. Finlands ställning som alliansens gränsområde i öster, de långa avstånden och den långa landgränsen mot Ryssland medför särskilda utmaningar, framför allt för den militära rörligheten. Den infrastruktur som möjliggör transporter av trupper och tung försvarsmateriel, lager- och skyddslokalerna samt materielhanteringsberedskapen måste snabbt sättas i stånd att svara mot de förändrade behoven. Å andra sidan måste det även säkerställas att man med hjälp av infrastrukturen vid behov kan försvåra icke-önskade transporter på finskt territorium.</p> <p>Det nya särskilda målet 3.iii, som lades fram som en del av halvtidsgranskningen av programperioden, gör det möjligt att rikta Eruf-medel till utvecklingsobjekt som har identifierats som kritiska. Genom att betona investeringarnas dubbla användningsområden kan man samtidigt även stödja det lokala näringslivets verksamhetsförutsättningar när transportförbindelserna och tillgängligheten förbättras. Projekten kan även ha positiva effekter på trafiksäkerheten.</p> <p><i>Åtgärderna finansieras med stöd i bidragsform. Motiveringar: se SM 3.iii</i></p>

Tabell 1 ESF+

Politiskt mål	Särskilt mål	Motivering (sammanfattning)
<p>4. Ett mer socialt och inkluderande Europa</p>	<p>SM 4.a</p>	<p>Enligt prognoserna kommer andelen av personer i arbetslivet att minska fram till 2050. Befolkningsökningen sker enbart genom invandring. Sysselsättningsgraden uppvisade en positiv utveckling från och med slutet 2010-talet och över hälften av de nya arbetstagarna rekryterades från utanför arbetsmarknaden. Trots det förbättrade sysselsättningsläget har Finland en hög strukturell arbetslöshet på de viktigaste sektorerna inom ekonomin. Även ungdomsarbetslösheten är, trots att den har minskat, högre än EU-snittet.</p> <p>Tillgången på kompetent arbetskraft är ett betydande hinder för företagens tillväxt. Förändringen av arbetet, ökande digitalisering och ekologiska utmaningar medför ett behov av uppdatering av kompetens för bättre matchning. Arbeta utförs allt mer i tillfälliga nätverk, på globala plattformar och utan något traditionellt arbetstagar-arbetsgivarförhållande – även detta förutsätter en ny typ av kompetens. Människor kommer i allt större utsträckning att byta yrke flera gånger under sin karriär och behöver stöd i detta.</p> <p>Arbetskraftens yrkesmässiga och regionala rörlighet är rätt liten i Finland. En särskild utmaning är könssegregeringen på arbetsmarknaden som gör att en del av kompetenspotentialen förblir outnyttjad. Dessutom bör bland annat sysselsättningen av partiellt arbetsföra personer som inte är i arbetslivet förbättras för att höja sysselsättningsgraden.</p> <p>Hela arbetskraftspotentialen måste tillgängliggöras för att säkerställa livskraften i Finland, landets olika områden och företagen samt säkerställa människornas välbefinnande. Det ska främjas i samarbete med arbetsgivare.</p> <p>Enligt de landsspecifika rekommendationerna för Finland behövs sektorsövergripande tjänster för arbetslösa, personer utanför arbetskraften och grupper med svag arbetsmarknadsförankring som personer födda utomlands och andra minoriteter för att aktivera och vägleda dem till den öppna arbetsmarknaden, utbildning eller företagande. Det krävs även åtgärder som minskar diskriminering och främjar en jämn könsfördelning på arbetsmarknaden. Insatserna anknyter främst till principen om sysselsättning i den europeiska pelaren för sociala rättigheter.</p> <p><i>Insatserna finansieras med stöd i bidragsform. Motiveringarna, se SM 4.a.</i></p>

Politiskt mål	Särskilt mål	Motivering (sammanfattning)
<p>4. Ett mer socialt och inkluderande Europa</p>	<p>SM 4.g</p>	<p>Trots ett väl fungerande utbildningssystem har utbildningsresultaten i Finland försämrats, kunskapsnivån har sjunkit, skillnaderna mellan olika grupper har ökat, andelen skolavhopp har ökat och många har brister i de grundläggande kunskaperna och färdigheterna. Enligt OECD:s PISA-studie har finländska ungdomars kunskaper inom läsförståelse, matematik och naturvetenskap blivit sämre och skillnaderna mellan regionerna har blivit större. Ett särskilt bekymmer är invandrarnas kunskaper. Enligt PIAAC-undersökningen saknar en del 16–65-åringar tillräcklig informationssamhällskompetens för att klara sig i det moderna samhället.</p> <p>Högre utbildning krävs i 80 procent av nya arbetstillfällen. Förutseendet av kompetensbehoven påverkas av förändringarna inom sektorerna och yrkesområdena. Dessutom krävs satsningar på att minska könssegregationen i utbildningen och arbetslivet. Arbetsgivare behöver stöd i att bland annat utveckla rekryteringspraxis, utnyttja humankapital och främjande av balansen mellan arbete och privatliv. Kontinuerligt lärande förbättrar tillgången till kompetent arbetskraft, höjer arbetskraftens produktivitet och främjar organisationernas ledning och utvecklingen av arbetslivet.</p> <p>Kraven i det föränderliga arbetslivet ökar betydelsen för alla att uppdatera sin kompetens och verifiera sin befintliga kompetens. Främjandet av flexibla möjligheter för fortsatt utbildning och omskolning, underlättandet av byte av yrke samt effektiviseringen av övergången från skola till arbetsliv och från arbete till arbete förbättrar möjligheterna att fortsätta i arbetet och avancera i karriären. Det ska även fästas uppmärksamhet vid att utveckla vuxenutbildningen för den lägsta inkomst- och utbildningsnivån och höja kompetensen hos de grupper som är underrepresenterade i utbildningen för att motarbeta polariseringen av arbetsmarknaden.</p> <p>Det ska vara möjligt att koppla samman tjänster som stödjer kompetensutveckling, bland annat personlig handledning, till flerformiga arbetsformer. Insatserna bidrar till att Finland kan uppfylla kommissionens landsspecifika rekommendationer och tillgodose principen om livslångt lärande i den europeiska pelaren för sociala rättigheter.</p> <p><i>Insatserna finansieras med stöd i bidragsform. Motiveringarna, se SM 4.g.</i></p>

Politiskt mål	Särskilt mål	Motivering (sammanfattning)
4. Ett mer socialt och inkluderande Europa	SM 4.h	<p>Polariseringen bland befolkningen i Finland ökar och ekonomisk utsatthet och fattigdom koncentreras och går i arv. Risken för fattigdom eller socialt utanförskap är fortfarande liten, trots att det finns skillnader mellan regioner och befolkningsgrupper. Barn till föräldrar med låg utbildningsnivå löper stor risk för socialt utanförskap eller fattigdom. Fattigdomsriskerna är betydligt större bland barn med invandrarbakgrund än hos barn med finländsk bakgrund. Fattigdom korrelerar med olika former av ungdomsproblematik och utslagning samt med invalid-/sjukpension bland 16–24-åringar.</p> <p>Avsaknaden av arbets- eller studieplats ökar risken för att unga upplever ekonomisk utsatthet, utanförskap och ensamhet. Många unga har svårigheter med kompetens, hälsa och livshantering. Även sexuella minoriteter befinner sig i en utsatt ställning. Till de största utmaningarna hör avhopp på andra utbildningsstadiet, det stora antalet unga som varken arbetar eller studerar (cirka 70 000 Neet-unga) samt anhopningen av problem speciellt hos unga män. Alltsedan år 2000 har psykisk ohälsa varit den vanligaste orsaken för invalid-/sjukpension. Psykisk ohälsa orsakar arbetsoförmåga speciellt bland 18–34-åringar.</p> <p>Det är viktigt att identifiera de relevanta grupper som behöver stöd för att sysselsättas. För att höja sysselsättningsgraden och främja människors välbefinnande, delaktighet och lika möjligheter är det viktigt att få personer som står utanför arbetskraften in i arbetslivet och förbättra förutsättningarna att sysselsättas för personer med en utsatt ställning på arbetsmarknaden. Arbetslöshet försämrar arbets- och funktionsförmågan och därigenom möjligheterna att få arbete. Den vanligaste orsaken för invalid-/sjukpension är depression.</p> <p>Enligt de landsspecifika rekommendationerna för Finland är sektorsövergripande och multiprofessionella tjänster ett viktigt instrument för att tillgodose målgruppens behov och främja aktiv delaktighet. Insatserna stödjer principerna om lika möjligheter och jämställdhet samt inkludering av personer med funktionsnedsättning i pelaren för sociala rättigheter.</p> <p><i>Insatserna finansieras med stöd i bidragsform. Motiveringarna, se SM 4.h.</i></p>

Politiskt mål	Särskilt mål	Motivering (sammanfattning)
4. Ett mer socialt och inkluderande Europa	SM 5.h	<p>Barn och unga som är klienter inom barnskyddet eller placerade utom hemmet är ofta i en särskilt utsatt ställning. Därför är det viktigt att det tas fram nya tjänster och handlingsmetoder som hjälper upp dessa barns och ungas livssituation och livshantering.</p> <p>År 2019 behövde 4 522 barn akut placering, vilket var en ökning med 4 procent jämfört med året innan. Mest akutplaceringar skedde bland 16-åringar. Även bland de omhändertagna (sammanlagt 11 178) fanns mest 16–17-åringar (2,3 % av årskullen) och näst mest 13–15-åringar (1,5 %).</p> <p>Siffrorna vittnar om tilltagande ohälsa bland barn och unga. Många barn och ungdomar som har vuxit upp utanför hemmet går inte ut grundskolan eller har ingen examen från andra stadiet. En del av de barn och unga som vårdas utanför hemmet får inte heller det stöd eller den vård de behöver. De behövs också mer tjänster som är tidsmässigt rätt avvägda för att förebygga omhändertagande.</p> <p>Insatserna stödjer genomförandet av EU:s strategi för barnets rättigheter, som kommissionen antog 2021, särskilt genom att främja lika möjligheter för barn och unga är i en utsatt ställning. Likaså stöds de åtgärder för social delaktighet och lika möjligheter som nämns i förslaget till rådets rekommendation om inrättande av en europeisk barngaranti.</p> <p>Enligt kommissionens landsspecifika rekommendationer 2020 bör Finland vid utvecklings av servicesystemet ta hänsyn till personer som är i en särskilt utsatt position och deras livssituation. Kommissionen rekommenderar utveckling av övergripande stöd och tjänster. Insatserna inom det särskilda målet bidrar till att Finland kan uppfylla kommissionens landsspecifika rekommendationer och tillgodose principen om stöd för barn i den europeiska pelaren för sociala rättigheter.</p> <p>I verksamheten betonas utveckling, spridning och förankring av social innovation.</p> <p><i>Insatserna finansieras med stöd i bidragsform. Motiveringarna, se SM 5.h.</i></p>
4. Ett mer socialt och inkluderande Europa	SM 6.m	<p>För att minska utsatthet och fattigdom och avhjälpa bristen på mat samt minska matsvinn ger många aktörer i Finland bland annat överblivna livsmedel från butiker och skänkt mat gratis till mindre bemedlade personer. Dessutom har</p>

Politiskt mål	Särskilt mål	Motivering (sammanfattning)
		<p>det ansetts nödvändigt att dela ut EU-medfinansierat materiellt bistånd till dem som har det sämst ställt.</p> <p>Den EU-medfinansierade verksamheten bör samordnas med insatserna av andra parter som tillhandahåller bistånd till dem som har det sämst ställt. Det är också viktigt att medverka till bättre samordning av bland annat mathjälpen.</p> <p>Enligt bland annat ECAs särskilda rapport 5/2019 är mottagarna av mathjälp från EU nöjda med biståndet, men det saknas bevis på att biståndet bidrar till att minska fattigdomen. Enligt utredningar utgör mathjälpen från EU cirka 10 procent av all mathjälp i Finland. Av denna anledning bör det EU-medfinansierade materiella biståndet under programperioden 2021–2027 fokuseras bättre än tidigare för att höja dess effekt. Enligt Eurostat riskerar över 870 000 personer i Finland fattigdom eller utslagning. Särskilt utsatta enligt statistiken är bland annat ensamföräldrar, invandrare, arbetslösa och personer utanför arbetskraften.</p> <p>Det bör ägnas större uppmärksamhet åt kompletterande åtgärder och genom dem arbeta för att förbättra livssituationen och integrationen i samhället hos målgruppen. Riskerna för att drabbas av fattigdom och utanförskap varierar mellan regionerna och befolkningsgrupperna, och även hjälpbehovet varierar mellan olika personer. Därför är det viktigt att anpassa utbudet av materiellt bistånd och kompletterande åtgärder efter mottagarnas individuella behov. Insatserna för sysselsättning, kompetens och delaktighet inom de övriga ESF+ -projekten ska i tillämpliga delar integreras i de kompletterande åtgärderna.</p> <p>Enligt kommissionens landsspecifika rekommendationer för 2019 bör Finland minska den materiella fattigdomen genom att dela ut livsmedel till dem som har det sämst ställt och tillhandahålla kompletterande åtgärder. Insatserna bidrar till principen om lika rättigheter i den europeiska pelaren för sociala rättigheter.</p> <p><i>Insatserna inom detta särskilda mål finansieras med stöd i bidragsform. Med hänsyn till verksamhetens innehåll och målgruppens beskaffenhet är bidrag en motiverad stödform för att genomförandet ska lyckas.</i></p>

Tabell 1 FRO

Politiskt mål	Särskilt mål	Motivering (sammanfattning)
<p>FRO, En regionalt rättvis omställning vid avveckling av torv</p>	<p>SM: Göra det möjligt för regioner och människor att hantera de sociala, sysselsättningsrelaterade, ekonomiska och miljömässiga effekterna av EU:s omställning i riktning mot unionens energi- och klimatmål för 2030 och en klimatneutral ekonomi i unionen senast 2050, med utgångspunkt i Parisavtalet</p>	<p>Enligt en utredning som gavs ut av Pellervo ekonomisk forskning PTT våren 2021 minskar en minskning av användning av torv på nationell nivå med 50 procent från 2019 till 2030 antalet direkta och indirekta sysselsatta med 1 250 årsverken. På motsvarande sätt minskar en minskad användning med 75 procent antalet direkta och indirekta sysselsatta med 1 875 årsverken. De beräkningar som har gjorts hittills visar att produktionen av energitorv kommer att minska i alla FRO-områden med minst 75 procent redan före 2030.</p> <p>Eftersom torv är en lokal resurs i energiproduktionen, syns de förluster av arbetstillfällen som beror på den minskade produktionen särskilt på kommunnivån och nivån för ekonomiska regioner. Dessutom leder detta till mer omfattande negativa effekter, då jobbförluster i torvbranschen minskar efterfrågan på tjänster i regionen och försämrar den finansiella basen för offentliga tjänster samt framförallt försämrar regionens livskraft, då de enda möjligheterna för ungdomar att få arbete i praktiken försvinner.</p> <p>Målområdet för FRO-åtgärder begränsas inte till torvområden i det särskilda målet. Det centrala är att fördelen med åtgärderna gäller det område som påverkas av de direkta och indirekta negativa effekter som torvbranschen, som befinner sig i trångmål, har drabbats av. Beroende på omfattningen av de negativa effekterna och deras natur kan området också vara geografiskt rätt omfattande. Till exempel riktas åtgärder för diversifiering av näringar till regel sektorer utanför torvbranschen enligt landskapets strategi för smart specialisering, då torvområdenas egen</p>

Politiskt mål	Särskilt mål	Motivering (sammanfattning)
		<p>utvecklingspotential är smalare. Däremot är ungdomar som har arbetat i torvsektorn och blivit arbetslösa eller som riskerar att bli arbetslösa en specialmålgrupp för åtgärder för anpassning av arbetskraften.</p> <p>Det är också motiverat att i det särskilda målet utnyttja den befintliga samarbetspotentialen mellan företag och FUI-institutioner för att skapa nya affärsmöjligheter och nya högteknologiska lösningar särskilt inom sektorer i den gröna ekonomin.</p> <p>Enligt det särskilda målet ser man även till att myrmarker som lämnar torvproduktionen återställs och efterbehandlas för att minimera utsläpp.</p> <p><i>Eftersom åtgärderna är utmanande är det ändamålsenligt att i det särskilda målet använda understöd inom ramen för återhämtningsinstrumentet, se SM</i></p>

2. Prioriteringar

2.1. Eruf-prioritering 1: Ett innovativt Finland

2.1.1 Särskilt mål 1.1: Förbättra forsknings- och innovationskapaciteten och användningen av avancerad teknik

Fondernas interventioner

Interventionstyper

Syftet är att höja FoUI-intensiteten och främja näringslivsorienterad innovationsverksamhet med hänsyn till klimat- och hållbarhetsmålen. Ramarna utgörs av den nationella FoUI-färdplanen samt landsskapsprogrammen som anger landskapets infallsvinkel till smart specialisering samt inriktningarna för utvecklingsinsatserna. Smart specialisering spelar en central roll för innovationskapaciteten och innovationspartnerskapen i regionen samt för utvärderingen och övervakningen av omvandlingsprocesserna. Ett väsentligt element i detta är stärkning av prognostiseringen. De regionala och de nationella innovationsaktiviteterna stödjer varandra. Uppkomsten av innovationer är inte platsberoende. Innovations- och lärmiljöerna ska kunna ge möjligheter och tillgodose behoven också på exempelvis landsbygden. Statens och städers avtal om innovationsekosystem utgör en del av detta.

Syftet är att genom hela värdekedjan för tjänster och produkter öka samarbetet mellan näringslivet, högskolorna och forskningsinstitutionerna, yrkeshögskolorna och de övriga utbildningsanordnarna, de övriga utvecklingsaktörerna (inkl. städerna och kommunerna och den tredje sektorn) samt slutanvändarna (konsumenterna, medborgarna). Även kompetensen inom design, varumärken och immateriella rättigheter ska stärkas. Uppkomsten av pionjärmarknader kräver offentliga investeringar i pilotinsatser och försök, plattformar för innovativa lösningar och affärsverksamhet genom försök kring den senaste tekniken och kompetensen samt genom offentlig upphandling

Nationella och internationella nätverk spelar en central roll. Resultaten av utbildnings- och forskningsinstitutionernas arbete ska utnyttjas effektivare, snabbare och med större spridning i företagsverksamhet. Samarbete och kunskapsöverföring stödjer införandet av ny teknik och utnyttjandet av teknikens möjligheter i företag. Programmet stödjer FoUI som utgår från näringslivets behov samt utbildnings- och forskningsinstitutioners profilering och samarbete både sinsemellan och med företag stöds i enlighet med strategierna för smart specialisering och i överensstämmelse med högskolornas strategier och FoUI-färdplanen. Kompetensen och företagssamarbetet hos utbildningsanordnarna på andra stadiet spelar också en viktig roll.

Bättre samordning av regionala och nationella insatser syftar till att höja effektiviteten av innovationsinsatserna, även med avseende på insatser som genomförs av Business Finland och inom landsbygdsprogrammet. Det skapas förutsättningar för regionerna att ansluta sig till nationella och internationella värdenätverk. En av de viktigaste vägarna är nätverken för smart specialisering på den inre marknaden, inklusive i Östersjöregionen.

Gällande utveckling av teknikkoncept ligger fokus i FoUI som stöds genom prioritering 1 och 2 särskilt på medelhög och hög teknologimognad på TRL 3–9, så att tonvikten är på tillämpad forskning samt implementering och förädling av ny teknik för kommersialisering och marknadslansering. Det ska ändå vara möjligt att stödja utvecklingsmöjligheterna på regioner med en lägre teknologisk mognadsgrad, såsom landsbygdsområden, och på så sätt ta hänsyn till

kompetensutmaningarna i områden med olika utgångsläge; i så fall kan också TRL 2 beaktas (basforskning på TRL 1 hör i princip inte hit). Teman som hör till den gröna given (specifikt energieffektivitet och cirkulär ekonomi) verkställer FoUI-insatser genom de särskilda målen i prioritering 2 (Ett klimatneutralt Finland). FoUI-färdplanen och strategierna för smart specialisering beaktas som ett ramverk som styr insatserna. FoUI-insatser för transporter och mobilitet kan genomföras under detta särskilda mål då de anknyter till en strategi för smart specialisering.

ITI för hållbar stadsutveckling verkställs genom de särskilda målen för Eruf 1.1, 1.2, 1.3, 2.1 och 2.4. De utvecklar städernas innovationsförmåga och innovationsekosystem utifrån stadens funktion som en innovationsplattform för samarbetet mellan näringslivet, forskningsinstituterna och högskolorna. Städerna utgör utvecklings- och försöksmiljöer för projekt som lockar internationella investeringar och experter till Finland, samtidigt som de ligger i framkant med uppbyggnaden av digitala och koldioxidsnåla samhällen.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll

FoUI-verksamhet

- Stärka kompetensen, prognostiserings- och innovationsverksamheten genom att bistå små och medelstora företag att ta fram, pilottesta och kommersialisera produkter, material, tjänster och produktionsmetoder samt implementera och utnyttja ny teknik.
- Stödja utvecklingen och sam användningen av näringslivsorienterade innovativa och smarta lösningar, öppna verksamhetsmodeller och försöks-, pilottest-, demonstrations- och lärmiljöer samt forskningsinfrastruktur.
- Stödja bland annat städers och kommuners etablering av pilot- och försöksmiljöer.
- Utveckla innovativ och hållbar offentlig upphandling samt utökad användning av upphandling som referensmiljö och plattform för effektivare FoUI-samarbete.
- Främja FoUI som stödjer den gröna omställningen, inklusive smart resursanvändning, cirkulär ekonomi och bioekonomi och förnybar industri.

FoUI-samarbete och bättre användning av avancerad teknik

- Skapa modeller och arbetssätt för FoUI-samarbete mellan högskolor, forskningsinstitutioner och utbildningsanordnare på andra stadiet samt företag, för överföring av kompetens och teknik samt för tillvaratagande av kulturell och kreativ kompetens inom FoUI.
- Utveckla samarbetet mellan näringslivet och forskningen samt företagets utnyttjande av närings- och arbetslivsorienterad tillämpad forskning.
- Stödja åtgärder för att stärka närings- och arbetslivsorienterad FoUI-verksamhet samt etableringen och utvecklingen av kompetens- och innovationsekosystem samt förankringen av dessa till nationella och internationella värdenätverk, inklusive den gröna omställningen.
- Stödja god hantering och genomförande av de regionala strategierna för smart specialisering, anslutning av FoUI-nätverken till värdenätverk samt företagets förankring i processer för smart specialisering.
- Stödja interregionala och intersektoriella samt internationella partnerskap för smart specialisering.

- Främja nya tekniska tillämpningar och stödja implementering och skalning av ny teknik.
- Stödja tillämpning av toppkompetens och bättre teknisk kapaciteten samt förmedling av forskningsrön till företagens och samhällets bruk.
- Främja pilottester och demonstrationer av miljövänliga produkter, material och produktionsmetoder samt implementering och kommersialisering av dessa.

Karaktären av den verksamhet som understöds har konstaterats överensstämma med principen om att inte orsaka betydande skada (DNSH). Vid investeringar säkerställs projektens överensstämmelse med DNSH vid behov under urvalsprocessen.

Bidrag till företag och andra projektaktörer är ett effektivt och innovationsstimulerande instrument för att tillgodose målen för FoUI och främja smart specialisering i landskapen. Bidraget underlättar finansieringsarrangemangen för företags, läroanstalters och kommunala utvecklingsbolags projekt genom en hävstångseffekt på den totala finansieringen. Offentliga forsknings- och utbildningsinstituts och kommunala utvecklingsbolags innovations- och nätverksprojekt för smart specialisering anknyter till ett sådant skede i utvecklingsförloppet att de i regel inte ännu genererar någon inkomst och genomförarna därmed inte kan återbetala lånen. Med andra ord lämpar sig finansieringsinstrumenten inte för dessa projekt.

Huvudresultatet av verksamheten är att innovationssystemen fungerar bättre och stödjer näringslivsorienterad FoUI. Spridningen av information och kompetens fungerar bättre och både samarbetet mellan företag och företagens innovationssamarbete med utbildnings- och forskningsinstitutioner har ökat. Det innehåller större inslag av offentliga och privata aktörers medskapande utifrån smarta specialiseringsstrategier samt samhällets och näringslivets behov. Små och medelstora företag satsar mer på FoUI och är bättre på att kommersialisera innovationer, med nya produkter och tjänster för både hemmamarknaden och utomlands. I regionerna finns starkare kompetens- och innovationsekosystem i enlighet med smart specialisering. Företag och andra organisationer använder sig mer av FoUI-verksamheten och den kreativa kompetensen inom kultursektorn. Det har tagits fram nya innovationer för att minska miljöpåverkan och miljöriskerna från klimatförändringen samt främja en cirkulär ekonomi. Företagen tar bättre hänsyn till miljömålen och drar fördel av de affärsmöjligheter som anknyter till klimatanpassning. Internationaliseringen och FoUI-samarbetet i utbildnings- och forskningsorganisationer har ökat inom EU, inklusive Östersjöregionen.

De huvudsakliga målgrupperna

De huvudsakliga målgrupperna är företag, högskolor, forskningsinstitutioner, utbildningsanordnare på andra stadiet, utvecklingsbolag, statliga myndigheter, kommuner och samkommuner inklusive deras nätverk och innovationsekosystem, samt föreningar och stiftelser.

Åtgärder för säkerställande av jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering beaktas vid FoUI-verksamheten på olika sektorer bland annat genom likabehandlingsplaner. Här ingår också positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering. Inkludering och jämlikhet ses som en utvecklingsresurs eftersom det behövs kompletterande och diversifierade synpunkter för att kunna lösa komplexa utmaningar.

Jämställdhet främjas genom att systematiskt undanröja och rätta till attityder, strukturer och rekryteringspraxis som bygger på könsstereotyper och vidmakthåller könssegregering inom FoUI-verksamheten på olika områden. Data för de övervakningsindikatorer som hänför sig till personer insamlas i programmet för varje kön separat, så att det är möjligt att övervaka och analysera åtgärdernas inriktning på könen.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

ITI-instrumentet för hållbar stadsutveckling bygger på avtal som staten ingår med 16 stadsregioner, det vill säga huvudstadsregionen (Helsingfors, Esbo, Vanda) och 15 andra städer (Tammerfors, Åbo, Uleåborg, Jyväskylä, Vasa, Villmanstrand inkl. Imatra, Lahtis, Joensuu, Kuopio, Björneborg, Kajana inkl. Sotkamo, Karleby, Seinäjoki, Rovaniemi, S:t Michel). En gemensam utmaning för städerna är att stärka ekosystemen för innovationsverksamheten. Utmaningarna för varje enskild stad fastställs genom ekosystemavtal ur vilka det gemensamma ITI-instrumentet för städerna sedan härleds. ITI-instrumentet ingår i genomförandet av den nya Leipzigstadgan. Trots att verksamheten drivs av centralorterna, får hela stadsregionen ta del av effekterna.

På samma sätt som programmet 6AIKA stödjer också modellen som bygger på partnerskap uppkomsten av innovationskluster med större internationell attraktionskraft. Utgångspunkten är en gemensam strategi och samarbete mellan företag, högskolor, forskningsinstitutioner, ekonomiska och sociala partnerorganisationer och offentliga aktörer. Städerna fungerar som utvecklingsplattformar för innovationer vid framtagningen av nya affärsmöjligheter kring koldioxidåtgärder och resurssmarta lösningar samt digitaliseringen och teknikomställningen.

Städerna väljer de åtgärder som tilldelas finansiering. Den förmedlande myndigheten kontrollerar åtgärdernas överensstämmelse med programmet och stödberättigande. Den nationella samordningen handhas av arbets- och näringsministeriet och en styrgrupp som sammanställs av ministeriet vilka bistås av ett samordningsprojekt. Instrumentet kan också finansieras med nationella medel och annan EU-finansiering.

Specialfinansieringen för nordliga glesbefolkade regioner ska särskilt riktas in på finansiering av värdenätverk som bygger på höga kvalifikationer, specialisering på internationell nivå och särskilda styrkor. Det byggs upp innovationsekosystem och vid kommersialiseringen av innovationer beaktas klimatneutrala lösningar. Genom innovation söks lösningar för att svara på omställningar inom näringslivet och industrin. FoUI-verksamhet riktas in på att höja produkters förädlingsvärde, hitta smarta lösningar för produkter och produktionsprocesser samt stimulera hållbar tillväxt i företag.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Landskapsövergripande eller riksomfattande projektverksamhet utgår exempelvis på de gemensamma prioriteringarna för smart specialisering och bärs upp av den nationella FoUI-färdplanen. Därtill är det viktigt att det finns samarbete med andra program, som planen för den gemensamma jordbrukspolitiken eller Interregprogrammen. Likafullt intensifieras interaktionen med den nationella FoUI-finansieringen, till exempel med Business Finland och Finlands Akademi. Riksomfattande innovations- och kompetensnätverk kopplar samman projekt genom gemensamma teman. Gemensamma specialiseringsteman för Östra och Norra Finland ger också upphov till gemensamma projekt.

Finlands arktiska strategi omfattar FoUI-verksamhet som syftar på att hitta gemensamma lösningar på praktiska problem. Digitalisering ska användas för att förbättra den offentliga servicen i den arktiska regionen där bland annat långa avstånd och gles bebyggelse medför utmaningar för tillhandahållandet av undervisningstjänster och social- och hälsovård samt försvårar distansjobb och distansstudier. Den arktiska regionens ömtålighet parallellt med de traditionella kunskaperna och färdigheterna utgör särdrag som kan göra regionen till en pionjärregion i klimatfrågor. Det är nödvändigt att ta tillvara urfolket samernas nedärvda kunskap vid anpassningen av de traditionella näringarna till de nya förhållandena. Att ansluta ett kluster för arktisk vetenskap, forskning och databehandling till det globala nätverket gynnar hela landet.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [handlingsplanen](#), som utgör grunden för finansieringen av Östersjöstrategins genomförande. De insatser som finansieras kan vara projekt, projektgrupper eller projektplattformar. Det är också möjligt att synkronisera projektutlysningarna.

Teman inom det särskilda målet 1.1 som är viktiga för Finland är utveckling av internationella FoUI-nätverk samt internationella samarbetsprojekt för klimatneutralitet i Östersjöregionen. Samarbete inom ett större geografisk område än Östersjöregionen bedrivs bland annat i nätverken för RIS3, programmet Horisont Europa samt programmen Digitala Europa och Interregional Innovation Investments.

Dessutom kan man delta i samarbete på EU-nivå, bland annat med de nordiska länderna.

Planerad användning av finansieringsinstrument

Det särskilda målet innehåller ingen planerad användning av finansieringsinstrument.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
1.1	Eruf	RCO 01	Företag som får stöd (fördelade på mikroföretag, smf-företag, stora företag)	st.	Mer utvecklade	72	253
					Övergångsregioner	268	994
					NSPA	97	441
1.1	Eruf	RCO 02	Företag som får stöd genom bidrag	st.	Mer utvecklade	13	35
					Övergångsregioner	53	192
					NSPA	40	228
1.1	Eruf			st.	Mer utvecklade	58	218

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategorier	Delmål (2024)	Mål (2029)
		RCO 04	Företag som får icke-ekonomiskt stöd		Övergångsregioner	214	802
					NSPA	57	213
1.1	Eruf	RCO 07	Forskningsorganisationer som deltar i gemensamma forskningsprojekt	st.	Mer utvecklade	14	76
					Övergångsregioner	22	157
					NSPA	11	91
1.1	Eruf	RCO 10	Företag som samarbetar med forskningsorganisationer	st.	Mer utvecklade	214	1 006
					Övergångsregioner	898	4 298
					NSPA	420	1 506
1.1	Eruf	RCO 74	Antal människor som omfattas av projekt inom ramen för strategier för integrerad territoriell utveckling.	personer	Mer utvecklade	1 172 713	1 172 713
					Övergångsregioner	2 392 510	2 392 510
					NSPA		
1.1	Eruf	RCO 75	Strategier för integrerad territoriell utveckling som får stöd	euro	Mer utvecklade	2 564 798	5 129 595
					Övergångsregioner	15 040 007	30 080 013
					NSPA		
1.1	Eruf	NOO 1	Investeringar i FoUI-infrastruktur	euro	Mer utvecklade	1 414 959	3 780 941
					Övergångsregioner	7 461 014	31 739 053
					NSPA	3 333 498	12 058 334
1.1	Eruf	NOO 2	Plattformer och nätverk för medskapande	st.	Mer utvecklade	23	334
					Övergångsregioner	130	1 129
					NSPA	55	658
1.1	Eruf			st.	Mer utvecklade	94	905

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
		NO03	Företag som deltar i medskapande		Övergångsregioner	516	3 758
					NSPA	80	1 242

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Tabell 3: Resultatindikatorer

Tabellen beskriver resultatindikatorerna för Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och målnivåerna för dem 2029 per regionkategori under det särskilda målet 1.1.

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Mål (2029)
1.1	Eruf	RCR01	Antal skapade arbetstillfällen i enheter som får stöd	st.	Mer utvecklade	55
					Övergångsregioner	336
					NSPA	199
1.1	Eruf	RCR02	Privata investeringar som matchar offentligt stöd	euro	Mer utvecklade	7 270 383
					Övergångsregioner	25 440 265
					NSPA	20 554 288
1.1	Eruf	RCR03	Små och medelstora företag (SMF) som inför produkt- eller processinnovationer	st.	Mer utvecklade	114
					Övergångsregioner	537
					NSPA	285
1.1	Eruf	RCR06	Inlämnade patentansökningar	st.	Mer utvecklade	11
					Övergångsregioner	63
					NSPA	46
1.1	Eruf	NR01	Innovationer, produkter och tjänster som utvecklats av nätverk och innovationsekosystem	st.	Mer utvecklade	441
					Övergångsregioner	1 869
					NSPA	822
1.1	Eruf	NR02	Företag som använder FoUI-infrastrukturen	st.	Mer utvecklade	125
					Övergångsregioner	709
					NSPA	305

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Preliminär fördelning av anslagna medel (EU) efter interventionstyp

Tabell 4: Dimension 1 – interventionsområde

Tabellen beskriver de interventionsklasser som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 1.1. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
1.1	Eruf	004	Mer utvecklade	1 112 629
			Övergångsregioner	10 086 645
			NSPA	5 441 962
1.1	Eruf	008	Mer utvecklade	127 231
			Övergångsregioner	1 153 420
			NSPA	622 295
1.1	Eruf	010	Mer utvecklade	636 153
			Övergångsregioner	5 767 100
			NSPA	3 111 475
1.1	Eruf	012	Mer utvecklade	1 988 295
			Övergångsregioner	18 025 077
			NSPA	9 724 917
1.1	Eruf	023	Mer utvecklade	401 553
			Övergångsregioner	3 640 312
			NSPA	1 964 027
1.1	Eruf	026	Mer utvecklade	1 272 305
			Övergångsregioner	11 534 200
			NSPA	6 222 949
1.1	Eruf	027	Mer utvecklade	1 025 121
			Övergångsregioner	9 293 329
			NSPA	5 013 951

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
1.1	Eruf	028	Mer utvecklade	1 526 766
			Övergångsregioner	13 841 040
			NSPA	7 467 539
1.1	Eruf	029	Mer utvecklade	4 632 998
			Övergångsregioner	42 000 877
			NSPA	22 660 378

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

004 Investeringar i fasta tillgångar, inklusive forskningsinfrastruktur, i offentliga forskningscentrum och högre utbildning, direkt kopplade till forskning och innovation

008 Investeringar i immateriella tillgångar i offentliga forskningscentrum och högre utbildning, direkt kopplade till forskning och innovation

010 Forskning och innovation i små och medelstora företag, inklusive nätverksarbete

012 Forskning och innovation i offentliga forskningscentrum, högre utbildning och kompetenscentrum, inklusive nätverksarbete (industriforskning, experimentell utveckling och genomförbarhetsstudier)

023 Utveckling av färdigheter för smart specialisering, industriell omvandling, entreprenörskap och företags anpassningsförmåga

026 Stöd till innovationskluster, även mellan företag, forskningsorganisationer och myndigheter och företagsnätverk som i första hand gynnar små och medelstora företag

027 Innovationsprocesser i små och medelstora företag (processer, organisation, marknadsföring, medskapande och användar- och efterfrågestyrd innovation)

028 Tekniköverföring och samarbete mellan företag, forskningscentrum och sektorn för högre utbildning

029 Forsknings- och innovationsprocesser, tekniköverföring och samarbete mellan företag, forskningscentrum och universitet med inriktning på en koldioxidsnål ekonomi, klimatresiliens och klimatanpassning

Tabell 5: Dimension 2 – finansieringsform

Tabellen beskriver de finansieringsformer som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 1.1. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
1.1	Eruf	01	Mer utvecklade	12 723 051
			Övergångsregioner	115 342 000
			NSPA	62 229 493

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriell inriktning

Tabellen beskriver de territoriella genomförandemekanismerna och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 1.1. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
1.1	Eruf	03	Mer utvecklade	2 202 288
			Övergångsregioner	19 371 374
			NSPA	
1.1	Eruf	31	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	62 229 493
1.1	Eruf	33	Mer utvecklade	10 520 763
			Övergångsregioner	95 970 626
			NSPA	2 202 288

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

03 Integrerade territoriella investeringar: Funktionella stadsområden

31 Glesbefolkade områden

33 Ingen territoriell inriktning

Tabell 8: Dimension 7 – jämställdhetsdimensionen

Tabellen beskriver finansieringen till tre jämställdhetsdimensioner efter regionkategori under det särskilda målet 1.1. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
1.1	Eruf	01	Mer utvecklade	508 923
			Övergångsregioner	4 613 681
			NSPA	2 489 180
1.1	Eruf	02	Mer utvecklade	1 653 996
			Övergångsregioner	14 994 460
			NSPA	8 089 834
1.1	Eruf	03	Mer utvecklade	10 560 132
			Övergångsregioner	95 733 859
			NSPA	51 650 479

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

- 01 Jämställdhetsinriktning
- 02 Jämställdhetsintegrering
- 03 Könsneutralitet

2.1.2 Särskilt mål 1.2 Säkra nyttan av digitaliseringen för invånare, företag och myndigheter

Fondernas interventioner

Interventionstyper

Målet med programmet är kunna utnyttja de affärsmöjligheter som anknyter till digitaliseringen, dataekonomin och teknikomställningen. Öppen implementering och skalning av resultaten av digitaliseringsfrämjande FoUI i enlighet med direktiv (EU) 2019/1024 spelar en central roll för framtida affärstillväxt. Byggandet av interoperabla dataområden främjas.

Coronapandemin blottade ett akut behov av stimulering av företagens digitala affärskompetens. Företagare erbjuds stöd med att använda och implementera digitala medel samt ställa om till digitala serviceprocesser, bygga upp digitala kontaktkanaler samt hitta metoder för värdeskapande och intjäning (t.ex. delningsekonomi, plattformekonomi, kreativ ekonomi och it-baserade tjänster).

Gemensam utveckling av företag och forskning stöds med hjälp av forskningsinfrastruktur samt genom testning och försök. Detta främjar kompetensförmedling och utnyttjande av ny teknik i företagens affärsverksamhet. Digitala tjänster görs kundorienterade och säkra med de möjligheter som digitaliseringen erbjuder. Digitaliseringen och djärva försök inom den offentliga sektorn utgör ett värdefullt inslag i ekosystemen.

Digitalisering främjas genom att stödja den digitala omställningen i städer, kommuner och organisationer och göra fördelarna med en digital inre marknad snabbare tillgängliga för lokalsamhällen och medborgare. Innovations- och kompetenskluster och digitala lärmiljöer stöds och utvecklas, och organisationers informationssäkerhet, dataskydd och cyberfärdigheter förbättras.

Det lanseras och utvecklas digitala innovationshubbar (digital innovation hub, DIH) av expertorganisationer. Samarbetet mellan dem stärks såväl inom Europa som på nationell och regional nivå. De europeiska digitala innovationshubbarna (EDIH) ska fokusera i synnerhet på de i En digital agenda för Europa och programmet Digitala Europa fastställda specialiseringarna på de tekniker som är viktigast för Europas digitala utveckling, det vill säga högpresterande databehandling, artificiell intelligens, maskininlärning och cybersäkerhet.

Digitala innovationshubbar skapar företagen en kontaktkanal till ett brett expert- och servicenätverk. Hubbarna är gränsöverskridande med nätverk både på nationell nivå och inom EU och de erbjuder möjligheter till sambruk av forskningsinfrastruktur. Det uppkommer nätverk och kopplingar mellan aktörer och verksamheter till lokala, nationella och europeiska utvecklingsinsatser. Nätverket erbjuder speciellt för små och medelstora företag ett brett urval av digitala tjänster och stöd för etablering av IT-baserad affärsverksamhet.

Digitalisering och ny teknik driver fram utveckling och tillväxt på nya områden som robotik, IoT, 3D-utskrift, artificiell intelligens samt digital hopkoppling av systemen och datorerna inom värdekedjor. I takt med att digitaliseringen fortskrider blir också utmaningarna med cybersäkerheten mer påtagliga. Maskiner integreras i smarta system i nätverksmiljöer där artificiell intelligens spelar en betydande roll. Pilot- och utvecklingsmiljöerna för den tekniska utvecklingen skapar ett underlag för kompetensuppbyggnad.

Företagens förnyelseförmåga stärks genom att ta fasta på effektivitetsfördelarna med digitalisering och robotisering, utnyttjandet av virtuell verklighet och artificiell intelligens, integrationen av olika enheter, utnyttjande av dataanalyser och stordata samt databaserade nya tjänster och affärsmodeller. Dessutom främjas etableringen, utvecklingen, tillväxten och internationaliseringen av företag inriktade på digital transformation.

Det tas fram smarta lösningar och sätt att utnyttja data för trafik och rörlighet, transport- och resekedjor och tjänsters tillgänglighet i hela landet (inkl. mobila lösningar). Användningen av befintliga, effektiva och driftsäkra fiberoptiska nät, inklusive anslutningarna till dem, främjas genom att bland annat stödja samarbetet mellan offentliga och privata aktörer och utvecklingen av kapacitetskrävande digitala tjänster specifikt för glesbygderna.

Digitala lösningar underlättar multilokalitet avseende boende, multilokalitet och platsoberoende arbete och distansarbete, liksom också studier oberoende av tid och plats. Den digitala omställningen gagnar med andra ord också den gröna omställningen.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll

Digitaliseringen och teknik som utnyttjar den

- Säkra nyttan av digitaliseringen för FoUI-verksamheten, utmaningarna för och utvecklingen av den privata och den offentliga sektorn, utvecklingen och tillgängligheten av tjänster, kontinuerligt lärande samt framtagningen av nya affärsmöjligheter genom teknikomställningen.
- Stödja implementeringen av nya digitala arbetssätt inom både den offentliga och den privata sektorn.
- Främja tillämpningen och utnyttjandet av digitalisering och digitala tekniker (t.ex. öppna data, robotik, automation, IoT, cybersäkerhet, dataanalys, artificiell intelligens).
- Stödja samarbetet mellan den offentliga, den privata och tredje sektorn, inklusive medskapande av tjänster, och förbättra användbarheten av information genom att utveckla interoperabiliteten.
- Stödja etableringen, utvecklingen och samarbetet avseende digitala innovationshubbar (digital innovation hub) såväl inom Europa som på nationell och regional nivå.
- Stödja investeringar i pilottestning av nya digitala lösningar på utvecklingsplattformar bestående av bland annat demonstrations- och laboratoriemiljöer.
- Stödja tillämpning av digital teknik och därtill hörande FoUI-verksamhet.
- Främja fullskalig användning av befintliga effektiva kommunikationsnät för förmedling av högkapacitetstjänster.
- Stödja innovation och digitalisering för smart och utsläppsnål rörlighet.
- Stödja trafikinformation i realtid samt trafiktjänster och främja tillgången till trafikläges- och omständighetsinformation på nationell och regional nivå.
- Stödja implementeringen av digitala lösningar i tjänster, genom till exempel databaserade virtuella och proaktiva tjänster, inom olika branscher och sektorer.

Främjande av digitalisering i företag

- Stödja utvecklingen, tillämpningen och implementeringen av nya tekniska och digitala verktyg och produkter, tjänster och affärsmodeller och -processer för utveckling av företag, tjänster och lösningar och stärka små och medelstora företags färdigheter inom cyber- och informationssäkerhet.
- Stödja digitaliseringen av små och medelstora företag avseende högre automatiseringsgrad och robotisering samt tillämpningen och implementeringen av ny teknik vid utvecklingen av företag, tjänster och lösningar.
- Stärka små och medelstora företags digitaliseringsberedskap (t.ex. nya digitala produkter, tjänster, affärsmodeller och -processer, informationssäkerhet och informationsskydd samt cybersäkerhet).
- Stödja utvecklingen av företagens e-affärsverksamhet, kundservice och tekniska kompetens samt den tekniska implementeringen.

Karaktären av den verksamhet som understöds har konstaterats överensstämma med principen om att inte orsaka betydande skada (DNSH). Vid investeringar säkerställs projektens överensstämmelse med DNSH vid behov under urvalsprocessen.

Bidrag till företag och andra projektaktörer är ett effektivt och innovationsstimulerande instrument för att tillgodose målen för digitalisering. Bidraget underlättar finansieringsarrangemangen för företags, läroanstalters och kommunala utvecklingsbolags projekt genom en hävstångseffekt på den totala finansieringen. FoUI-projekt för digitalisering av offentliga aktörer och bidrag till offentliga forskningsmiljöer ger i regel inga intäkter och följer därmed inte den intjäningslogik som anknyter till användningen av finansieringsinstrumenten.

Huvudresultatet av verksamheten är att användningen av digitalisering och kunnandet kring detta har ökat och olika aktörer samarbetar mera. Digitaliseringen har bidragit till uppkomsten av ny affärsverksamhet och affärstillväxt samt effektivare samhällsfunktioner. Samanvändningen av forskningsinstitutionernas forskningsinfrastrukturer har ökat. De digitala innovationshubbarna tillgodoser företagets behov och företagen har anslutit sig till europeiska värdenätverk. Utbudet och implementeringen av digitala tjänster och servicekanaler har ökat genom den offentliga och den privata sektorns medskapande och multiprofessionella samarbete. Användningen av de befintliga fiberoptiska näten har ökat och tjänster som bygger på dem används allmänt inom forskningen, näringslivet, undervisningen och olika samhällsfunktioner. Betingelserna för platsoberoende arbete, distansarbete och multilokalt boende är bättre än tidigare och de utnyttjas. Finland har befast sin ställning som ett föregångarland inom digitalisering.

De huvudsakliga målgrupperna

De huvudsakliga målgrupperna är företag, högskolor, forskningsinstitutioner, utbildningsanordnare på andra stadiet, utvecklingsbolag, kommuner och samkommuner inklusive deras nätverk och innovationsekosystem, församlingar och kyrkliga samfälligheter samt föreningar, andelslag och stiftelser.

Åtgärder för säkerställande av jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering beaktas bland annat genom likabehandlingsplanering på programnivå. Här ingår vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering. Vid utformningen av digitala miljöer, tjänster och produkter ska särskild uppmärksamhet fästas vid deras tillgänglighet.

Jämställdhet främjas genom att undanröja och rätta till strukturer som vidmakthåller könssegregering av arbetskarriärer och utbildning. Organisationers och individers kunskaper om jämställdhet stärks, identifieringen av könsstereotyper förbättras och rekryteringspraxis utvecklas. Könssegregering har på digitaliseringssektorerna identifierats som ett problemområde som bör åtgärdas. Data för de övervakningsindikatorer som hänför sig till personer insamlas i programmet för varje kön separat, så att det är möjligt att övervaka och analysera åtgärdernas inriktning på könen.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

ITI-instrumentet för hållbar stadsutveckling utgör en ram inom vilken det byggs upp teman utifrån stadsområdenas styrkeprofiler, som digitalisering i förändringarna i stadsmiljön, robotik, digitala lärmiljöer samt smart och hållbar industri. En allmän beskrivning av ITI-instrumentet finns under särskilt mål 1.1.

Specialfinansiering till glesbefolkade norra regioner inriktas med fokus på utnyttjande och tillämpning av ny digital teknik i tjänster för att förbättra tillgängligheten i Östra och Norra Finland inom alla samhällssektorer, utnyttjande av de befintliga fiberoptiska förbindelserna, utnyttjande av ny teknik för distansarbete och multilokalitet samt stärkande av medborgarnas, arbetstagarnas, företagens och organisationernas digitala kompetens och färdigheter.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Samarbetet mellan landskapen och storområdena för främjande av digitalisering bygger på val som hänför sig till smart specialisering och landskapsstrategierna. Synergifördelar uppnås genom samarbete med de aktörer som ansvarar för planen för den gemensamma jordbrukspolitikerna och Finlands nationella finansiering. Erufs riksomfattande innovations- och kompetensnätverk etablerar nätverk för projekt med gemensamma teman. Gemensamma specialiseringsteman för Östra och Norra Finland ger också upphov till gemensamma projekt.

Medverkan i internationella nätverk är viktig för ett omfattande införande av teknik, den digitala kapaciteten och utvecklingen av digitala innovationshubbar. Förutom de regionala utvecklings- och investeringsfonderna kan man också dra nytta av programmen Horisont Europa och Digitala Europa. Den digitala omställningen stöder regionernas klimatmål och -åtgärder, främjar särskilt anpassningen till klimatförändringen i Arktis och stärker det arktiska områdets anseende som en drivkraft för hållbar utveckling.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [handlingsplanen](#), som utgör grunden för finansieringen av Östersjöstrategins genomförande. De insatser som finansieras kan vara projekt, projektgrupper eller projektplattformar. Det är också möjligt att synkronisera projektutlysningarna.

Ur Finlands perspektiv är utveckling av det internationella EDIH-nätverket och internationella samarbetsprojekt i anslutning till digitaliseringen i Östersjöregionen viktiga teman för det särskilda målet 1.2. Samarbete inom ett större geografiskt område än Östersjöregionen bedrivs bland annat i nätverken för RIS3, programmet Horisont Europa samt programmen Digitala Europa och Interregional Innovation Investments.

Dessutom kan man delta i samarbete på EU-nivå, bland annat med de nordiska länderna. Exempelvis har Östra och Norra Finland ett nära samarbete med glesbefolkade regioner i norra Sverige och norra Norge för att öka utnyttjandet av fördelarna med digitaliseringen.

Planerad användning av finansieringsinstrument

Det särskilda målet innehåller ingen planerad användning av finansieringsinstrument.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Tabellen beskriver outputindikatorerna för Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och målnivåerna för dem åren 2024 och 2029 per regionkategori under det specifika målet 1.2.

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Mått enhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
1.2	Eruf	RCO01	Företag som får stöd (fördelade på mikroföretag, SMF-företag, stora företag)	st.	Mer utvecklade	33	97
					Övergångsregioner	180	743
					NSPA	85	378
1.2	Eruf	RCO02	Företag som får stöd genom bidrag	st.	Mer utvecklade	23	56
					Övergångsregioner	137	581
					NSPA	73	333
1.2	Eruf	RCO04	Företag som får icke-ekonomiskt stöd	st.	Mer utvecklade	11	41
					Övergångsregioner	43	162
					NSPA	12	45
1.2	Eruf	RCO13	Värdet av digitala tjänster, produkter och processer som utvecklats för företag	euro	Mer utvecklade	230 491	2 942 404
					Övergångsregioner	1 418 497	18 388 893
					NSPA	439 969	8 202 938
1.2	Eruf	RCO14	Offentliga institutioner som får stöd att digitalisera tjänster, produkter och processer	st.	Mer utvecklade	3	20
					Övergångsregioner	14	91
					NSPA	9	24
1.2	Eruf	RCO74	Antal människor som omfattas av projekt inom ramen för strategier för integrerad territoriell utveckling.	personer	Mer utvecklade	1 172 713	1 172 713
					Övergångsregioner	2 392 510	2 392 510
					NSPA		
1.2	Eruf	RCO75	Strategier för integrerad territoriell utveckling som får stöd	euro	Mer utvecklade	1 602 999	1
					Övergångsregioner	9 400 005	1
					NSPA		
1.2	Eruf	NO02		st.	Mer utvecklade	4	81

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Mått enhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
			Plattformer eller nätverk för medskapande		Övergångsregioner	15	362
					NSPA	9	49
1.2	Eruf	NO03	Företag som deltar i medskapande	st.	Mer utvecklade	23	377
					Övergångsregioner	134	1 344
					NSPA	19	298
1.2	Eruf	NO04	Företag och offentliga organisationer som använder tjänster av digitala innovationshubbar (DIH)	st.	Mer utvecklade	69	298
					Övergångsregioner	179	778
					NSPA	33	145
1.2	Eruf	NO05	Företag som samarbetar med forskningsorganisationer	st.	Mer utvecklade	128	294
					Övergångsregioner	768	1 364
					NSPA	127	168

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Tabell 3: Resultatindikatorer

Tabellen beskriver resultatindikatorerna för Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och målnivåerna för dem 2029 per regionkategori under det särskilda målet 1.2.

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Mål (2029)
1.2	Eruf	RCR01	Antal skapade arbetstillfällen i enheter som får stöd	st.	Mer utvecklade	79
					Övergångsregioner	602
					NSPA	466
1.2	Eruf	RCR03	Små och medelstora företag (SME) som inför produkt- eller processinnovationer	st.	Mer utvecklade	79
					Övergångsregioner	296
					NSPA	135
1.2	Eruf	RCR06	Inlämnade patentansökningar	st.	Mer utvecklade	8
					Övergångsregioner	40
					NSPA	37

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Mål (2029)
1.2	Eruf	NR01	Innovationer, produkter och tjänster som utvecklats av nätverk och innovationsekosystem	st.	Mer utvecklade	201
					Övergångsregioner	553
					NSPA	184

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Preliminär fördelning av anslagna medel (EU) efter interventionstyp

Tabell 4: Dimension 1 – interventionsområde

Tabellen beskriver de interventionsklasser som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 1.2. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
1.2	Eruf	004	Mer utvecklade	179 620
			Övergångsregioner	1 639 953
			NSPA	866 939
1.2	Eruf	013	Mer utvecklade	987 907
			Övergångsregioner	9 019 742
			NSPA	4 768 162
1.2	Eruf	015	Mer utvecklade	1 240 078
			Övergångsregioner	11 322 094
			NSPA	5 985 269
1.2	Eruf	018	Mer utvecklade	1 122 622
			Övergångsregioner	10 249 709
			NSPA	5 418 367
1.2	Eruf	019	Mer utvecklade	286 689
			Övergångsregioner	2 617 508
			NSPA	1 383 709
1.2	Eruf	094	Mer utvecklade	44 905

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
			Övergångsregioner	409 989
			NSPA	216 735
1.2	Eruf	095	Mer utvecklade	269 429
			Övergångsregioner	2 459 929
			NSPA	1 300 407
1.2	Eruf	119	Mer utvecklade	89 810
			Övergångsregioner	819 976
			NSPA	433 469
1.2	Eruf	120	Mer utvecklade	269 429
			Övergångsregioner	2 459 929
			NSPA	1 300 407

NSPA = Nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

004 Investeringar i fasta tillgångar, inklusive forskningsinfrastruktur, i offentliga forskningscentrum och högre utbildning, direkt kopplade till forskning och innovation

013 Digitalisering av små och medelstora företag (inklusive e-handel, elektronisk affärsverksamhet och sammanlänkade affärsprocesser, digitala innovationsknutpunkter, levande laboratorier, webbentreprenörer och nystartade IKT-företag samt företag till företag (B2B))

015 Digitalisering av små och medelstora företag eller stora företag (inklusive e-handel, elektronisk affärsverksamhet och sammanlänkade affärsprocesser, digitala innovationsknutpunkter, levande laboratorier, webbentreprenörer och nystartade IKT-företag samt företag-till-företag (B2B) i överensstämmelse med kriterierna för minskade växthusgasutsläpp eller energieffektivitet

018 IT-tjänster och IT-tillämpningar för digitala färdigheter och digital delaktighet

019 Tjänster och tillämpningar för e-hälsa (inklusive e-vård, sakernas internet för fysisk aktivitet och IT-stöd i hemmet)

094 Digitalisering av transporter: vägtransporter

095 Digitalisering av transporter som delvis handlar om att minska växthusgasutsläppen: vägtransporter

119 Digitalisering av transporter: övriga transportsätt

120 Digitalisering av transporter som delvis handlar om att minska växthusgasutsläppen: övriga transportsätt

Tabell 5: Dimension 2 – finansieringsform

Tabellen beskriver de finansieringsformer som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 1.2. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
1.2	Eruf	01	Mer utvecklade	4 490 489
			Övergångsregioner	40 998 829
			NSPA	21 673 464

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriell inriktning

Tabellen beskriver de territoriella genomförandemekanismerna och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 1.2. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
1.2	Eruf	03	Mer utvecklade	1 376 430
			Övergångsregioner	12 107 110
			NSPA	
1.2	Eruf	31	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	21 673 464
1.2	Eruf	33	Mer utvecklade	3 114 059
			Övergångsregioner	28 891 719
			NSPA	1 376 430

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

03 Integrerade territoriella investeringar: Funktionella stadsområden

31 Glesbefolkade områden

33 Ingen territoriell inriktning

Tabell 8: Dimension 7 – jämställdhetsdimensionen

Tabellen beskriver finansieringen till tre jämställdhetsdimensioner efter regionkategori under det särskilda målet 1.2. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
1.2	Eruf	01	Mer utvecklade	179 619
			Övergångsregioner	1 639 954
			NSPA	866 939
1.2	Eruf	02	Mer utvecklade	1 077 718
			Övergångsregioner	9 839 719
			NSPA	5 201 632
1.2	Eruf	03	Mer utvecklade	3 233 152
			Övergångsregioner	29 519 156
			NSPA	15 604 893

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

01 Jämställdhetsinriktning

02 Jämställdhetsintegrering

03 Könsneutralitet

2.1.3 Särskilt mål 1.3: Förbättra tillväxten och konkurrenskraften för små och medelstora företag

Fondernas interventioner

Interventionstyper

Målet är att generera resursklok tillväxt för små och medelstora företag på den inhemska och utländska marknaden samt förnya verksamheten genom att stödja företagens tillväxt- och internationaliseringsförmåga, affärskunnande, digitalisering samt investeringar och FoUI som stimulerar tillväxten, förnyelsen och produktiviteten. Målet är också att modernisera affärsmodellerna, exempelvis genom delnings- och plattformsekonomin och databaserade tjänster. Till de centrala målen hör också att främja samarbete och nätverkande mellan små och medelstora företag och förbättra affärskunnandet, särskilt inom spetskompetensområden för smart specialisering. De åtgärder som stöds ska vara förenliga med klimatmålen och med principen om att inte orsaka betydande skada.

Små och medelstora företag ska kunna växa och internationaliseras genom att stärka deras kapacitet och beredskap att expandera på marknaden genom att stödja investeringar och utvecklingsprojekt, förbättra företagsklimatet och etablera företagskluster, nätverk och andra former av samarbete. Internationell rekrytering främjas bland annat inom branscher med smart specialisering och inom sektorer där det råder brist på arbetskraft. Företagens innovationsförmåga kommer också att diversifieras genom att minska könssegregationen i arbetslivet. Samarbete med universitet och forskningsinstitut stärker små och medelstora företags verksamhet.

De små och medelstora företagens innovationsverksamhet aktiveras bland annat genom bättre produkter, material, tjänster och produktionsmetoder, prototyper, pilotprojekt, demonstrationer, skalning och kommersialisering samt införande av ny teknik. Regionala försök kan fungera som en plattform till stöd för dessa mål, till exempel genom samarbete med den offentliga sektorn.

I verksamheten beaktas landskapens strategier för smart specialisering och deras prioriteringar samt landskapsprogrammen. Smart specialisering bidrar till små och medelstora företags tillväxt och stimulerar bland annat nätverkande och samarbete.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll

Små och medelstora företags tillväxt och internationalisering

- Förbättra små och medelstora företags kapacitet för tillväxt, internationalisering, marknadsföring och innovation.
- Stödja sådana investeringar för tillväxt och internationalisering i små och medelstora företag som förnyar verksamheten och ökar produktiviteten.
- Höja små och medelstora företags tekniska kunnande (t.ex. i fråga om investeringar i utrustning) som en del av affärsutvecklingen.

Små och medelstora företags FoUI-verksamhet

- Stödja förbättringen och kommersialiseringen av små och medelstora företags produkter, tjänster och produktionsmetoder samt uppkomsten av innovativa affärskoncept, med hänsyn till klimatsäkerhet.
- Stödja införandet av processer som främjar aktiv innovation i företag.

- Främja tillämpningen och implementeringen av hållbara nya metoder, tekniker och lösningar i företag samt utnyttjandet av data och främjandet av därmed sammanhängande företagsverksamhet.
- Stärka affärs- och marknadskompetensen som anknyter till en koldioxidneutral ekonomi samt förädla produkt- och tjänstekoncept.
- Stärka små och medelstora företags kapacitet att använda sig av kreativ kompetens (t.ex. digitala produkter, tjänster och affärsmodeller, designkompetens).
- Främja verksamhet (inkl. cleantech) som ligger i linje med klimatneutralitets-/koldioxidmålen.

Ny affärsverksamhet och främjande av nätverksarbete

- Stödja ny eller förnyelseorienterad affärsverksamhet och företagskontinuitet genom att främja ägarbyten, ta fram nya sätt att stödja ny affärsverksamhet (inkl. företagsacceleratorer och företagskuvöser) och skapa nya modeller för företagsrådgivning,
- Bygga upp ekosystem, kompetenskluster och nätverk samt stödja andra former av samarbete där även stora företag kan delta.

Karaktären av den verksamhet som understöds har konstaterats överensstämma med principen om att inte orsaka betydande skada (DNSH). Vid investeringar säkerställs projektens överensstämmelse med DNSH vid behov under urvalsprocessen.

Insatserna finansieras med stöd i bidragsform.

Bidrag behövs i synnerhet för att säkerställa finansieringen av enskilda företags riskexponerade projekt, då pandemin med covid-19 gör det svårare för företag att få finansiering. Bidrag för det möjligt för enskilda företag att vidta åtgärder för tillväxt, internationalisering, FoUI, ny affärsverksamhet och företagsnätverkande samt framtagning av nya digitala och koldioxidneutrala innovationer. För tillväxt och utveckling av konkurrenskraften kan företag också använda sig av Eruf-finansierade InvestEU och andra finansieringsinstrument. Landskapsförbunden finansierar inte enskilda företags projekt, utan de projekt som finansieras ska ha en bredare påverkansfär än ett företag för till exempel livskraften eller omvärlden och deras intjäningslogik är i regel inte inställd på att generera inkomst.

Huvudresultatet av verksamheten är att de små och medelstora företagens växer snabbare och har bättre produktivitet och innovations-, affärs- och internationaliseringskompetens. I Finland finns fler konkurrenskraftiga företag som är inriktade på tillväxt, internationalisering, nya affärsmodeller, bättre produktivitet samt utnyttjar sin kreativa kompetens, tar fram innovationer för marknaden och medverkar i värdenätverk. De nya innovationerna anknyter exempelvis till den cirkulära ekonomin och koldioxidneutrala ekonomin samt till att begränsa och anpassa sig till klimatförändringarna. Därigenom använder sig också fler företag av digitalisering och kreativ kompetens i affärsverksamheten, höjer omsättningen med hjälp av e-tjänster och e-produkter och utvecklar sin affärsverksamhet med hjälp av modern och progressiv teknik.

De huvudsakliga målgrupperna

De viktigaste målgrupperna är små och medelstora företag och mikroföretag. Även kommuner, utvecklingsbolag, forsknings- och utbildningsorganisationer och föreningar kan vara målgrupper för projekt som utvecklar företagsomvärlden.

Åtgärder för säkerställande av jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering beaktas bland annat genom likabehandlingsplanering på programnivå. Här ingår vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering. Jämställdhet och jämlikhet ses som en utvecklingsresurs eftersom det behövs kompletterande och diversifierade synpunkter för att kunna lösa komplexa utmaningar.

Jämställdhet främjas genom att undanröja och rätta till strukturer som vidmakthåller könssegregering av arbetskarriärer och utbildning. Organisationers och individers kunskaper om jämställdhet stärks, identifieringen av könsstereotyper förbättras och rekryteringspraxis utvecklas. Könssegregering inom vissa branscher lyfts fram med fokus på både kvinnodominerade och mansdominerade branscher. Data för de övervakningsindikatorer som hänför sig till personer insamlas i programmet för varje kön separat, så att det är möjligt att övervaka och analysera åtgärdernas inriktning på könen. Ifall det uppdagas snedvridning på grund av kön vid allokering av bidragen är det möjligt att utlysa bidrag för specifika sektorer eller teman.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

ITI-instrumentet för hållbar stadsutveckling innehåller åtgärder för bland annat nya produktionsmetoder för företag, servicemodeller och digitala lösningar samt smart förnyelseinriktad industri. En allmän beskrivning av ITI-instrumentet finns 1 under särskilt mål 1.1.

Specialfinansiering till glesbefolkade norra regioner inriktas med fokus på att stödja utvecklingen och investeringarna i nyetablerade och verksamma företag samt genom att främja företagsöverlåtelser.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Samarbetet mellan *landskapen och storområdena* bygger på val som hänför sig till smart specialisering och landskapsstrategierna. Med tanke på utvecklingen av företag är det också naturligt att samarbeta med andra program, till exempel planen för den gemensamma jordbrukspolitiken eller Interregprogrammen. Erufs riksomfattande innovations- och kompetensnätverk etablerar nätverk för projekt med gemensamma teman. Gemensamma specialiseringsteman för Östra och Norra Finland ger också upphov till gemensamma projekt.

En aspekt av verksamheten enligt den *arktiska strategin* kan vara en modell för att identifiera behov hos de internationella organisationer som verkar inom det arktiska området och koppla dem till finländska små och medelstora företags kunnande. Nya former måste utvecklas för matchning av denna efterfrågan med utbudet. Den nordligaste arktiska regionens ömtålighet parallellt med de traditionella kunskaperna och färdigheterna utgör regionala särdrag som kan göra regionen till en

pionjärregion i klimatfrågor. Det är nödvändigt att ta tillvara urfolket samernas nedärvda kunskap vid i utvecklingen av de traditionella näringarna under de föränderliga förhållandena.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [handlingsplanen](#), som utgör grunden för finansieringen av Östersjöstrategins genomförande. De insatser som finansieras kan vara projekt, projektgrupper eller projektplattformar. Det är också möjligt att synkronisera projektutlysningarna.

Ett viktigt tema inom det särskilda målet 1.3 är ur Finlands perspektiv att stödja förbindelserna mellan små och medelstora företag och deras nätverk till större värdenätverk i Östersjöregionen.

Samarbete inom ett större geografiskt område än Östersjöregionen bedrivs i nätverken för RIS3, projekten i Horisont Europa och exempelvis pilotsatsningarna Industrial Transition. Dessutom kan man delta i samarbete på EU-nivå, bland annat med de nordiska länderna.

Planerad användning av finansieringsinstrument

Det särskilda målet innehåller ingen planerad användning av finansieringsinstrument.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Tabellen beskriver outputindikatorerna för Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och målnivåerna för dem åren 2024 och 2029 per regionkategori under det särskilda målet 1.3.

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Mått-enhet	Regionka-tegori	Delmål (2024)	Mål (2029)
1.3	Eruf	RCO01	Företag som får stöd (fördelade på mikroföretag, SMF-företag, stora företag)	st.	Mer utvecklade	126	661
					Övergångsregioner	682	3 165
					NSPA	237	880
1.3	Eruf	RCO02	Företag som får stöd genom bidrag	st.	Mer utvecklade	83	503
					Övergångsregioner	508	2 514
					NSPA	184	682
1.3	Eruf	RCO04	Företag som får icke-ekonomiskt stöd	st.	Mer utvecklade	42	158
					Övergångsregioner	174	651

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Mått-enhet	Regionka-tegori	Delmål (2024)	Mål (2029)
					NSPA	53	198
1.3	Eruf	RCO05	Nya företag som får stöd	st.	Mer utvecklade	22	80
					Övergångsregioner	89	325
					NSPA	33	102
1.3	Eruf	RCO15	Skapad kapacitet för företagsinkubation	st.	Mer utvecklade	3	13
					Övergångsregioner	46	243
					NSPA	12	29
1.3	Eruf	RCO74	Antal människor som omfattas av projekt inom ramen för strategier för integrerad territoriell utveckling.	persone-r	Mer utvecklade	1 172 713	1 172 713
					Övergångsregioner	2 392 510	2 392 510
					NSPA		
1.3	Eruf	RCO75	Strategier för integrerad territoriell utveckling som får stöd	euro	Mer utvecklade	2 244 198	1
					Övergångsregioner	13 160 006	1
					NSPA		

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Tabell 3: Resultatindikatorer

Tabellen beskriver resultatindikatorerna för Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och målnivåerna för dem 2029 per regionkategori under det särskilda målet 1.3.

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Mål (2029)
1.3	Eruf	RCR01	Antal skapade arbetstillfällen i enheter som får stöd	st.	Mer utvecklade	1 028
					Övergångsregioner	4 125
					NSPA	1 610

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Mål (2029)
1.3	Eruf	RCR03	Små och medelstora företag (SMF) som inför produkt- eller processinnovationer	st.	Mer utvecklade	150
					Övergångsregioner	777
					NSPA	261
1.3	Eruf	RCR06	Inlämnade patentansökningar	st.	Mer utvecklade	59
					Övergångsregioner	142
					NSPA	44
1.3	Eruf	RCR19	Företag med högre omsättning	st.	Mer utvecklade	219
					Övergångsregioner	1 334
					NSPA	521
1.3	Eruf	NR03	SMF som startar ny affärsverksamhet	st.	Mer utvecklade	171
					Övergångsregioner	700
					NSPA	168
1.3	Eruf	NR05	SMF som inleder export eller utvidgar till en ny exportmarknad	st.	Mer utvecklade	160
					Övergångsregioner	498
					NSPA	169

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Preliminär fördelning av anslagna medel (EU) efter interventionstyp

Tabell 4: Dimension 1 – interventionsområde

Tabellen beskriver de interventionsklasser som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 1.3. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod		Regionkategori	Belopp (euro)
1.3	Eruf		013	Mer utvecklade	254 461
				Övergångsregioner	2 306 840
				NSPA	1 244 590
1.3	Eruf		015	Mer utvecklade	1 912 977

Särskilt mål	Fond	Kod		Regionkategori	Belopp (euro)
				Övergångsregioner	17 342 274
				NSPA	9 356 530
1.3	Eruf		020	Mer utvecklade	74 333
				Övergångsregioner	673 877
				NSPA	363 571
1.3	Eruf		021	Mer utvecklade	5 725 373
				Övergångsregioner	51 903 900
				NSPA	28 003 272
1.3	Eruf		023	Mer utvecklade	308 343
				Övergångsregioner	2 795 309
				NSPA	1 508 129
1.3	Eruf		024	Mer utvecklade	508 922
				Övergångsregioner	4 613 680
				NSPA	2 489 180
1.3	Eruf		025	Mer utvecklade	335 284
				Övergångsregioner	3 039 545
				NSPA	1 639 900
1.3	Eruf		026	Mer utvecklade	508 922
				Övergångsregioner	4 613 679
				NSPA	2 489 179
1.3	Eruf		027	Mer utvecklade	890 614
				Övergångsregioner	8 073 940
				NSPA	4 356 065
1.3	Eruf		028	Mer utvecklade	94 785
				Övergångsregioner	859 285
				NSPA	463 603
1.3	Eruf		029	Mer utvecklade	2 109 037
				Övergångsregioner	19 119 671

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
			NSPA	10 315 474

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

013 Digitalisering av små och medelstora företag (inklusive e-handel, elektronisk affärsverksamhet och sammanlänkade affärsprocesser, digitala innovationsknutpunkter, levande laboratorier, webbentreprenörer och nystartade IKT-företag samt företag till företag (B2B))

015 Digitalisering av små och medelstora företag eller stora företag (inklusive e-handel, elektronisk affärsverksamhet och sammanlänkade affärsprocesser, digitala innovationsknutpunkter, levande laboratorier, webbentreprenörer och nystartade IKT-företag samt företag-till-företag (B2B) i överensstämmelse med kriterierna för minskade växthusgasutsläpp eller energieffektivitet

020 Näringslivsinfrastruktur för små och medelstora företag (inklusive industriparkeer och industriområden)

021 Affärsutveckling och internationalisering för små och medelstora företag, inklusive produktiva investeringar

023 Utveckling av färdigheter för smart specialisering, industriell omvandling, entreprenörskap och företags anpassningsförmåga

024 Avancerade stödtjänster för små och medelstora företag och grupper av sådana företag (inklusive ledning, marknadsföring och design)

025 Företagsinkubatorer, stöd till avknoppningsföretag och nystartade företag

026 Stöd till innovationskluster, även mellan företag, forskningsorganisationer och myndigheter och företagsnätverk som i första hand gynnar små och medelstora företag

027 Innovationsprocesser i små och medelstora företag (processer, organisation, marknadsföring, medskapande och användar- och efterfrågestyrd innovation)

028 Tekniköverföring och samarbete mellan företag, forskningscentrum och sektorn för högre utbildning

029 Forsknings- och innovationsprocesser, tekniköverföring och samarbete mellan företag, forskningscentrum och universitet med inriktning på en koldioxidsnål ekonomi, klimatresiliens och klimatanpassning

Tabell 5: Dimension 2 – finansieringsform

Tabellen beskriver de finansieringsformer som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 1.3. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
1.3	Eruf	01	Mer utvecklade	12 723 051
			Övergångsregioner	115 342 000
			NSPA	62 229 493

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriell inriktning

Tabellen beskriver de territoriella genomförandemekanismerna och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 1.3. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
1.3	Eruf	03	Mer utvecklade	1 927 003
			Övergångsregioner	16 949 952
			NSPA	
1.3	Eruf	31	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	62 229 493
1.3	Eruf	33	Mer utvecklade	10 796 048
			Övergångsregioner	98 392 048
			NSPA	

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

03 Integrerade territoriella investeringar: Funktionella stadsområden

31 Glesbefolkade områden

33 Ingen territoriell inriktning

Tabell 8: Dimension 7 – jämställdhetsdimensionen

Tabellen beskriver finansieringen till tre jämställdhetsdimensioner efter regionkategori under det särskilda målet 1.3. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
1.3	Eruf	01	Mer utvecklade	445 307
			Övergångsregioner	4 036 970
			NSPA	2 178 032
1.3	Eruf	02	Mer utvecklade	3 816 915
			Övergångsregioner	34 602 600
			NSPA	18 668 848
1.3	Eruf	03	Mer utvecklade	8 460 829
			Övergångsregioner	76 702 430
			NSPA	41 382 613

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

- 01 Jämställdhetsinriktning
- 02 Jämställdhetsintegrering
- 03 Könneutralitet

2.2. Eruf-prioritering 2: Ett klimatneutralt Finland

2.2.1 Särskilt mål 2.1: Främja energieffektivitetsåtgärder och minska växthusgasutsläpp

Fondernas interventioner

Interventionstyper

Utifrån ansatsen under perioden 2014–2020 stöds i enlighet med principen "Energieffektivitet först" FoUI och införande av innovativa lösningar för att främja energieffektiviteten i hela energisystemet, inklusive fortsatt integration av energisystemen för att öka andelen förnybar

energi och därigenom minska växthusgasutsläppen genom att sporra integrerade ansatser för att höja energieffektiviteten.

I Finlands energi- och klimatplan noteras att under en högkonjunktur står vår energiintensiva energisektor för nästan 50 procent av energibehovet. Därför är det en utmanande målsättning att minska energiförbrukningen och samtidigt öka BNP. I principen "Energieffektivitet först" är energieffektivitet och ökande användning av förnybar energi nära kopplade till varandra. Energieffektiv energiomställningen främjas för en snabb och betydande minskning av utsläppen av växthusgaser. Denna systemomställning gäller bland annat den energiintensiva industrin, byggnadsbeståndet och energiproduktionen.

Energiomställningen förverkligas genom utveckling av befintliga lösningar och ibruktagande av nya innovationer. Förbättringen av energieffektiviteten ska framförallt minska utsläppen av växthusgaser på ett kostnadseffektivt sätt. Att spara energi ska inte bara bromsa upp klimatförändringarna, utan också sänka energikostnaderna, höja resurseffektiviteten och öka andelen förnybar energi.

Små och medelstora företags energieffektivitet och därtill hörande materialeffektivitet främjas bland annat genom framtagning av energieffektiva och växthusgasreducerande produkter, tjänster och produktionsmetoder, prototyper, pilotprojekt, skalning och kommersialisering samt införande av ny teknik. Utvecklingen och kommersialiseringen av affärskoncept med potential för internationalisering främjas. Det ges stöd till gemensam utveckling inom den offentliga och privata sektorn och utnyttjande av kommuners och offentliga sektorns investeringar och innovativa offentliga upphandlingar som en demonstrationsplattform.

Energiomställningen möjliggör pilottestning av småskaliga lösningar på hemmamarknaden samt ny affärsverksamhet på den internationella marknaden. Finansiering anvisas till stöd till nära förestående FoUI-lanseringar samt till pilotprojekt, demonstrationer och ibruktagande av utsläppsreducerande energilösningar inom näringsgrenar som inte omfattas av EU:s utsläppshandelssystem (ETS), som byggnation, byggnadsuppvärmning, boende, jordbruk och avfallshantering.

Byggnadsbeståndet (inkl. kulturhistoriska byggnader) har i enlighet med den långsiktiga renoveringsstrategin en stor potential för betydande utsläppsminskning genom utfasning av olja, förbättring av energiprestandan, smarta lösningar och ökad egen energiproduktion i byggnadsbeståndet.

Största delen av Finlands växthusgasutsläpp härrör från energisektorn. Vid utfasningen av fossila bränslen är det viktigt att utveckla, demonstrera och snabbt införa lösningar för förnybar energi. Energiberoendet förstärks genom att stödja decentraliserade lösningar och utveckling som bygger på lokala energikällor.

För att driva fram energiomställningen stöds återvinning av koldioxidutsläpp till råvara med beaktande av EU ETS, implementering av lösningar från "el som produkt" (Power to X) och väteekonomin i regionerna samt främjande av FoUI för energilagring och hållbar batteriteknik för optimal energieffektivitet.

FoUI-åtgärder bidrar till energieffektivare användning av förnybar energi även inom den offentliga sektorn, bland annat i anslutning till fjärrvärme med anknytande elkraftproduktion. Dessutom stöds medskapande och demonstration inom den offentliga och den privata sektorn för att främja ny teknik och affärsverksamhet samt förstärkning av attraktiva kompetenskluster och internationellt nätverksarbete.

Genom integration av energieffektiva energisystem ökar energinätens roll vid effektiv omvandling, lagring och tvåvägsöverföring av energi. Med andra ord ska verksamhetsförutsättningarna för energinäten tryggas i samband med omställningen.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll

FoUI för främjande av energieffektiviteten och användningen av relaterad förnybar energi

- Stödja utvecklingen, ibruktagandet och sam användningen av forskningsbaserade strategier och demonstrations-, forsknings-, pilot- och lärmiljöer.
- Främja och stödja samarbete kring energieffektivitet och därtill relaterad förnybar energi med företagssektorn, kommuner, forskningsinstitut och tredje sektorn, inklusive egen energiproduktion i byggnadsbeståndet samt återvinning av kol till råvara.
- Utveckla renoveringar med hänsyn till energiprestanda (inkl. det kulturhistoriska byggnadsbeståndet) samt energi- och materialeffektivitet och smarta lösningar i byggnader.
- Stödja FoUI-relaterad verksamhet och infrastruktur för spillvärme samt utsläppsfria och smarta energisystem.
- Främja FoUI och nya affärsmöjligheter inom rena energikällor och decentraliserad och diversifierad energiproduktion.
- Utveckla smarta och kostnadseffektiva energisystem och energinätverk samt energilagring (bl.a. hållbar batteriteknik och batterikluster).
- Främja FoUI kring lösningar för "Power to X", väteekonomin och återvinning av koldioxid (exkl. de verksamheter som avses i bilaga 1 till direktiv 2003/87/EG) samt lokala demonstrationsprojekt.

Främja företagens energi- och materialeffektivitet

- Ta fram nya metoder, tekniker och lösningar för att förbättra energieffektiviteten och den därtill hörande materialeffektiviteten genom tillämpningar i företag samt främja affärs- och marknadskompetens som hör ihop med dem.
- Stödja utveckling, pilottestning och kommersialisering av produkter, material, tjänster och produktionsmetoder som främjar klimatneutralitet i små och medelstora företag (t.ex. byggnation och byggnadsförvaltning, nya energilösningar).
- Främja energieffektiviteten i elektrifieringen av och energiberoendet i industriella processer och anordningar samt implementeringen av digitala lösningar.
- Öka regionernas och näringslivets kunskaper om energilösningar och energieffektivitet.

Klimatneutralitet och mindre växthusgasutsläpp

- Främja näringslivsförankrad forskning, gemensam utveckling och offentlig innovativ upphandling för att förbättra energisparandet och energieffektiviteten.
- Utveckla energieffektivitet träbyggnation, hållbart byggande och produkter och produktionssätt med lång kolinlagring och byggnaders energiprestanda och materialeffektivitet under byggnation och drift, med beaktande av hela livscykeln.
- Utveckla verktyg för övervakning och kontroll av klimatneutralitetsmålen som en del av framtagningen av konkurrenskraftiga produkter, tjänster och lösningar samt näringslivsförankrad forskning.
- Utveckla metoder med vilka kommuner och företag kan använda sig av jämförbara utsläppsdata och information om olika åtgärders potentiella utsläppsminskningar, kostnader och fördelar, särskilt på energiområdet.
- Främja hållbar offentlig upphandling, inklusive användning av klimatkriterierna.

Karaktären av den verksamhet som understöds har konstaterats överensstämma med principen om att inte orsaka betydande skada (DNSH). Vid investeringar säkerställs projektens överensstämmelse med DNSH vid behov under urvalsprocessen.

Insatserna finansieras med stöd i bidragsform, som är ett effektivt och med hänsyn till verksamhetens innehåll aktiverande instrument för att främja energieffektivitet och koldioxidneutralitet. Bidraget underlättar finansieringsarrangemangen för företags, läroanstalters och kommunala utvecklingsbolags projekt. Merparten av de offentliga FoUI-projekt som tilldelas finansiering stödjer forskningsmiljöer eller förädling av idéer till produkter och för lansering på marknaden. Eftersom den egentliga kommersialiseringen oftast sker med annan finansiering genererar de finansierade projekten inga inkomster med vilka lån skulle kunna återbetalas. Eftersom egentliga investeringsprojekt inte tilldelas finansiering, lämpar sig finansieringsinstrumenten inte för detta särskilda mål.

Huvudresultatet av verksamheten är att regionerna och företagen har genomfört en grundlig energieffektivitetsreform. Utsläppen av växthusgaser har minskat betydligt i regionerna. Samtidigt används förnybara inhemska energikällor i större utsträckning; användningen är mångsidigare och fossila produktionsformer har fasats ut. Smarta energinät och energieffektiv styrning av konsumtionen har införts i stor skala. Med hjälp av referenser från den inhemska marknaden har värdenätverken av små och medelstora företag ökat exporten och tagit fram nya exportprodukter.

De huvudsakliga målgrupperna

De viktigaste målgrupperna är företag, utvecklingsbolag, kommuner, städer och samkommuner, högskolor, forskningsinstitut, utbildningsanordnare på andra stadiet, församlingar och kyrkliga samfälligheter samt föreningar och stiftelser.

Åtgärder för säkerställande av jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämlikhet beaktas bland annat genom likabehandlingsplaner. Här ingår också positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering.

Jämställdhet främjas genom att undanröja och rätta till attityder, strukturer och rekryteringspraxis som bygger på könsstereotyper och vidmakthåller könssegregering inom på olika områden. Data för de övervakningsindikatorer som hänför sig till personer insamlas i programmet för varje kön separat, så att det är möjligt att övervaka och analysera åtgärdernas inriktning på könen.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

ITI-instrumentet för hållbar stadsutveckling omfattar framtagning av bland annat lösningar för byggnader, energi och städers infrastruktur samt hållbara och smarta energisystem. En allmän beskrivning av ITI-instrumentet finns under särskilt mål 1.1.

Specialfinansiering till glesbefolkade norra regioner inriktas med fokus på att främja elektrifieringen av samhället på ett energieffektivt sätt, främja förnybara energiformer samt FoUI och internationalisering inom träbyggnation.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Att främja klimatneutralitet kräver gränsöverskridande samarbete. Samarbetet mellan landskapen och storområdena utgår på ett naturligt sätt från gemensamma prioriteringar för smart specialisering och den nationella FoUI-färdplanen. Till exempel stöds samarbetet och medskapandet mellan landskapen i Östra och Norra Finland av en gemensam strategi för smart specialisering, som baserar sig på förvaltning och drift av en hållbar utveckling samt hållbar användning av naturresurser inom de näringsgrenar som är viktiga för regionen. Erufs riksomfattande innovations- och kompetensnätverk etablerar nätverk för projekt med gemensamma teman.

Avseende klimathållbarheten ligger utgångspunkten för det tredje meddelandet om EU och Arktis är i linje med Östersjöstrategin. Den arktiska naturens särskilda karaktär kräver specialinsatser för klimatförändringarna. Hållbar utveckling är ett av huvudtemana i meddelandet. Det inbegriper framtagning av olika tekniska lösningar för den gröna och blå ekonomin, exempelvis flerenergisystem med en kombination av olika energikällor.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [handlingsplanen](#), som utgör grunden för finansieringen av Östersjöstrategins genomförande. De insatser som finansieras kan vara projekt, projektgrupper eller projektplattformar. Det är också möjligt att synkronisera projektutlysningarna.

EU:s Östersjöstrategi förbättrar energieffektiviteten i regionerna genom att stärka det interregionala samarbetet, integrera marknaderna för el samt bygga upp en klimatsäker energiinfrastruktur.

I Östersjöstrategin ingår både EU:s mål att nå klimatneutralitet senast 2050 och EU:s mål för hållbar utveckling. Åtgärderna är i huvudsak förenliga med målen för detta program. De stärker bland annat ekosystemens kapacitet att motstå klimatförändringar samt uppbyggandet av en

klimatsäker och resilient bioekonomi. Dessutom kan man delta i samarbete på EU-nivå, bland annat med de nordiska länderna.

Planerad användning av finansieringsinstrument

Det särskilda målet innehåller ingen planerad användning av finansieringsinstrument.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
2.1	Eruf	RCO01	Företag som får stöd (fördelade på mikroföretag, SMF-företag, stora företag)	st.	Mer utvecklade	17	66
					Övergångsregioner	88	435
					NSPA	45	240
2.1	Eruf	RCO02	Företag som får stöd genom bidrag	st.	Mer utvecklade	13	53
					Övergångsregioner	67	356
					NSPA	41	224
2.1	Eruf	RCO04	Företag som får icke-ekonomiskt stöd	st.	Mer utvecklade	3	13
					Övergångsregioner	21	79
					NSPA	4	16
2.1	Eruf	RCO74	Antal människor som omfattas av projekt inom ramen för strategier för integrerad territoriell utveckling.	personer	Mer utvecklade	1 172 713	1 172 713
					Övergångsregioner	2 392 510	2 392 510
					NSPA		
2.1	Eruf	RCO75	Strategier för integrerad territoriell utveckling som får stöd	euro	Mer utvecklade	1 496 132	1
					Övergångsregioner	8 773 337	1
					NSPA		
2.1	Eruf	NO01	Investeringar i FoUI-infrastruktur	euro	Mer utvecklade	108 036	267 741
					Övergångsregioner	667 249	2 359 144
					NSPA	506 520	1 255 290
2.1	Eruf	NO02	Nya plattformar eller nätverk för medskapande	st.	Mer utvecklade	4	45
					Övergångsregioner	15	248
					NSPA	9	91
2.1	Eruf	NO03	Företag som deltar i medskapande	st.	Mer utvecklade	23	202
					Övergångsregioner	134	1 193

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
					NSPA	19	186
2.1	Eruf	NO05	Företag som samarbetar med forskningsorganisationer	st.	Mer utvecklade	45	164
					Övergångsregioner	172	603
					NSPA	95	167

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Tabell 3: Resultatindikatorer

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Mål (2029)
2.1	Eruf	RCR01	Antal skapade arbetstillfällen i enheter som får stöd	st.	Mer utvecklade	57
					Övergångsregioner	431
					NSPA	315
2.1	Eruf	RCR03	Små och medelstora företag (SMF) som inför produkt- eller processinnovationer	st.	Mer utvecklade	49
					Övergångsregioner	244
					NSPA	156
2.1	Eruf	RCR06	Inlämnade patentansökningar	st.	Mer utvecklade	4
					Övergångsregioner	27
					NSPA	22
2.1	Eruf	RCR19	Företag med högre omsättning	st.	Mer utvecklade	22
					Övergångsregioner	130
					NSPA	76
2.1	Eruf	RCR29	Uppskattade växthusgasutsläpp	t CO ₂ e per år	Mer utvecklade	4 795 (startnivå 23 800)
					Övergångsregioner	45 728 (startnivå 139 900)

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Mått-enhet	Regionka tegori	Mål (2029)
					NSPA	20 708 (startnivå 100 300)
2.1	Eruf	NR01	Innovationer, produkter och tjänster som utvecklats av nätverk och innovationsekosystem	st.	Mer utvecklade	90
					Övergångsregioner	328
					NSPA	143
2.1	Eruf	NR05	SMF som inleder export eller utvidgar till en ny exportmarknad	st.	Mer utvecklade	9
					Övergångsregioner	62
					NSPA	43
2.1	Eruf	NR06	Energi som företagen sparar	kWh per år	Mer utvecklade	1 835 010
					Övergångsregioner	11 299 208
					NSPA	8 560 388
2.1	Eruf	NR07	Nya lösningar för utsläppsminskning	st.	Mer utvecklade	90
					Övergångsregioner	388
					NSPA	225
2.1	Eruf	NR08	Demonstrationer som främjar utsläppsminskning, energieffektivitet eller förnybar energi	st.	Mer utvecklade	90
					Övergångsregioner	364
					NSPA	246
2.1	Eruf	NR09	SMF som etablerar ny affärsverksamhet som bygger på energieffektivitet eller lösningar för förnybar energi	st.	Mer utvecklade	31
					Övergångsregioner	152
					NSPA	76

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Preliminär fördelning av anslagna medel (EU) efter interventionstyp

Tabell 4: Dimension 1 – interventionsområde

Tabellen beskriver de interventionsklasser som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 2.1. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
2.1	Eruf	004	Mer utvecklade	55 048
			Övergångsregioner	502 062
			NSPA	366 191
2.1	Eruf	029	Mer utvecklade	1 968 825
			Övergångsregioner	17 956 490
			NSPA	13 097 005
2.1	Eruf	038	Mer utvecklade	228 123
			Övergångsregioner	2 080 571
			NSPA	1 517 515
2.1	Eruf	040	Mer utvecklade	407 796
			Övergångsregioner	3 719 268
			NSPA	2 712 739
2.1	Eruf	041	Mer utvecklade	20 665
			Övergångsregioner	188 471
			NSPA	137 466
2.1	Eruf	042	Mer utvecklade	110 096
			Övergångsregioner	1 004 123
			NSPA	732 382
2.1	Eruf	044	Mer utvecklade	84 453
			Övergångsregioner	770 249
			NSPA	561 800
2.1	Eruf	045	Mer utvecklade	275 241

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
			Övergångsregioner	2 510 308
			NSPA	1 830 954
2.1	Eruf	046	Mer utvecklade	473 379
			Övergångsregioner	4 317 413
			NSPA	3 149 011
2.1	Eruf	049	Mer utvecklade	25 238
			Övergångsregioner	230 178
			NSPA	167 886
2.1	Eruf	050	Mer utvecklade	144 480
			Övergångsregioner	1 317 714
			NSPA	961 107
2.1	Eruf	052	Mer utvecklade	185 404
			Övergångsregioner	1 690 959
			NSPA	1 233 343
2.1	Eruf	053	Mer utvecklade	440 385
			Övergångsregioner	4 016 493
			NSPA	2 929 527
2.1	Eruf	075	Mer utvecklade	1 085 682
			Övergångsregioner	9 901 860
			NSPA	7 222 164

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

004 Investeringar i fasta tillgångar, inklusive forskningsinfrastruktur, i offentliga forskningscentrum och högre utbildning, direkt kopplade till forskning och innovation

029 Forsknings- och innovationsprocesser, tekniköverföring och samarbete mellan företag, forskningscentrum och universitet med inriktning på en koldioxidsnål ekonomi, klimatresiliens och klimatanpassning

038 Energieffektivitet och demonstrationsprojekt i små och medelstora företag samt stödåtgärder

040 Energieffektivitet och demonstrationsprojekt i små och medelstora företag eller stora företag samt stödåtgärder i överensstämmelse med energieffektivitetskriterierna

041 Energieffektiv renovering av befintligt bostadsbestånd, demonstrationsprojekt och stödåtgärder

042 Energieffektiv renovering av befintligt bostadsbestånd, demonstrationsprojekt och stödåtgärder i överensstämmelse med energieffektivitetskriterierna

044 Energieffektiv renovering av offentlig infrastruktur, demonstrationsprojekt och stödåtgärder

045 Energieffektiv renovering av eller energieffektivitetsåtgärder för offentlig infrastruktur, demonstrationsprojekt och stödåtgärder i överensstämmelse med energieffektivitetskriterierna

046 Stöd till enheter som tillhandahåller tjänster som bidrar till en koldioxidsnål ekonomi och till klimatresiliens, inklusive åtgärder för ökad medvetenhet

049 Förnybar energi: energi från biomassa

050 Förnybar energi: biomassa med stora växthusgasminskningar

052 Annan förnybar energi (inkl. geotermisk energi)

053 Smarta energisystem (inklusive smarta nät och IKT-system) och relaterad lagring

075 Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag

Tabell 5: Dimension 2 – finansieringsform

Tabellen beskriver de finansieringsformer som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 2.1. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
2.1	Eruf	01	Mer utvecklade	5 504 815
			Övergångsregioner	50 206 159
			NSPA	36 619 090

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriell inriktning

Tabellen beskriver de territoriella genomförandemekanismerna och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 2.1. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
2.1	Eruf	03	Mer utvecklade	1 284 668
			Övergångsregioner	11 299 969
			NSPA	
2.1	Eruf	31	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	36 619 090
2.1	Eruf	33	Mer utvecklade	4 220 147
			Övergångsregioner	38 906 190
			NSPA	

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

03 Integrerade territoriella investeringar: Funktionella stadsområden

31 Glesbefolkade områden

33 Ingen territoriell inriktning

Tabell 8: Dimension 7 – jämställdhetsdimensionen

Tabellen beskriver finansieringen till tre jämställdhetsdimensioner efter regionkategori under det särskilda målet 2.1. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
2.1	Eruf	01	Mer utvecklade	165 144
			Övergångsregioner	1 506 184
			NSPA	1 098 573
2.1	Eruf	02	Mer utvecklade	1 926 686
			Övergångsregioner	17 572 157
			NSPA	12 816 681

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
2.1	Eruf	03	Mer utvecklade	3 412 985
			Övergångsregioner	31 127 818
			NSPA	22 703 836

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

01 Jämställdhetsinriktning

02 Jämställdhetsintegrering

03 Könsneutralitet

2.2.2 Särskilt mål 2.4: Främja klimatanpassning, riskförebyggande samt beredskap för och motståndskraft mot katastrofer

Fondernas interventioner

Interventionstyper

I programmet sammanförs FoUI-insatserna för riskberedskap och motståndskraft vid klimatförändringarna i regionerna så att den offentliga och den privata sektorn tillsammans hittar nya lösningar.

Klimatanpassning avser att aktivt förbereda sig för klimatförändringarnas konsekvenser, att förutse och reducera de negativa konsekvenserna och ta vara på de möjligheter som de positiva effekterna skapar. Vid sidan av åtgärderna för att bekämpa klimatförändringarna är det nödvändigt att anpassa sig. Trots samhällets allmänt goda beredskapsnivå är regionerna, näringarna och befolkningsgrupperna sårbara och utsatta för klimatförändringarnas konsekvenser.

Enligt den nationella bedömningen av väder- och klimatrisker inverkar klimatförändringarna på bland annat förutsättningarna för hållbart utnyttjande av naturresurser och näringslivet samt på samhällena (bl.a. skicket och belastningen på den byggda miljön och kulturmiljön och av transportlederna, byggandet, boendemiljöns kvalitet och säkerhet). Utöver till klimatförändringarnas direkta effekter krävs anpassning till de indirekta effekterna som avspeglas på det finländska samhället och näringslivet bland annat genom råvarutillgång, underleverantörskedjor och logistik samt genom flöden av människor och pengar. Förebyggande av de negativa effekterna kräver systematisk anpassning.

Finlands nationella plan för anpassning till klimatförändringen syftar till att samhället ska kunna anpassa sig till klimatförändringarna och hantera de tillhörande riskerna.

I den nationella riskbedömningen har man identifierat konsekvenser av klimatförändringarna, som fler och långvarigare torrperioder, kraftiga vindar och skogsbränder, vilkas kombinerade påverkan kan anhopas och medföra omfattande olägenheter för många olika sektorer och branscher. De

risker som är förknippade med de kombinerade effekterna och påverkanskedjorna är också kopplade till samhällsutvecklingen överlag.

Energi- och vattenförsörjningsnätverken, avfallshanteringen och livsmedelssäkerheten är viktiga områden för anpassningsförmågan. Det finns ett brett urval av anpassningsmetoder, som olika system för tidig varning för extrema väder- och vattenförhållanden, riktlinjer och beredskapsplaner, information i syfte att ändra människors beteende, klimatsäkring av infrastruktur som vatten-, energi-, transport- och kommunikationsnät samt övervakningssystem som möjliggör snabba reaktioner. Det är viktigt att inte bara begrunda kortsiktiga utan också långsiktiga åtgärder, som ofta är mer utmanande.

Klimatanpassning bidrar till en hållbar tillväxt för företagen och påverkar regionernas trivsel och säkerhet. Riskbedömning och anpassning hjälper företagen att föregripa förändringar i produktions- och kostnadsstrukturen, variationer i kundernas förväntningar och efterfrågan, att bedöma investeringarnas lönsamhet och att profilera sig bland konkurrenterna.

Innovationer för klimatanpassning kan vara en global konkurrensfaktor för Finland. Det växande behovet av lösningar för hantering av klimatrisker vilket skapar exportmöjligheter för finländsk teknologi och kunskap. Finland kan i framtiden bli en attraktivare investeringsmiljö tack vare stabila förhållanden och naturmiljön, vilket skapar möjligheter att generera ekonomisk tillväxt även utanför tillväxtcentra.

De praktiska åtgärder och lösningar för klimatanpassning som utarbetas och genomförs på lokal nivå är avgörande. Det finns fortfarande brister i hanteringen av klimatriskerna och ansträngningarna för att planera och genomföra anpassningen har varit otillräckliga för effektiv minskning av de negativa konsekvenserna. Särskilt på regional och lokal nivå ska aktörerna göras mer medvetna om och bättre kapabla att hantera klimatrisker och förbättra klimatsäkerheten.

I regioner där anpassningen redan är integrerad i landskapets klimatstrategi behövs satsningar på genomförandet. I klimatstrategierna har dock inte alltid tagits hänsyn till klimatanpassning som en del av det regionala klimatarbetet. Både regionalt och lokalt behövs nationellt samordnad strategisk planering, så att anpassningsåtgärderna kan lämpas efter och inriktas enligt regionernas särdrag och särskilda behov. Strategi- och planeringsarbetet ska föra samman aktörer från olika sektorer och identifiera de möjligheter som klimatförändringen skapar för affärsutveckling i samarbete mellan den privata och den offentliga sektorn.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll

FoUI-verksamhet för förebyggande av klimatförändringar och för klimatanpassning

- Stödja genom FoU utvecklingen pilot- och försöksmiljöer i företagen och regionerna för att förbättra klimatsäkerheten.
- Ta fram verktyg för att utveckla planeringsmetoder och planeringsprocesser för klimatanpassning och riskhantering med vilka regionala och lokala aktörer kan förutse och hantera klimatrisker och deras konsekvenser.
- Utveckla innovativa metoder, tekniker och produkter för att främja klimatanpassning och beredskap inför extrema väderfenomen samt främja därmed sammanhängande affärsverksamhet och exportmöjligheter.

- Utveckla innovativa metoder för att minska miljöpåverkan och miljöriskerna från näringsverksamheten.
- Stärka utvecklingen och införandet av mångnyttiga miljöinslag och naturbaserade lösningar för klimatanpassning, samt främja därmed sammanhängande affärsverksamhet och exportmöjligheter.
- Stärka det nationella och internationella samarbetet.

Företagsverksamhet för förebyggande av klimatförändringar och för klimatanpassning

- Stödja utveckling, pilottestning och skalning av smarta lösningar och servicekoncept för klimatanpassning samt minskning av miljöpåverkan och miljörisker i syfte att generera växande affärsverksamhet.
- Stödja utvecklingen och kommersialiseringen av små och medelstora företags produkter och tjänster samt utvecklingen av innovativa affärskoncept avseende klimatanpassning och riskförebyggande.
- Utveckla produkter och lösningar för säkerhet och katastrofberedskap med anledning av klimatförändringarna, inklusive digital teknik.
- Stödja näringslivet och företagen, vid behov i samarbete med kommunerna, att upprätta strategier för hantering av klimatrisker och klimatanpassning, även med hänsyn till den biologiska mångfalden, vattenskyddet och kulturmiljön.
- Stödja näringarnas anpassning till klimatförändringarna, inklusive naturturism och annan affärsverksamhet kring ekosystemtjänster samt traditionella näringar och sameräringar.

Planering och genomförande av och information om klimatanpassning

- Stödja utarbetandet av regionala och lokala anpassningsstrategier och anpassningsplaner, med beaktande av de regionala skillnaderna avseende klimatförändringarnas effekter och anpassningsbehoven (bl.a. näringsstrukturen).
- Öka rådgivningen och stödet till organiseringen av och resursertilldelningen till klimatarbetet (anpassning och förebyggande), inklusive utarbetande av klimatfärdplaner, stödnätverk samt strategiskt och kommunikativt stöd för genomförandet.
- Förbättra klimatsäkerheten i de regionala näringarnas logistikvägar, bl.a. genom att se över kartläggningarna av vägnätets skick och väghållningsplanerna med beaktande av klimatförändringarnas effekter.
- Stärka kompetensen inom prognostisering och riskhantering samt planering och pilotprojektering på säkerhetsområdet.

Karaktären av den verksamhet som understöds har konstaterats överensstämma med principen om att inte orsaka betydande skada (DNSH). Vid investeringar säkerställs projektens överensstämmelse med DNSH vid behov under urvalsprocessen.

Bidrag till företag och andra projektaktörer är ett effektivt och med tanke på verksamhetens innehåll stimulerande instrument för att främja klimatinsatser. Bidraget underlättar

finansieringsarrangemangen för företags, läroanstalters och kommunala utvecklingsbolags projekt genom en hävstångseffekt på den totala finansieringen. På grund av sin karaktär är de utvecklingsprojekt som finansieras genom det särskilda målet inte förknippade med avkastningsförväntningar eller intjäningslogik. Därmed lämpar sig finansieringsinstrumenten inte för detta särskilda mål.

Huvudresultatet av verksamheten är att det regionala och lokala klimatarbetet har förstärkts, och regionerna, kommunerna och lokalsamhällena har en betydligt bättre prognos- och beredskapsförmåga inför klimatrisker. Verksamheten har gett upphov till klimatanpassningslösningar som utgår från regionernas behov och särdrag, och företagen har utvecklat ny affärsverksamhet. Företagens och näringslivets verksamhetsförutsättningar har förbättrats tack vare beredskapen för och anpassningen till klimatförändringarna, och företagen kan förutse klimatförändringarnas effekter på affärsverksamheten.

De huvudsakliga målgrupperna

De viktigaste målgrupperna är företag, kommuner och samkommuner, landskapsförbund och andra regionala aktörer, högskolor, forskningsinstitut och utvecklingsbolag, arbetsmarknadsorganisationer och andra organisationer, föreningar och lokala aktörer.

Åtgärder för säkerställande av jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering beaktas bland annat genom likabehandlingsplanering. Här ingår också positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering. I projekten inom det särskilda målet ska det också beaktas att klimatförändringarna kan ha väldigt olika konsekvenser för olika människogrunder.

Jämställdhet främjas genom att undanröja och rätta till attityder, strukturer och rekryteringspraxis som bygger på könsstereotyper och vidmakthåller könssegregering inom på olika områden. Data för de övervakningsindikatorer som hänför sig till personer insamlas i programmet för varje kön separat, så att det är möjligt att övervaka och analysera åtgärdernas inriktning på könen.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

Specialfinansiering till glesbefolkade norra regioner inriktas med fokus på utveckling och kommersialisering av små och medelstora företags produkter och tjänster samt utveckling av innovativa affärskoncept för klimatanpassning och riskförebyggande, stöd till näringarnas klimatanpassning, inklusive samnäringarna och utveckling av naturturismen, inklusive ruttsystem.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Finland har väletablerade traditioner för samarbete *mellan landskapen och även mellan storområdena*. Landskapsövergripande eller till och med nationella projekt för klimatåtgärder och klimatanpassning byggs på ett naturligt sätt upp genom det praktiska strategigenomförandet. När det gäller klimatförändringarna är det naturligt att också samordna åtgärder med andra program, som den nationella planen för den gemensamma jordbrukspolitiken eller Interregprogrammen, för att uppnå bättre effektivitet. Erufs riksomfattande innovations- och kompetensnätverk etablerar

nätverk för projekt med gemensamma teman. Gemensamma specialiseringsteman för Östra och Norra Finland ger också upphov till gemensamma projekt.

Klimatförändringarna har en stor påverkan på norra delen av landet. Verksamhet enligt Finlands arktiska strategi fokuserar på utmaningarna i den arktiska verksamhetsmiljön, exempelvis klimatförändringarnas konsekvenser, tillgängligheten och den glesa befolkningen. Den arktiska regionens känsliga naturmiljö – med avseende på bland annat den biologiska mångfalden och vädervariationerna – utgör regionala särdrag som kan göra regionen till en pionjärregion i klimatfrågor. Den arktiska regionens särskilda anpassningsbehov anknyter till bland annat naturbaserade näringar och turism, urfolkens kultur och näringar samt bekämpning av främmande arter.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på de utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [handlingsplanen](#), som utgör grunden för finansieringen av Östersjöstrategins genomförande. De insatser som finansieras kan vara projekt, projektgrupper eller projektplattformar. Det är också möjligt att synkronisera projektutlysningarna.

Strategins tredje mål är att öka välfärden, vilket också omfattar klimatanpassning. Till de viktigaste klimatåtgärderna inom Östersjösamarbetet hör att förbättra hanteringen av översvämningsrisker och få bukt med näringsläckaget som förvärrats av klimatförändringarna.

Dessutom kan man delta i samarbete på EU-nivå, bland annat med de nordiska länderna.

Planerad användning av finansieringsinstrument

Det särskilda målet innehåller ingen planerad användning av finansieringsinstrument.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
2.4	Eruf	RCO01	Företag som får stöd (fördelade på mikroföretag, SMF-företag, stora företag)	st.	Mer utvecklade	8	22
					Övergångsregioner	46	129
					NSPA	24	108
2.4	Eruf	RCO02	Företag som får stöd genom bidrag	st.	Mer utvecklade	7	18
					Övergångsregioner	42	112
					NSPA	20	93
2.4	Eruf	RCO04	Företag som får icke-ekonomiskt stöd	st.	Mer utvecklade	1	4
					Övergångsregioner	5	17
					NSPA	4	15

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
2.4	Eruf	RCO26	Grön infrastruktur för anpassning till klimatförändringarna som byggts eller uppgraderats	ha	Mer utvecklade	12	15
					Övergångsregioner	460	585
					NSPA	230	291
2.4	Eruf	RCO27	Nationella och subnationella strategier för anpassning till klimatförändringarna	st.	Mer utvecklade	1	1
					Övergångsregioner	2	31
					NSPA	2	26
2.4	Eruf	NO02	Plattformer och nätverk för medskapande	st.	Mer utvecklade	4	51
					Övergångsregioner	14	338
					NSPA	7	28
2.4	Eruf	NO05	Företag som samarbetar med forskningsorganisationer	st.	Mer utvecklade	69	113
					Övergångsregioner	171	300
					NSPA	46	95

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Tabell 3: Resultatindikatorer

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Mål (2029)
2.4	Eruf	RCR01	Antal skapade arbetstillfällen i enheter som får stöd	st.	Mer utvecklade	19
					Övergångsregioner	113
					NSPA	117
2.4	Eruf	NR01	Innovationer, produkter och tjänster som utvecklats av nätverk och innovationsekosystem	st.	Mer utvecklade	22
					Övergångsregioner	262
					NSPA	31
2.4	Eruf	NR10	Nya lösningar för klimatanpassning	st.	Mer utvecklade	32
					Övergångsregioner	278

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Mål (2029)
					NSPA	727

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Preliminär fördelning av anslagna medel (EU) efter interventionstyp

Tabell 4: Dimension 1 – interventionsområde

Tabellen beskriver de interventionsklasser som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 2.4. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
2.4	Eruf	029	Mer utvecklade	738 293
			Övergångsregioner	6 781 481
			NSPA	4 911 266
2.4	Eruf	046	Mer utvecklade	427 433
			Övergångsregioner	3 926 120
			NSPA	2 843 364
2.4	Eruf	058	Mer utvecklade	217 031
			Övergångsregioner	1 993 504
			NSPA	1 443 730
2.4	Eruf	060	Mer utvecklade	310 445
			Övergångsregioner	2 851 547
			NSPA	2 065 140
2.4	Eruf	064	Mer utvecklade	67 448
			Övergångsregioner	619 536
			NSPA	448 678
2.4	Eruf	075	Mer utvecklade	104 096
			Övergångsregioner	956 160
			NSPA	692 468
2.4	Eruf	078	Mer utvecklade	29 098

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
			Övergångsregioner	267 270
			NSPA	193 562
2.4	Eruf	079	Mer utvecklade	29 098
			Övergångsregioner	267 270
			NSPA	193 562
2.4	Eruf	167	Mer utvecklade	19 935
			Övergångsregioner	183 114
			NSPA	132 614

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

029 Forsknings- och innovationsprocesser, tekniköverföring och samarbete mellan företag, forskningscentrum och universitet med inriktning på en koldioxidsnål ekonomi, klimatresiliens och klimatanpassning

046 Stöd till enheter som tillhandahåller tjänster som bidrar till en koldioxidsnål ekonomi och till klimatresiliens, inklusive åtgärder för ökad medvetenhet

058 Klimatanpassningsåtgärder samt förebyggande och hantering av klimatrelaterade risker: översvämningar och jordskred (inbegripet åtgärder för ökad medvetenhet, civilskydd, system för katastrofhantering, infrastrukturer och ekosystemansatser)

060 Klimatanpassningsåtgärder och förebyggande och hantering av klimatrelaterade risker: övriga, t.ex. stormar och torka (inbegripet åtgärder för ökad medvetenhet, civilskydd, system för katastrofhantering, infrastrukturer och ekosystemansatser)

064 Vattenförvaltning och skydd av vattenresurser (inklusive förvaltning av avrinningsdistrikt, särskilda klimatanpassningsåtgärder, återanvändning och minskning av läckage)

075 Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag

078 Skydd, återställande och hållbar användning av Natura 2000-områden

079 Skydd av natur och biologisk mångfald, naturarv och naturresurser samt grön och blå infrastruktur

167 Skydd, utveckling och främjande av naturarv och ekoturism utom Natura 2000-områden

Tabell 5: Dimension 2 – finansieringsform

Tabellen beskriver de finansieringsformer som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 2.4. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
2.4	Eruf	01	Mer utvecklade	1 942 877
			Övergångsregioner	17 846 002
			NSPA	12 924 384

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriell inriktning

Tabellen beskriver de territoriella genomförandemekanismerna och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 2.4. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
2.4	Eruf	31	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	12 924 384
2.4	Eruf	33	Mer utvecklade	1 942 877
			Övergångsregioner	17 846 002
			NSPA	

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

31 Glesbefolkade områden

33 Ingen territoriell inriktning

Tabell 8: Dimension 7 – jämställdhetsdimensionen

Tabellen beskriver finansieringen till tre jämställdhetsdimensioner efter regionkategori under det särskilda målet 2.4. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
2.4	Eruf	01	Mer utvecklade	97 144
			Övergångsregioner	892 300
			NSPA	646 219
2.6	Eruf	02	Mer utvecklade	485 719
			Övergångsregioner	4 461 500
			NSPA	3 231 096
2.4	Eruf	03	Mer utvecklade	1 360 014
			Övergångsregioner	12 492 202
			NSPA	9 047 069

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

- 01 Jämställdhetsinriktning
- 02 Jämställdhetsintegrering
- 03 Könneutralitet

2.2.3 Särskilt mål 2.vi: Främja övergången till en cirkulär ekonomi

Fondernas interventioner

Interventionstyper

Programmet stödjer den privata och den offentliga sektorns FoUI-samarbete och högvärdig företagsverksamhet inom den cirkulära ekonomin för hållbar användning av naturresurserna. En cirkulär ekonomi förutsätter samarbete över de traditionella gränserna mellan olika aktörer, sektorer och företag. En koldioxidneutral cirkulär ekonomi minskar materialsvinnet, utsläppen och transportbehoven samt förbättrar företagets konkurrenskraft och möter konsumenternas behov.

Hållbar och sparsam användning av naturresurser samt bättre materialeffektivitet i olika produktionsprocesser från energiproduktion till gruvindustri samt inom den offentliga sektorn är centrala mål för den cirkulära ekonomin. De råvaror som används i produktionsprocesserna ska ge ett så stort mervärde som möjligt; målet är industriella symbioser och slutna kretslopp där material

och resurser återanvänds för olika ändamål under en lång tid och på ett transparent och säkert sätt.

I en cirkulär ekonomi ska materialens värde och kvalitet bevaras även för följande användningsändamål. Strävan efter ett högt förädlingsvärde och en oavbruten följd av livscyklar är förknippade med hållbar användning av naturresurser. Biobaserade högvärdiga produkter och material spelar en viktig roll för att minska användningen av fossila och begränsade naturresurser.

Kommunerna och regionerna utgör tillväxtplattformar för innovativa klimatneutrala näringar och en cirkulär ekonomi, och de klimatlösningar som skapats i dessa ekosystem minskar koldioxidavtrycket i produktionen och konsumtionen och optimerar användningen av material.

Avfallsförebyggande hör ihop med den cirkulära ekonomin och en hållbar användning av naturresurser. Tillverkningsprocesser förbrukar både energi och naturresurser och avfall uppkommer såväl under olika skeden av produktionen som när produkterna nått slutet av sin livscykel. Att minska konsumtionen är en lösning för hållbar användning av naturresurser, och därför behövs det uppmuntran för långlivade produkter som kan repareras och återanvändas samt för delningsekonomi. I framtiden är det möjligt att ställa om från råvarubaserad verksamhet till servicebaserad verksamhet.

För att stimulera den cirkulära ekonomin behövs en säker återanvändning av material med underlag från gedigen forskning. Innovationer som förlänger livscykeln för råvaror och produkter kräver samarbete mellan offentliga och privata aktörer och ofta även civilsamhällesaktörer. Möten mellan olika aktörer bidrar till uppkomsten av nya nätverk inom vidareförädling och återvinning. Kommunerna spelar en viktig roll i att inkludera och engagera invånarna i den cirkulära ekonomin.

Olika IT-lösningar, servicedesign, öppna data och digitala utbytes- och informationsplattformar introducerar nya möjligheter för att driva på den cirkulära ekonomin. Dessutom är det viktigt att utveckla system för spårbarhet, utbyte och optimering av materialflöden som också säkerställer att verksamheten är etisk och att skadliga ämnen fasas ut.

Syftet är att främja utvecklingen och kommersialiseringen av koncept med internationaliseringspotential inom cirkulär ekonomi i små och medelstora företag. Övergången till cirkulär ekonomi och resurssmårhet främjas också genom att bland annat stödja företagets investeringar i bearbetning och återvinning av industriella biflöden samt industriavfall och kommunalt avfall.

I de industriella lösningarna för en cirkulär ekonomi är storföretagen viktiga utvecklingspartner både genom materialflödeshanteringen och genom internationella nätverk som påskyndar införandet av nya lösningar. Inom det särskilda målet understöds också industrisymbioser som bidrar till effektivt utnyttjande av insatsvaror och inrättandet av slutna system.

Även planeringen och utformningen av infralösningar och infratjänster – inom exempelvis energi, region- och samhällsstruktur, vatten, näringskretslopp, avfall och sidoflöden, mobilitet och IKT – ska ske med hänsyn till resurseffektivitet, slutna kretslopp och uppbyggnad av integrerade system. Inom byggnation finns det gott om möjligheter att minska materialanvändningen bland annat genom att återvinna material och effektivisera multifunktionell användning av lokaler samt genom att nyttja teknik, nya material och affärsmodeller från smarta hus.

Det ska främjas en hållbar bioekonomi med hög förädlingsgrad samt vidareförädling av förnybara resurser till produkter som erbjuder ett högre mervärde. Dessutom ska det utvecklas lösningar för utfasning av olja som råmaterial i värdekedjor och ges stöd till experiment, skalning och implementering av demonstrationsmiljöer för klimatneutralitet och cirkulär ekonomi. Regionala

experiment ger upphov till bästa praxis och innovationer som ska kommersialiseras till exportprodukter som är i linje med hållbar utveckling.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll

FoUI för en cirkulär ekonomi och för högvärdig bioekonomi som stödjer den cirkulära ekonomin

- Främja pilottestning, implementering och kommersialisering av miljövänliga produkter, material, produktionsmetoder och ekologisk kompensation.
- Utveckla FoUI-verksamhet, demonstrationsmiljöer och FoUI-ekosystem som anknyter till den cirkulära ekonomin samt till en högvärdig bioekonomi, cleantech och kolcykeln.
- Stödja utarbetandet av färdplaner för en cirkulär ekonomi och bioekonomi.
- Bidra till hållbart och innovationsfrämjande offentlig upphandling.
- Upprätta strategier för att förebygga och återvinna avfall samt för att utforma tjänster som ersätter produkter.
- Utarbeta smart materialhantering som nyttiggör återvunnet material och biflöden samt lägger grunden för mer ambitiös avfallshantering och mer utbrett samarbete.
- Förbättra hållbarheten inom naturresurssektorn och höja förädlingsgraden för naturresurser och industriprodukter.
- Främja digitalt utnyttjande av data om miljö, skog, vatten och naturresurser för att bidra till en hållbar användning av naturresurser.
- Stödja FoUI som anknyter till näringsämnenas kretslopp.
- Stödja samarbetet mellan offentliga och privata aktörer för att främja en cirkulär ekonomi.

Cirkulär ekonomi och högvärdig bioekonomi i företag

- Stärka affärs- och marknads kompetensen inom cirkulär ekonomi och högvärdig bioekonomi, utarbeta nya produkt- och servicekoncept och stödja investeringar i dessa.
- Utveckla produkt design för den cirkulära ekonomin.
- Bygga upp ekosystem, kompetenskluster och nätverk samt stödja andra former av samarbete där även stora företag kan delta.
- Främja deltagande i befintliga nätverk av industrisymbioser och bidra till uppkomsten av nya industrisymbioser.
- Stödja återvinning och pilottestning av industrins biflöden och industriavfall i en verklig industrimiljö.
- Främja verksamhet för att minska avfallsmängden.
- Stödja utformningen av servicekoncept för sortering, återvinning och hållbara logistikkedjor.

- Främja utveckling och implementering av digitala plattformar och andra verktyg för att höja företagens och värdekedjornas resurseffektivitet.
- Stödja högvärdig företagsverksamhet inom den cirkulära ekonomin.
- Stödja samarbetet mellan offentliga och privata aktörer för att främja en cirkulär ekonomi.
- Främja naturbaserade lösningar inom den cirkulära ekonomin.
- Främja utvecklingsinsatser för hållbar vattenanvändning och vattenåteranvändning samt till detta anknyttande pilot- och demonstrationsprojekt och affärsutveckling.

Karaktären av den verksamhet som understöds har konstaterats överensstämma med principen om att inte orsaka betydande skada (DNSH). Vid investeringar säkerställs projektens överensstämmelse med DNSH vid behov under urvalsprocessen.

Insatserna finansieras med stöd i bidragsform, som är ett för företag och andra projektaktörer effektivt och med hänsyn till verksamhetens innehåll aktiverande instrument för att främja en cirkulär ekonomi. Bidraget underlättar finansieringsarrangemangen för företags, läroanstalters och kommunala utvecklingsbolags projekt genom en hävstångseffekt på den totala finansieringen. Landskapsförbunden finansierar offentliga FoUI-projekt för en cirkulär ekonomi, som inte är förknippade med intjäningslogik. Eftersom egentliga investeringsprojekt inom det särskilda målet inte heller tilldelas finansiering, lämpar sig finansieringsinstrumenten inte för detta särskilda mål.

Huvudresultatet av verksamheten är att verksamhetsprinciperna för den cirkulära ekonomin har förankrats i praxisen inom näringsgrenarna i samhället. Verksamheten har gett upphov till nya lösningar, innovativa strategier och samarbetsformer för att stimulera den cirkulära ekonomin. Materialeffektiviteten, användningen av återvunnet material och hållbarheten i användningen av naturresurser har ökat. Slutna kretslopp och råmaterialåtervinning har ökat inom industrin och tillverknigen. Digitala lösningar bidrar till en hållbar användning av naturresurser.

De huvudsakliga målgrupperna

De viktigaste målgrupperna är små och medelstora företag och mikroföretag, utvecklingsbolag, kommuner och städer, högskolor, forskningsinstitut, utbildningsanordnare på andra stadiet, arbetsmarknadsorganisationer och andra organisationer, församlingar och kyrkliga samfälligheter samt föreningar och stiftelser.

Åtgärder för säkerställande av jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering beaktas bland annat genom likabehandlingsplanering på programnivå. Här ingår vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering. Den cirkulära ekonomin erbjuder möjligheter till deltagande för många olika slags aktörer, och dessa möjligheter ska beaktas till alla delar i projekten inom det särskilda målet.

Jämställdhet främjas genom att undanröja och rätta till strukturer som vidmakthåller könssegregering av arbetskarriärer och utbildning. Organisationers och individers kunskaper om jämställdhet stärks, identifieringen av könsstereotyper förbättras och rekryteringspraxis utvecklas.

Könssegregering inom vissa branscher lyfts fram med fokus på både kvinnodominerade och mansdominerade branscher. Data för de övervakningsindikatorer som hänför sig till personer insamlas i programmet för varje kön separat, så att det är möjligt att övervaka och analysera åtgärdernas inriktning på könen.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

ITI-instrumentet för hållbar stadsutveckling omfattar framtagna av bland annat koldioxidneutral högvärdig bioekonomi och cirkulär ekonomi i städer, rena lösningar, cirkulär ekonomi för samhällsvatten och ny affärsverksamhet kring högvärdig skogsbaserad bioekonomi och cirkulär ekonomi. En allmän beskrivning av ITI-instrumentet finns under särskilt mål 1.1.

Specialfinansiering till glesbefolkade norra regioner inriktas med fokus på utvecklingen av produkter, affärsverksamhet och FoUI som bygger på ett hållbart utnyttjande av naturresurserna i Östra och Norra Finland, utvecklingen av såväl innovationer inom skogs- och träsektorn som miljöaffärsverksamhet och miljöteknik, samt utvecklingen av affärskoncept inom högvärdig bioekonomi och cirkulär ekonomi.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Landskapen och de övriga storområdena kan samarbeta inom den cirkulära ekonomin även genom kommunernas förändringsnätverk och nätverket för industrisymbioser (FISS) samt via kompetenscentret för hållbar och innovativ offentlig upphandling KEINO. Landskapen i Östra och Norra Finland har upprättat en gemensam strategi för smart specialisering, som baserar sig på förvaltning och drift av en hållbar utveckling samt hållbar användning av naturresurser och naturförhållanden inom de näringsgrenar som är viktiga för regionen. Den cirkulära ekonomin är en central del av åtgärderna i strategin. Erufs riksomfattande innovations- och kompetensnätverk etablerar nätverk för projekt med gemensamma teman. Med tanke på utvecklingen av cirkulär ekonomi är det också naturligt att samarbeta med andra program, till exempel planen för den gemensamma jordbrukspolitiken eller Interregprogrammen.

I det tredje meddelandet om EU och Arktis ingår cirkulär ekonomi i hållbara innovationer för regionala lösningar inom cirkulär ekonomi. Den nordligaste arktiska regionens ömtålighet parallellt med de traditionella kunskaperna och färdigheterna utgör regionala särdrag som kan göra regionen till en pionjärregion i klimatfrågor. Det är nödvändigt att ta tillvara urfolket samernas nedärvda kunskap vid anpassningen av de traditionella näringarna till de nya förhållandena.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [handlingsplanen](#), som utgör grunden för finansieringen av Östersjöstrategins genomförande. De insatser som finansieras kan vara projekt, projektgrupper eller projektplattformar. Det är också möjligt att synkronisera projektutlysningarna.

EU:s strategi för Östersjöregionen gynnar månganvändningen av resurser och naturtillgångar genom en sektorsövergripande strategi och driver fram en hållbar cirkulär ekonomi. Resultaten kommer också att påverka genomförandet av EU:s strategi för en hållbar bioekonomi, och insatserna inriktas på införandet av både nya arbetssätt och nya metoder. Målet är att påskynda övergången till en hållbar cirkulär ekonomi.

Dessutom kan man delta i samarbete på EU-nivå, bland annat med de nordiska länderna.

Planerad användning av finansieringsinstrument

Det särskilda målet innehåller ingen planerad användning av finansieringsinstrument.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måtnhet	Regionkategorori	Delmål (2024)	Mål (2029)
2.6	Eruf	RCO01	Företag som får stöd	st.	Mer utvecklade	28	93
					Övergångsregioner	120	538
					NSPA	46	261
2.6	Eruf	RCO02	Företag som får stöd genom bidrag	st.	Mer utvecklade	12	31
					Övergångsregioner	54	293
					NSPA	33	212
2.6	Eruf	RCO04	Företag som får icke-ekonomiskt stöd	st.	Mer utvecklade	17	62
					Övergångsregioner	66	245
					NSPA	13	49
2.6	Eruf	RCO74	Antal människor som omfattas av projekt inom ramen för strategier för integrerad territoriell utveckling.	personer	Mer utvecklade	1 172 713	1 172 713
					Övergångsregioner	2 392 510	2 392 510
					NSPA		
2.6	Eruf	RCO75	Strategier för integrerad	euro	Mer utvecklade	641 200	1

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Mått enhet	Regionkategorori	Delmål (2024)	Mål (2029)
			territoriell utveckling som får stöd		Övergångsregioner	3 760 002	1
					NSPA		
2.6	Eruf	NO01	Investeringar i FoUI-infrastruktur	euro	Mer utvecklade	282 555	700 246
					Övergångsregioner	1 766 402	6 555 345
					NSPA	1 967 827	4 876 790
2.6	Eruf	NO02	Nya plattformar eller nätverk för medskapande	st.	Mer utvecklade	6	86
					Övergångsregioner	23	565
					NSPA	16	97
2.6	Eruf	NO03	Företag som deltar i medskapande	st.	Mer utvecklade	26	334
					Övergångsregioner	104	1 290
					NSPA	43	283
2.6	Eruf	NO05	Företag som samarbetar med forskningsorganisationer	st.	Mer utvecklade	80	186
					Övergångsregioner	889	1 425
					NSPA	543	758

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Tabell 3: Resultatindikatorer

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Mått enhet	Regionkategorori	Mål (2029)
2.6	Eruf	RCR01	Antal skapade arbetstillfällen i enheter som får stöd	st.	Mer utvecklade	18
					Övergångsregioner	211
					NSPA	237
2.6	Eruf	RCR03		st.	Mer utvecklade	17

Särkilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Mål (2029)
			Små och medelstora företag (SMF) som inför produkt- eller processinnovationer		Övergångsregioner	168
					NSPA	96
2.6	Eruf	RCR06	Inlämnade patentansökningar	st.	Mer utvecklade	5
					Övergångsregioner	53
					NSPA	32
2.6	Eruf	RCR19	Företag med högre omsättning	st.	Mer utvecklade	95
					Övergångsregioner	483
					NSPA	378
2.6	Eruf	NR01	Innovationer, produkter, tjänster och processer som utvecklats av nätverk och innovationsekosystem	st.	Mer utvecklade	57
					Övergångsregioner	544
					NSPA	119
2.6	Eruf	NR05	SMF som inleder export eller utvidgar till en ny exportmarknad	st.	Mer utvecklade	20
					Övergångsregioner	138
					NSPA	117
2.6	Eruf	NR11	Demonstrationer som främjar en cirkulär ekonomi eller högvärdig bioekonomi	st.	Mer utvecklade	83
					Övergångsregioner	748
					NSPA	348

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Preliminär fördelning av anslagna medel (EU) efter interventionstyp

Tabell 4: Dimension 1 – interventionsområde

Tabellen beskriver de interventionsklasser som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 2.6. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
2.6	Eruf	004	Mer utvecklade	169 717
			Övergångsregioner	1 547 891
			NSPA	1 128 992
2.6	Eruf	030	Mer utvecklade	1 507 138
			Övergångsregioner	13 745 716
			NSPA	10 025 774
2.6	Eruf	046	Mer utvecklade	1 266 107
			Övergångsregioner	11 547 416
			NSPA	8 422 390
2.6	Eruf	064	Mer utvecklade	43 124
			Övergångsregioner	393 308
			NSPA	286 869
2.6	Eruf	065	Mer utvecklade	37 162
			Övergångsregioner	338 931
			NSPA	247 208
2.6	Eruf	069	Mer utvecklade	224 766
			Övergångsregioner	2 049 953
			NSPA	1 495 183
2.6	Eruf	072	Mer utvecklade	1 522 710
			Övergångsregioner	13 887 735
			NSPA	10 129 359
2.6	Eruf	075	Mer utvecklade	623 995
			Övergångsregioner	5 691 086
			NSPA	4 150 933
2.6	Eruf	076	Mer utvecklade	110 096
			Övergångsregioner	1 004 123
			NSPA	732 382

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

004 Investeringar i fasta tillgångar, inklusive forskningsinfrastruktur, i offentliga forskningscentrum och högre utbildning, direkt kopplade till forskning och innovation

030 Forsknings- och innovationsprocesser, teknologitransfer och samarbete mellan företag med fokus på cirkulär ekonomi

046 Stöd till enheter som tillhandahåller tjänster som bidrar till en koldioxidsnål ekonomi och till klimatresiliens, inklusive åtgärder för ökad medvetenhet

064 Vattenförvaltning och skydd av vattenresurser (inklusive förvaltning av avrinningsdistrikt, särskilda klimatanpassningsåtgärder, återanvändning och minskning av läckage)

065 Insamling och behandling av avloppsvatten

069 Avfallshantering inom företag och industri: förebyggande, minskning, sortering, återanvändning och återvinning

072 Främjande av användning av återvunna material som råvaror i enlighet med effektivitetskriterier

075 Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag

076 Stöd till stora företags miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet

Tabell 5: Dimension 2 – finansieringsform

Tabellen beskriver de finansieringsformer som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 2.6. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
2.vi	Eruf	01	Mer utvecklade	5 504 815
			Övergångsregioner	50 206 159
			NSPA	36 619 090

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriell inriktning

Tabellen beskriver de territoriella genomförandemekanismerna och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 2.6. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
2.vi	Eruf	03	Mer utvecklade	550 572
			Övergångsregioner	4 842 844
			NSPA	
2.vi	Eruf	31	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	36 619 090
2.vi	Eruf	33	Mer utvecklade	4 954 243
			Övergångsregioner	45 363 315
			NSPA	

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

03 Integrerade territoriella investeringar: Funktionella stadsområden

31 Glesbefolkade områden

33 Ingen territoriell inriktning

Tabell 8: Dimension 7 – jämställdhetsdimensionen

Tabellen beskriver finansieringen till tre jämställdhetsdimensioner efter regionkategori under det särskilda målet 2.6. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
2.vi	Eruf	01	Mer utvecklade	220 192
			Övergångsregioner	2 008 246
			NSPA	1 464 764
2.6vi	Eruf	02	Mer utvecklade	1 100 963
			Övergångsregioner	10 041 232
			NSPA	7 323 817

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
2.vi	Eruf	03	Mer utvecklade	4 183 660
			Övergångsregioner	38 156 681
			NSPA	27 830 509

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

- 01 Jämställdhetsinriktning
- 02 Jämställdhetsintegrering
- 03 Könsneutralitet

2.3 Eruf-prioritering 3: Ett mer tillgängligt Finland

2.3.1 Särskilt mål 3.ii: Utveckla regional och lokal tillgänglighet

Fondernas interventioner

Interventionstyper

Investeringar i vägtransporter, som är centrala i det särskilda målet, genomförs endast i Östra och Norra Finland med specialfinansieringen till glesbefolkade norra regioner. Eftersom företagen i regionen huvudsakligen är mikroföretag och små och medelstora företag behövs det stöd till företagens tillväxt. Insatserna inom det särskilda målet ska förbättra och modernisera de förbindelser inom landsvägstransporter och logistik som är viktiga för de små och medelstora företagens konkurrenskraft, kompatibiliteten mellan olika mobilitets- och transportsätt, vägtrafiklederna och vägtrafiktjänsterna som bidrar till näringslivet och små och medelstora företagens verksamhetsmiljö, förbindelserna för gång och cykling samt trafiksäkerheten. Projektens ekonomiska, sociala och ekologiska hållbarhet för olika användargrupper har stor betydelse.

Genom att en betydande del av Finlands växthusgasutsläpp härrör från transporter är det viktigt att det under det särskilda målet kan finansieras FoUI som främjar framtagning av smarta lösningar för transporter och mobilitet som bidrar till målet om koldioxidneutralitet samt strategisk planering. FoUI-insatser för transporter och mobilitet kan även genomföras under särskilda målet 1.1 då de anknyter till en strategi för smart specialisering. FoUI-insatserna kan kompletteras i Östra och Norra Finland genom investeringar under detta särskilda mål.

Vid väginvesteringar i Östra och Norra Finland är det också möjligt att stödja utveckling av transportformer med alternativa energikällor och till dessa anknyttande tekniker (t.ex. konstruktion av anslutningar), med särskild fokus på de problematiken kring den glesa befolkningen och de långa avstånden.

Under det särskilda målet 1.2 för hela programområdet utvecklas inom digitaliseringsdimensionen också smarta lösningar och sätt att utnyttja data för trafik, transport- och resekedjor och tjänsters tillgänglighet (inkl. mobila lösningar). Smarta och digitala lösningar kan minska transportbehoven och främja såväl en ren trafik och låga bullernivåer samt tillgängligheten för olika användargrupper. Detta möjliggör projektpar som kopplar samman de särskilda målen 1.2 och 3.2.

De egentliga infrastrukturinvesteringarna under det särskilda målet 3.2 fokuserar på sådana strategiska investeringar i vägtrafiken och i gång och cykling i det allmänna vägnätet som ska förbättra verksamhetsbetingelserna för små och medelstora tillverkande företag och turistföretag och samtidigt den negativa miljöpåverkan från deras mobilitet och transporter. Projekten kan vara lokala eller inriktade på att undanröja en flaskhals i transporterna eller ett problem med trafiksäkerheten i ett större område. Projekten ska bidra till att koldioxidutsläppen från trafiken minskar med 90 procent före 2050 i enlighet med EU:s målsättning.

Klimatförändringarna medför särskilda utmaningar för vägnätet i norr. Genom det särskilda målet 2.4 kan man stödja åtgärder för att förbättra klimatsäkerheten i de regionala näringarnas logistikvägar, bland annat genom att se över kartläggningarna av vägnätets skick och väghållningsplanerna med beaktande av klimatförändringarnas effekter. På den glest befolkade

landsbygden, där avstånden ofta är långa, ökar också betydelsen av platsbaserade lösningar för smarta transporter.

Transporttjänster, infrastruktur och resekedjor utvecklas i enlighet med riktlinjerna i den riksomfattande trafiksystemplanen. Valet av de projekt som tilldelas finansiering styrs av landskapens trafiksystemplaner som fastställer fokusområdena och de viktigaste utvecklingsåtgärderna åtminstone fram till 2030 och av NTM-centralernas projektkort över projekt som väntar på att genomföras de närmaste åren.

För små lokala trafikprojekt ordnas offentliga utlysningar. Ansökningarna utvärderas enligt de allmänna och de målspecifika urvalskriterierna i programmet på det sätt som beskrivs i självutvärderingen av det nödvändiga villkoret. På så sätt säkerställs att de projekt som väljs överensstämmer med landskapets trafiksystemplan, med andra ord beviljas ingen finansiering till projekt som strider mot planen.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll

I Östra och Norra Finland:

- Stödja FoUI och investeringar inriktade på att minska energibehovet inom transporter samt på den strategiska planeringen och digitaliseringen av transportsystem.
- Stödja investeringar i vägtransporter och logistik som påverkar små och medelstora företags tillväxt och investeringar, inkl. förbindelser för gång och cykling.
- Stödja kopplingarna mellan vägtransporter och andra mobilitets- och transportformer samt lokala projekt för förbindelserna till TEN-T-nätet.
- Stödja projekt för smarta och rena transportlösningar, bullerminskning och trafiksäkerhet på lokal nivå.
- Utveckla transporter med förnybara och alternativa energikällor samt till dem anknyttande teknik (t.ex. konstruktion av anslutningar) särskilt med hänsyn till den glesa befolkningen och de långa avstånden.

Karaktären av den verksamhet som understöds har konstaterats överensstämma med principen om att inte orsaka betydande skada (DNSH). Vid investeringar säkerställs projektens överensstämmelse med DNSH vid behov under urvalsprocessen.

De infrastrukturprojekt som finansieras genom det särskilda målet för Eruf, vars innehåll och interventionstyper avviker från de övriga, är offentliga vägar som betjänar företagen i regionen. Finansiering beviljas endast till offentliga sökande, och av användarna uppbärs inga vägavgifter eller motsvarande som kunde användas för betalning av lånet för projektet. Genomförarna (främst kommuner och i liten utsträckning staten) anslår även finansiering i sina budgetar. Projekten har ingen intjäningslogik, varigenom finansieringsinstrumenten inte är ett realistiskt alternativ.

Huvudresultatet av verksamheten är att det har etablerats vägtrafik- och logistikförbindelser som är viktiga för de små och medelstora företagens konkurrenskraft, förbindelser för gång och cykling samt transportvägar och transporttjänster som gynnar näringslivet och de små och medelstora företagens verksamhetsmiljö. Antalet tillväxtföretag och beloppet av deras investeringar har ökat tack vare de bättre verksamhetsbetingelserna. Lokala projekt har undanröjt flaskhalsar för transporter, förbättrat trafiksäkerheten och minskat bullerolägenheterna och

föreningarna från trafiken. Det är enklare att kombinera olika transportsätt, och digitaliseringen av transporter, och smarta lösningar underlättar planeringen av logistik och resekedjor samt minskar mobilitetsbehoven och energibehovet för transporter.

De huvudsakliga målgrupperna De viktigaste målgrupperna är små och medelstora företag och mikroföretag. Även kommuner, utvecklingsbolag, forsknings- och utbildningsorganisationer, föreningar och stiftelser kan vara målgrupper.

Åtgärder för säkerställande av jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering beaktas bland annat genom likabehandlingsplanering på programnivå. Här ingår vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering. I synnerhet beaktas tillgängligheten till trafiklösningar för olika användargrupper.

Jämställdhet främjas genom att bedömningarna av infrastrukturinvesteringarna även omfattar konsekvenserna för könen och befolkningsgrupperna.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

De väginvesteringar som genomförs under det särskilda målet finansieras enbart med specialfinansiering till de nordliga glesbefolkade regionerna i Östra och Norra Finland. Projekten väljs ut i en normal finansieringsprocess för landskapsprojekt och landskapsövergripande projekt, med beaktande av riktlinjerna i den riksomfattande och i landskapets trafiksystemplan.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Landskapen i Östra och Norra Finland har upprättat en gemensam strategi för smart specialisering, som baserar sig på förvaltning och drift av en hållbar utveckling samt hållbar användning av naturresurser och naturförhållanden inom de näringsgrenar som är viktiga för regionen.

Finland har väletablerade traditioner för samarbete *mellan landskapen och även mellan storområdena*. Landskapsövergripande projekt för klimatåtgärder och klimatanpassning byggs på ett naturligt sätt upp till exempel utifrån gemensamma prioriteringar för smart specialisering. Med tanke på utvecklingen av företag är det också naturligt att samarbeta med andra program, till exempel planen för den gemensamma jordbrukspolitiken eller Interregprogrammen. Investeringar i logistik och mobilitet kräver samordning med andra finansieringsinstrument.

En aspekt av verksamheten enligt *Finlands arktiska strategi* kan vara en modell för att identifiera behov hos de internationella organisationer som verkar inom det arktiska området och koppla dem till finländska små och medelstora företags kunnande. Nya former måste utvecklas för matchning av denna efterfrågan med utbudet. Den nordligaste arktiska regionens ömtålighet parallellt med de traditionella kunskaperna och färdigheterna utgör regionala särdrag som kan göra regionen till en pionjärregion i klimatfrågor.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på de utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [handlingsplanen](#), som utgör grunden för finansieringen av Östersjöstrategins genomförande.

De insatser som finansieras kan vara projekt, projektgrupper eller projektplattformar. Det är också möjligt att synkronisera projektutlysningarna.

Dessutom kan man delta i samarbete på EU-nivå, bland annat med de nordiska länderna. Möjliga samarbetsformer inom detta särskilda mål är bland annat transportprojekt vid riksgränserna, som bör planeras med beaktande av gränstrafiken och gränssamarbetet.

Planerad användning av finansieringsinstrument

Det särskilda målet innehåller ingen planerad användning av finansieringsinstrument.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
3.ii	Eruf	NO06	SMF vars tillgänglighet har förbättrats genom projektet	st.	Mer utvecklade		
					Övergångsregioner		
					NSPA	150	757

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Tabell 3: Resultatindikatorer

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Mål (2029)
3.ii	Eruf	NR13	Övriga investeringar för företagande i projektet	euro	Mer utvecklade	
					Övergångsregioner	
					NSPA	309 343 271

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Preliminär fördelning av anslagna medel (EU) efter interventionstyp

Tabell 4: Dimension 1 – interventionsområde

Tabellen beskriver de interventionsklasser som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 3.2. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
3.ii	Eruf	029	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	1 827 810
3.ii	Eruf	083	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	10 655 622
3.ii	Eruf	089	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	2 048 995
3.ii	Eruf	090	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	37 195 980
3.ii	Eruf	109	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	4 827 811

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

029 Forsknings- och innovationsprocesser, tekniköverföring och samarbete mellan företag, forskningscentrum och universitet med inriktning på en koldioxidsnål ekonomi, klimatresiliens och klimatanpassning

083 Infrastruktur för cykling

089 Nybyggda eller uppgraderade sekundära förbindelsevägar till TEN-T-vägnätet och TEN-T-knutpunkterna

090 Nybyggda eller uppgraderade andra nationella, regionala och lokala tillfartsvägar

109 Multimodala transporter (ej utban mobilitet)

Tabell 5: Dimension 2 – finansieringsform

Tabellen beskriver de finansieringsformer som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 3.2. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
3.ii	Eruf	01	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	56 556 218

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriell inriktning

Tabellen beskriver de territoriella genomförandemekanismerna och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 3.2. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
3.ii	Eruf	31	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	56 556 218

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

31 Glesbefolkade områden

Tabell 8: Dimension 7 – jämställdhetsdimensionen

Tabellen beskriver finansieringen till tre jämställdhetsdimensioner efter regionkategori under det särskilda målet 3.2. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
3.ii	Eruf	01	Mer utvecklade	

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
			Övergångsregioner	
			NSPA	0
3.ii	Eruf	02	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	5 655 622
3.ii	Eruf	03	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	50 900 596

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

- 01 Jämställdhetsinriktning
- 02 Jämställdhetsintegrering
- 03 Könneutralitet

2.4. ESR+-prioritering 4: Ett sysselsättande, kunnigt och inkluderande Finland

2.4.1. Särskilt mål 4.a: Vägar till arbete

Fondernas interventioner

Interventionstyper

Projektverksamheten syftar till att främja tillgången till sysselsättning för arbets sökande, arbetslösa, personer i arbete samt grupper utanför arbetskraften och med svag förankring till arbetsmarknaden. För att minska arbetslösheten är det nödvändigt att främja sysselsättningen för dem som träder in första gången eller återinträder på arbetsmarknaden. Målet är också att hitta metoder för att identifiera risker för bland annat ungdomsarbetslöshet och långtidsarbetslöshet och förhindra att arbetslösheten blir långvarig samt att erbjuda stöd till klienterna redan innan situationen förvärras. För att stödja sysselsättningen är det viktigt att hjälpa målgrupperna till olika former av arbete, egenanställning och entreprenörskap samt att uppmuntra kompetensutveckling. Det behövs stöd och vägledning för de undersysselsatta eller för dem som genom lågavlönad anställning, som avsetts vara tillfällig, inte får heltidsarbete.

Det kommer att tas fram och levereras multiprofessionella och sektorsövergripande tjänster för att förbättra sysselsättningen och kapaciteten inom målgruppen. Tjänster kan också tas fram och levereras i flera kanaler samt som lågtröskeltjänster. Övergångsarbetsmarknaden utvecklas på ett hållbart och verkningsfullt sätt för att ge personer med en utsatt ställning på arbetsmarknaden tillgång till sysselsättning. Utvecklingen av servicemodellerna ska ge upphov till strukturella förändringar genom vilka verksamhetsmodellerna sprids och fortlever även efter att projektverksamheten har avslutats. Sysselsättningsmöjligheterna för egenanställda ska också förbättras bland annat genom att utveckla mer heltäckande och sektorsövergripande tjänster.

Syftet med individanpassade tjänster är att i samarbete med arbetsgivarna ta itu med matchningsproblemen på arbetsmarknaden, rekryteringssvårigheterna för arbetsgivarna och kraven på arbetstagarnas utbildning och kompetens, exempelvis behov som hänför sig till digitalisering. Det gäller att engagera aktörer från ett brett spektrum. Det är nödvändigt att höja profilen och attraktionskraften hos de sektorer som har problem med rekryteringen. Utmaningarna kan variera från region till region, men mer arbetskraft torde behövas exempelvis till hälso- och sjukvård och långtidsvård på grund av den åldrande befolkningen, till ikt-sektorn på grund av digitaliseringen och till bland annat den cirkulära ekonomin med anledning av en allt större fokus på hållbar utveckling. Trots diversifieringen av arbetslivet förekommer det vid rekrytering till och med diskriminering av vissa grupper. Det är nödvändigt att öka den öppna arbetsmarknadens mottagningskapacitet och göra arbetsgivarna medvetna om dels de fördelar som diversitet tillför, dels de stödtjänster som finns att få. Könseggregationen på arbetsmarknaden bör undanröjas för att bättre ta till vara arbetskraftens potential och främja jämställdhet. Målet är att i samarbete med arbetsgivarna utreda och utveckla arbetsmöjligheterna för olika målgrupper.

Utöver målgruppens yrkesmässiga rörlighet bör också den regionala rörligheten underlättas. Den regionala rörligheten ska stödjas genom samarbete mellan aktörer och branscher bland annat genom att inrätta väglednings- och rådgivningstjänster samt pilottesta nya verksamhetsmodeller. Arbetskraftens rörlighet bör också främjas genom att satsa på att sysselsätta medflyttare och utnyttja deras kunnande.

Målet är att förbättra sociala företags verksamhets- och sysselsättningsbetingelser och att bygga upp en övergripande verksamhetsmiljö bland annat med servicesystem och tjänster för utveckling av affärsverksamheten och kompetensen samt med annat stöd som beaktar de sociala företagens

särdrag. Eftersom det primära målet för dessa företag är social eller ekologisk nytta, kan det genom att förbättra deras möjligheter och påverka vara möjligt att öka välbefinnandet och delaktigheten i större utsträckning än genom entreprenörskap och arbetstillfällen.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll

Sysselsättning för arbetssökande

- Hjälpa personer som hör till målgrupperna att få tillgång till den öppna arbetsmarknaden, till bra anställningar som ger tillräcklig utkomst, till entreprenörskap och egenanställning eller till utbildning samt underlätta rekryteringen för högkvalificerade uppgifter.
- Utnyttja de möjligheter som multilokalitet och olika sätt att arbeta erbjuder, med hänsyn till möjligheterna att förena arbete och familjeliv.
- Ta vid behov hänsyn till målgruppernas behov genom positiv särbehandling, jämlikhetsplanering och jämställdhetsplanering utifrån deras egen expertis.
- I samarbete med företag och andra arbetsgivare anpassas arbetstillfällen individuellt särskilt för personer med partiell arbetsförmåga och med invandrarbakgrund, samt främjas förutsättningarna för att utforma och dela upp arbetsuppgifter och på detta sätt skapa nya arbetstillfällen.
- Utveckla övergångsarbetsmarknadens kvalitet och effekt.
- Främja arbetskraftens yrkesmässiga och regionala rörlighet även i samarbete med rekryterande arbetsgivare genom att skapa incitament och praxis för detta.
- Stöd till sysselsättningen för medflyttare.
- Slussa arbetssökande till sektorer som har rekryteringsproblem.
- Skapa efterfrågan på arbetskraft bland annat med modeller för sysselsättning genom offentlig upphandling.
- Stödja jämställdhet och motarbeta könssegregering i utbildningen och arbetslivet.

Utveckling av sysselsättningsfrämjande tjänster

- Utveckla, sprida och förankra sektorsövergripande och multidisciplinära tjänstemodeller och nätverksbaserade koncept.
- Höja kompetensen hos dem som arbetar inom sektorsövergripande och branschövergripande tjänster när det gäller ledning av verksamhetsmodellen och andra samarbetsfrågor samt gällande sysselsättning, utbildning och sociala frågor som anknyter till klienternas servicebehov.
- Göra upp handlingsätt för att säkerställa att servicekedjan är sammanhängande och leder vidare till arbete, utbildning eller någon annan lämplig lösning för klienten.
- Effektivisera och utveckla metoder och tjänster för att stödja sysselsättningen under hela året för dem som arbetar inom säsongsbranscher och för att hjälpa karriärutvecklingen för undersysselsatta.

- Stärka egenanställdas möjligheter att få arbete.
- Utveckla samarbetsmodeller och rekryteringsinsatser mellan företag, regioner och sektorer samt höja profilen, attraktionskraften och anseendet hos de sektor och arbetsgivare som har svårigheter med rekrytering.
- Svara på matchningsproblematiken genom att ta fram och testa verksamhets- och tjänstemodeller för matchning av uppsägande och rekryterande företag.
- Förbättra sociala företags verksamhets- och sysselsättningsbetingelser.

De insatser som stöds överensstämmer med principen om DNSH, eftersom de på grund av sin karaktär inte förväntas ha någon betydande negativ miljöpåverkan.

Insatserna finansieras med stöd i bidragsform, vilket är en förutsättning för utveckling av system och tjänster och för framtagning och spridning av sociala innovationer.

Horisontella principer

Sociala innovationer uppstår i samband med utvecklingen av strukturer för sysselsättningsstöd samt sektorsövergripande och multiprofessionella väglednings- och rådgivningstjänster. Nya metoder ska spridas och förankras som etablerad praxis.

Huvudresultatet av verksamheten är att de arbetssökande, arbetslösa och personer utanför arbetskraften som deltar i projekten i regel har fått sysselsättning, grundat ett företag eller övergått till utbildning, med beaktande av det rådande sysselsättningsläget. Arbetsgivarnas rekryteringskapacitet har ökat och arbetsmarknaden är mer diversifierad. Samtidigt har matchningsproblemen och den strukturella arbetslösheten lindrats. Sysselsättningen har förbättrats genom mer diversifierade möjligheter att arbeta, bland annat för bättre samordning av arbete och privatliv och undanröjande av segregering i utbildningen och arbetslivet.

Olika aktörers sektorsövergripande och multiprofessionella väglednings- och rådgivningstjänster för arbetskraft och samt deras samarbetsnätverk har utformats till en mer funktionell, smidig, effektiv och tillgänglig helhet runt om i Finland, med hänsyn till lokala särdrag. De sociala företagens verksamhetsmiljö samt verksamhets- och sysselsättningsbetingelser har förbättrats på ett mångsidigt sätt.

De huvudsakliga målgrupperna

Målgrupper är arbetssökande, arbetslösa, anställda och personer utanför arbetskraften samt personer/grupper med svag arbetsmarknadsförankring, exempelvis ungdomar, äldre, skolavhoppare, egenanställda, personer med invandrarbakgrund, romer och partiellt arbetsföra, vilka genom med de aktuella insatserna kan få inträde på arbetsmarknaden och tillgång till utbildning.

Målgruppen är organisationer, arbetsmarknadens parter, föreningar, stiftelser, kommuner, utbildningsorganisationer samt sociala och andra företag och företagare. Målgrupper är organisationer som främjar och utvecklar sysselsättning och entreprenörskap, inklusive finansierarna samt deras ledning och personal, vars kompetens utvecklas som en del av utvecklingen av tjänster och strukturer.

Målgrupperna kan vid behov avgränsas närmare utifrån regionala särdrag eller nationella behov.

Åtgärder för säkerställande av jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämställdhet främjas bland annat genom jämställdhetsplanering. Strukturer och attityder som vidmakthåller könssegregering av arbetskarriärer och utbildning undanröjs (såsom stark kvinnodominans inom social- och hälsovården och inom deltidsarbeten och i gengäld mansdominans inom industrin). Användningen av köns- och genusspecifik information i verksamheten ökas. Bland annat organisationers och individers kunskaper om jämställdhet stärks, identifieringen av könsstereotyper förbättras och rekryteringspraxis som bidrar till att minska löneskillnaderna mellan kvinnor och män utvecklas i samarbete med arbetsmarknadens parter, det civila samhället och företagen Genusperspektiv införs i vägledningstjänsterna, vilket underlättar utnyttjandet av hela arbetskraftspotentialen och därigenom bland annat tillgången till arbetskraft samt bidrar till att människor bemöts jämlikt och har lika ställning på arbetsmarknaden. Data för de övervakningsindikatorer som hänför sig till personer insamlas i programmet för varje kön separat, så att det är möjligt att övervaka och analysera åtgärdernas inriktning på könen.

Jämlikhet beaktas vid utvecklandet och tillhandahållandet av tjänster bland annat genom jämlikhetsplanering. I verksamheten beaktas de arbets sökandes och arbetsgivarnas behov. Här ingår vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering, inklusive kultursensitiv och egenspråkig vägledning. Det utarbetas modeller för att höja arbetsgivarnas kunskaper i diversitet för att förbättra möjligheterna för arbetslösa att få arbete. De särskilda behoven hos personer med funktionsnedsättning beaktas bland annat vid anpassning av arbetsuppgifterna och i tillgängligheten i kommunikation och tjänster. I verksamheten beaktas relevanta internationella överenskommelser.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

Specialfinansiering till glesbefolkade norra regioner anvisas till verksamhet i Norra och Östra Finland som stöds genom det särskilda målet med fokus på att utveckla och utnyttja digital kompetens vid sysselsättningsfrämjande, främja sysselsättningsfrämjande kompetenskonton och individuella kompetenslösningar, integrera olika former av arbete och stödja arbetskraftens rörlighet, främja tillgången till sysselsättningsfrämjande tjänster för att kompensera för långa avstånd och brister i bredbandstjänster och digitala färdigheter samt främja arbetskrafts- och studentinvandring samt främja sysselsättning för medinflyttare för att tillgodose företagets behov av kompetens och arbetskraft.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Regionernas samarbete främjas genom de riksomfattande ESF+-teman för sysselsättningsökning i vilka alla regioner (utom Åland) kan delta. Regionerna har också annat samarbete över landskapsgränserna.

Ökat internationellt samarbete kommer att bidra till utformningen, spridningen och förankringen av bästa praxis. Insatserna bidrar till att förbättra tillgången till sysselsättning för de personer som hör till målgruppen och lindrar matchningsproblemen bland annat genom att främja regional rörlighet. Finland deltar i praxisgemenskaper (Community of Practice) inom EU, där särskilt nätverket Employment, Education and Skills ger mervärde till det särskilda målet. Finland driver också ett projekt för kompetenscentrum inom social innovation med Belgien, Tjeckien och Litauen.

Projektet arbetar för att höja kompetensen inom social innovation i medlemsländerna. Ett kompetenscentrum inom social innovation som inrättas i Finland skulle främja uppkomsten av social innovation.

Verksamhet enligt *arktiska strategin* fokuserar på utmaningarna i den arktiska verksamhetsmiljön, exempelvis klimatförändringarnas konsekvenser, tillgängligheten och den glesa befolkningen. Den arktiska regionens ömtålighet utgör ett regionalt särdrag som också kan göra regionen till en pionjärregion i klimatfrågor.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [handlingsplanen](#), som utgör grunden för finansieringen av Östersjöstrategins genomförande. De insatser som finansieras kan vara projekt, projektgrupper eller projektplattformar. Det är också möjligt att synkronisera projektutlysningarna. Nätverket för förvaltningsmyndigheterna i Östersjöregionen utgör ett utmärkt underlag för förädling av gemensamma teman.

Av särskilt intresse för Finland är de internationella samarbetsformerna, bland annat avseende de effektivaste metoderna för att främja sysselsättningen samt de tjänster som tillhandahålls arbetslösa och personer utanför arbetskraften.

Dessutom kan man genom projekten delta i annat internationellt samarbete, bland annat med de nordiska länderna.

Planerad användning av finansieringsinstrument

Det särskilda målet innehåller ingen planerad användning av finansieringsinstrument.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
4.a	ESF+	EECO02	Arbetslösa, inklusive långtidsarbetslösa	st.	Mer utvecklade	1 446	5 089
					Övergångsregioner	8 318	31 738
					NSPA	2 290	8 836
4.a	ESF+	EECO18	Antalet offentliga förvaltningar eller offentliga tjänster som får stöd	st.	Mer utvecklade	10	10
					Övergångsregioner	60	80
					NSPA	17	117
NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner							

Tabell 3: Resultatindikatorer

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttethet	Regionkategori	Referensscenario eller referensvärde	Referensår	Mål (2029)
4.a	ESF+	EECRO 2	Deltagare i utbildning efter avslutad åtgärd	st.	Mer utvecklade	9 %	2020	15 %
					Övergångsregioner	12 %	2020	15 %
					NSPA	12 %	2020	15 %
4.a	ESF+	EECRO 4	Deltagare i sysselsättning efter avslutad åtgärd (Tidigare namn: Deltagare i sysselsättning, inklusive egenföretagande, efter avslutad åtgärd)	st.	Mer utvecklade	39 %	2020	40 %
					Övergångsregioner	32 %	2020	35 %
					NSPA	37 %	2020	40 %
4.a	ESF+	NR14	Tjänstens kvalitet	betyg (medeltal)	Mer utvecklade	4,1	2020	4,5
					Övergångsregioner	4,1	2020	4,5
					NSPA	4,1	2020	4,5

NSPA = Yttersta randområden och nordliga gles-befolkade regioner

Preliminär fördelning av anslagna medel (EU) efter interventionstyp

Tabell 4: Dimension 1 – interventionsområde

Tabellen beskriver de interventionsklasser som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 4.a. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
4.a	ESF	134	Mer utvecklade	3 186 613

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
			Övergångsregioner	27 497 422
			NSPA	7 740 275
4.a	ESF	135	Mer utvecklade	2 007 566
			Övergångsregioner	17 323 375
			NSPA	4 876 374
4.a	ESF	136	Mer utvecklade	1 497 708
			Övergångsregioner	12 923 788
			NSPA	3 637 929
4.a	ESF	137	Mer utvecklade	1 274 645
			Övergångsregioner	10 998 969
			NSPA	3 096 111
4.a	ESF	138	Mer utvecklade	732 921
			Övergångsregioner	6 324 407
			NSPA	1 780 263
4.a	ESF	141	Mer utvecklade	860 385
			Övergångsregioner	7 424 304
			NSPA	2 089 875
4.a	ESF	142	Mer utvecklade	828 519
			Övergångsregioner	7 149 330
			NSPA	2 012 472
4.a	ESF	143	Mer utvecklade	286 795
			Övergångsregioner	2 474 768
			NSPA	696 625
4.a	ESF	145	Mer utvecklade	1 338 377
			Övergångsregioner	11 548 917
			NSPA	3 250 916
4.a	ESF	153	Mer utvecklade	1 083 449
			Övergångsregioner	9 349 123

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
			NSPA	2 631 693
4.a	ESF	155	Mer utvecklade	95 599
			Övergångsregioner	824 923
			NSPA	232 208
4.a	ESF	171	Mer utvecklade	254 929
			Övergångsregioner	2 199 794
			NSPA	619 222

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

- 134 Åtgärder för att förbättra tillträdet till arbetsmarknaden
- 135 Åtgärder för att främja tillträdet till arbetsmarknaden för långtidsarbetslösa
- 136 Särskilt stöd till ungdomssysselsättning och socioekonomisk integration av ungdomar
- 137 Stöd till verksamhet som egenföretagare och till företagsetablering
- 138 Stöd till den sociala ekonomin och till sociala företag
- 141 Stöd till arbetskraftens rörlighet
- 142 Åtgärder för att främja kvinnors deltagande på arbetsmarknaden och minska den könsrelaterade segregeringen på arbetsmarknaden
- 143 Åtgärder för att främja balansen mellan arbete och privatliv, däribland tillgången till barnomsorg och vård av närstående
- 145 Stöd för utveckling av digitala färdigheter
- 153 Vägar till integration och återinträde på arbetsmarknaden för missgynnade personer
- 155 Åtgärder för att förbättra tillgången till utbildning och sysselsättning för marginaliserade grupper, såsom romer, samt främja deras sociala delaktighet
- 171 Förbättrat samarbete med partner både inom och utanför medlemsstaten

Tabell 5: Dimension 2 – finansieringsform

Tabellen beskriver de finansieringsformer som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 4.a. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
4.a	ESF	01	Mer utvecklade	13 447 506
			Övergångsregioner	116 039 120
			NSPA	32 663 963

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriell inriktning

Tabellen beskriver de territoriella genomförandemekanismerna och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 4.a. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
4.a	ESF+	31	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	32 663 963
4.a	ESF+	33	Mer utvecklade	13 447 506
			Övergångsregioner	116 039 120
			NSPA	

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

31 Glesbefolkade områden

33 Ingen territoriell inriktning

Tabell 7: Dimension 6 – ESF+-sekundärteman

Tabellen beskriver de ESF+-sekundärteman som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 4.a. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
4.a	ESF+	01	Mer utvecklade	1 344 751
			Övergångsregioner	11 603 912
			NSPA	3 266 396
4.a	ESF+	02	Mer utvecklade	2 689 501
			Övergångsregioner	23 207 824
			NSPA	6 532 793
4.a	ESF+	05	Mer utvecklade	3 361 876
			Övergångsregioner	29 009 780
			NSPA	8 165 991
4.a	ESF+	09	Mer utvecklade	2 689 501
			Övergångsregioner	23 207 824
			NSPA	6 532 793
4.a	ESF+	10	Mer utvecklade	10 758 005
			Övergångsregioner	92 831 296
			NSPA	26 131 170

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som används:

- 01 Bidrag till grön kompetens, gröna jobb och grön ekonomi
- 02 Utveckling av digitala färdigheter och arbetstillfällen
- 05 Icke-diskriminering
- 09 Ej tillämpligt
- 10 Hantering av de utmaningar som identifierats i den europeiska planeringsterminen

Tabell 8: Dimension 7 – jämställdhetsdimensionen

Tabellen beskriver finansieringen till tre jämställdhetsdimensioner efter regionkategori under det särskilda målet 4.a. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
4.a	ESF	01	Mer utvecklade	223 489
			Övergångsregioner	1 928 496
			NSPA	542 854
4.a	ESF	02	Mer utvecklade	13 224 017
			Övergångsregioner	114 110 624
			NSPA	32 121 109

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

01 Jämställdhetsinriktning

02 Jämställdhetsintegrering

2.4.2. Särskilt mål 4.g: Ny kompetens för arbetslivet

Fondernas interventioner

Interventionstyper

Målet är att tillgodose kompetensbehoven till följd av förändringar i arbetslivet samt att höja kompetensnivån

För att tillgodose de nya kompetensbehoven krävs flexibilitet i utbildningssystemets sida och möjligheter att få tillgång till den utbildning de behöver. Alla ska ha lika möjligheter till kontinuerligt och flexibelt lärande med beaktande av olika livssituationer, utbildnings- och arbetshistoria samt yrkesintresse. Utbildningssystemet och utbildningssektorerna ska utvecklas till en integrerad helhet där icke-formella lärmiljöer ingår. Utbildningsaktörernas kapacitet att tillgodose behoven av kontinuerligt lärande stärks. Verksamhetsmodellernas kontinuitet säkerställs genom omstruktureringar.

Samhällsförändringar, förändringen av arbetet och digitaliseringen påverkar mest de lågkvalificerade jobben. Utbildnings- och kompetensnivån behöver höjas på alla utbildningsstadier. Det behövs nya sätt att säkerställa kompetens för att tillgodose utmaningarna i arbetslivet i framtiden. Yrkesutbildningen och utbildningsanordnarna spelar en avgörande roll då det gäller att reformera näringsstrukturen och identifiera nya utbildningsbehov. Underrepresenterade grupper och specialgrupper inom utbildningen ska ges stöd i sitt deltagande i kontinuerligt lärande.

Målet är att bygga upp heltäckande tjänster för livslång

vägledning och förbättra tillgången till utbildningar. Sektorsövergripande och multiprofessionellt samarbete bör utnyttjas bättre. Det behövs åtgärder för tidigt ingripande för att förhindra skolavhopp, studieavbrott och utanförskap.

Arbetsätten måste ses över och samarbetet intensifieras mellan den offentliga sektorn, arbetsmarknadens parter, det civila samhället och näringslivets aktörer så att tjänsterna och lärnätverken för ny kompetens ska svara mot de förändrade kompetensbehoven i arbetslivet, trygga företagets konkurrenskraft och tillväxtmöjligheter samt förbättra sysselsättningen. Det krävs bättre samordning mellan arbete och utbildning och stöd till eventuella problem med att orka. Nya metoder som den tekniska utvecklingen och förändringarna i arbetslivet ger upphov till används för att höja produktiviteten och sysselsättningsgraden samt förlänga arbetskarriärerna. Främjandet av yrkesmässig rörlighet kräver åtgärder för att de som har ett jobb bättre ska kunna tillgodose arbetsgivarnas kompetensbehov och uppfylla sina egna karriärmål. Speciellt betonas kvaliteten på och utbudet av utbildning som är avsedd att stödja tillväxt- och omställningsbranscher, näringslivets reformer samt smart specialisering.

Finland lockar internationella experter bland annat genom Eures och tar tillvara potentialen hos personer som redan är i landet. Målet är att höja företagets rekryteringskapacitet och attraktionskraft som arbetsgivare och lära företag att marknadsföra sig som en intressant arbetsplats.

Målet är att identifiera och erkänna kompetenser och kompetensbehov samt att utveckla prognostiseringsdata och prognos- och kompetensnätverk.

Avsikten är att höja arbetslivets kvalitet och modernisera arbetsorganisationerna genom kompetensökning som tar fasta på bland annat arbetets produktivitet, arbetshälsan samt balansen mellan arbete och privatliv. Man bör identifiera teman för utveckling av arbetslivet som är strategiskt viktiga för organisationerna och de mest effektiva sätten att utveckla dem. På arbetsplatserna är det viktigt att identifiera betydelsen av kontinuerligt lärande och kollegialt lärande. Uppfattningen av ledarskap förändras. Ledningens kunnande bör utvecklas särskilt inom åldersmedvetet ledarskap och kompetensledning samt inom ledning av distansarbete och multilokalt arbete. Det behövs också utveckling av självledarskap på olika nivåer. Åtgärderna stödjer utvecklingsprogrammet för arbetet och välbefinnandet i arbetet (ARBETE2030), som omfattas av regeringsprogrammet.

Jämställdheten bör främjas och segregeringen i utbildningen och arbetslivet motarbetas.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll

Kontinuerligt lärande och flexibla utbildningsvägar

- Öka utbudet av individuella, diversifierade tids- och platsberoende utbildningshelheter för kontinuerligt lärande, inklusive fortbildning, specialisering och utveckling av grundläggande färdigheter.
- Stödja avläggandet av examina och examensdelar samt främja och utveckla erkännandet och identifieringen av utländska kvalifikationer och examina samt utbildningen för dem
- Stödja användningen av nya metoder och digitalisering samt till dessa hörande lärande och kompetensutveckling på arbetsplatserna.
- Främja entreprenörskap och affärskunnande som en del av utbildningen och arbetslivet.

- Stödja utvecklingen av olika sektorer inom ekosystemen och stärka kompetensen inom tjänsteproduktion.
- Utveckla uppsökande metoder särskilt för att nå grupper som är underrepresenterade inom utbildningen.
- Utveckla utbildningsstrukturer och lärmiljöer för kontinuerligt lärande samt pedagogik som stöder lärandet.
- Stödja smidigare övergångar mellan utbildning och arbetsliv samt mellan skolstadier från och med den grundläggande utbildningen.
- Utveckla kvaliteten på och utbudet av utbildning, bland annat med tanke på smart specialisering och tillväxt- och strukturomvandlingssektorernas behov.
- Genom kontinuerligt lärande stödja en mer diversifierad näringsstruktur och uppkomsten av nya servicestrukturer, bland annat genom utnyttjande av kreativt kunnande.
- Stödja jämställdhet och motarbeta könssegregering i utbildningen och arbetslivet.

Utveckla tjänster

- Utveckla, sprida och befästa sektorsövergripande, multiprofessionella och flerkanaliga väglednings- och rådgivningstjänster inom utbildning och arbetsliv samt stärka experternas förmåga att tillgodose behoven hos en diversifierad kundkrets.
- Stödja uppkomsten av tjänster för den kreativa sektorn och stärka kompetensen inom produktion av kulturtjänster.
- Förbättra matchningen och främja yrkesrörligheten genom att utveckla, utnyttja och kombinera tjänster.
- Främja rekryteringen av internationella experter till Finland och integrera dem som redan befinner sig i landet genom insatser från Eruf och Talent Boost.

Föregräpa förändringar och kompetens utifrån arbetsmarknadens behov

- Stödja prognostiseringen av kompetensbehov och utnyttjandet av prognosdata.
- Främja integreringen FoU i utbildningen.

Arbetslivsutveckling

- Främja kompetensen för utveckling av ett gott arbetsliv, inklusive arbetshälsa, företagshälsovård och friskvård, balans mellan arbete och privatliv samt mer mångfald på arbetsplatserna.
- Främja arbetssätt och digitala lösningar som förbättrar såväl produktiviteten och arbetsprestationerna som arbetshälsan samt möjligheter till påbyggnadsutbildning och omskolning som höjer såväl produktiviteten och produktivt arbete som arbetshälsan.

- Utveckla kompetensen, den positiva inställningen till lärande och omskolning i mikro- och små och medelstora företag och hos de anställda, inklusive cheferna, särskilt inom åldersmedvetet ledarskap och kompetensledning.
- Stärka företagens omställningskapacitet genom utbildning, rådgivning, vägledning och nätverk.

De insatser som stöds överensstämmer med principen om DNSH, eftersom de på grund av sin karaktär inte förväntas ha någon betydande negativ miljöpåverkan.

Insatserna finansieras med stöd i bidragsform, vilket är en förutsättning bland annat för utveckling av system och tjänster och för framtagning och spridning av sociala innovationer.

Horisontella principer

Sociala innovationer uppstår bland annat i samband med uppbyggnaden av utbildnings- och handledningstjänster och utvecklingen av multiprofessionella väglednings- och rådgivningstjänster. Nya metoder ska spridas och förankras som etablerad praxis.

Huvudresultatet av verksamheten är att de som deltar i projekten är bättre matchade mot arbetslivets och samhällets behov och att kompetenser identifieras bättre än tidigare. Stöd till studiefärdigheterna hos specialgrupper och personer med låg utbildningsnivå har bidragit att förbättra deras förutsättningar för kontinuerligt lärande och motverkat avbrytande av studier. Deltagarna har slutfört sina studier och inträdet på arbetsmarknaden har förbättrats. Ett flexibelt utbildningssystem och mer diversifierade undervisningsmetoder har ökat möjligheterna för studier oberoende av tid och plats.

Integrationen av FoU är bättre integrerad i utbildningen än tidigare. Utvecklingen och utnyttjandet av kreativt kunnande har stärkts.

Det har byggts upp en positiv inställning till lärande i organisationer. Organisationer har bättre kompetens, arbetshälsa och produktivitet samt bättre omställningsberedskap och äldre fortsätter längre i arbetslivet. Utvecklingen av verksamhetsmodellerna, samarbetet och styrningen av tjänster har haft positiva effekter på studierna, den yrkesmässiga rörligheten och sysselsättningen inom arbetskraften, inklusive specialgrupperna.

De huvudsakliga målgrupperna

Målgruppen för projekten är den arbetsföra befolkningen, inklusive sysselsatta, arbetslösa och personer utanför arbetskraften, exempelvis studerande. Till målgruppen hör bl.a. unga, äldre, skolavhoppare, egenanställda, ensamföretagare, personer med invandrarbakgrund, romer och partiellt arbetsföra.

Målgruppen är anställda och chefer i företag och organisationer inom den privata och den offentliga sektorn. Målgruppen är arbetsgivare och arbetstagare som omfattas av omställningar. Till målgrupperna hör också sådana personer i arbetslivet vars nuvarande kunnande behöver uppdatering eller vars längre arbetsliv tryggas.

Målgruppen omfattar organisationer, arbetsmarknadens parter, föreningar, stiftelser, kommuner, pedagogiska organisationer och utbildningsorganisationer, forskningsinstitut, konst- och kulturinstitutioner och andra utvecklare av arbetslivet och tjänster samt deras personal.

Målgrupperna kan vid behov avgränsas närmare utifrån regionala särdrag eller nationella behov.

Åtgärder för säkerställande av jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämställdhet främjas bland annat genom jämställdhetsplanering. Strukturer som vidmakthåller könssegregeringen inom arbetsliv och utbildning ska undanröjas. Stödja jämställdhet och motarbeta könssegregering i utbildningen och arbetslivet. Information och målsättningar efter kön utökas i projekten. Organisationers och individers kunskaper om jämställdhet stärks, identifieringen av könsstereotyper förbättras och rekryteringspraxis utvecklas. Genusperspektiv införs i vägledningstjänsterna, vilket underlättar utnyttjandet av hela arbetskraftspotentialen och därigenom bland annat tillgången till arbetskraft samt bidrar till att människor bemöts jämlikt och har lika ställning inom utbildning och på arbetsmarknaden. Data för de övervakningsindikatorer som hänför sig till personer insamlas i programmet för varje kön separat, så att det är möjligt att övervaka och analysera åtgärdernas inriktning på könen.

Jämlikhet beaktas vid utvecklandet och tillhandahållandet av tjänster bland annat genom jämlikhetsplanering och mångfaldsutbildning. Här ingår vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering, inklusive kultursensitiv och egenspråkig vägledning. I verksamheten tas fram modeller för kompetenshöjning i mångfaldsfrågor hos utbildningsanordnarna och arbetsgivarna. Behoven hos personer med funktionsnedsättning beaktas bland annat vid utformningen av utbildningsmaterial och i tillgängligheten av kommunikation och tjänster. I verksamheten beaktas relevanta internationella överenskommelser.

Jämställdhets- och jämlikhetsplaneringen utvecklas för att höja utbildningens och arbetslivets förmåga att svara på jämställdhets- och jämlikhetsproblem, inklusive segregering och stereotyper.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

Specialfinansiering till glesbefolkade norra regioner anvisas till verksamhet i Östra och Norra Finland ska främja fungerande utbildnings- och arbetskraftsinvandring med metoder som tar hänsyn till de regionala behoven. Tillgången till utbildning bör förbättras ytterligare i synnerhet för den sysselsatta befolkningen och personer med låg anställbarhet. Tillgången till utbildningen ska vara bättre kopplad till höjning av företagens innovationspotential i regionen och förbättring av företagsbetingelserna i glesbefolkade regioner. Det finns stora skillnader i FoUI-intensiteten i regionen. De starka kompetensklustren i Uleåborg, Kuopio och Joensuu ska användas bättre för att höja FoUI-intensiteten i den övriga regionen närmare medelnivån för hela landet.

Turism och evenemangsaktiviteter har en stor stimulerande effekt på regionens livskraft och attraktionskraft. Förnyelse, hållbar tillväxt och internationalisering inom dessa branscher stärks genom insatser för kompetenshöjning, nätverk och arbetskraftstillgång. Utifrån utvecklingskapaciteten inom den kreativa sektorn och branschövergripande samarbete byggs upp en stark regional tillväxtsektor med attraktiva arbetstillfällen och starka företag. Digitala tjänster och utbudet stärker regionens profil och attraktionskraft.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Regionernas samarbete främjas genom de riksomfattande ESF+-teman för främjande av utbildning och kompetens i vilka alla regioner (utom Åland) kan delta. Regionerna har också annat samarbete över landskapsgränserna.

Internationellt samarbete ska bidra till utformningen, spridningen och förankringen av bästa praxis. Insatserna ska bidra till att förbättra kompetensen inom olika aspekter av utbildning och arbetslivsutveckling hos målgruppen. Finland deltar i praxisgemenskaper (Community of Practice) inom EU, där särskilt nätverket Employment, Education and Skills ger mervärde till det särskilda målet. Finland driver också ett projekt för kompetenscentrum inom social innovation med Belgien, Tjeckien och Litauen. Projektet arbetar för att höja kompetensen inom social innovation i medlemsländerna. Ett kompetenscentrum inom social innovation som inrättas i Finland skulle främja uppkomsten av social innovation.

Verksamhet enligt *arktiska strategin* fokuserar på utmaningarna i den arktiska verksamhetsmiljön, exempelvis klimatförändringarnas konsekvenser, tillgängligheten och den glesa befolkningen. Den arktiska regionens ömtålighet utgör ett regionalt särdrag som också kan göra regionen till en pionjärregion i klimatfrågor.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [handlingsplanen](#), som utgör grunden för finansieringen av Östersjöstrategins genomförande. De insatser som finansieras kan vara projekt, projektgrupper eller projektplattformar. Det är också möjligt att synkronisera projektutlysningarna. Nätverket för förvaltningsmyndigheterna i Östersjöregionen utgör ett utmärkt underlag för förädling av gemensamma teman.

Samarbetsområden med störst intresse för Finland anknyter till att minska skolavhopp samt höja kompetensen hos den sysselsatta befolkningen.

Dessutom deltar projekten i annat internationellt samarbete, bland annat med de nordiska länderna.

Planerad användning av finansieringsinstrument

Det särskilda målet innehåller ingen planerad användning av finansieringsinstrument.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
4.g	ESF+	EECO04	Utanför arbetskraften	st.	Mer utvecklade	897	2 774
					Övergångsregioner	5 157	17 780
					NSPA	1 420	4 320
4.g	ESF+	EECO05		st.	Mer utvecklade	405	4 058

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
			Anställda, inklusive egenföretagare*		Övergångsregioner	2 326	39 666
					NSPA	640	9 432
4.g	ESF+	NO07	Yngre än 30 år	st.	Mer utvecklade	897	2 561
					Övergångsregioner	5 157	15 569
					NSPA	1 420	3 938
4.g	ESF+	EECO18	Antalet offentliga förvaltningar eller offentliga tjänster som får stöd	st.	Mer utvecklade	17	17
					Övergångsregioner	95	128
					NSPA	26	38

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Tabell 3: Resultatindikatorer

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Referensscenari eller referensvärde	Referensår	Mål (2029)
4.g	ESF+	EECR03	Deltagare som erhåller en kvalifikation efter avslutad åtgärd	st.	Mer utvecklade	5 %	2020	10 %
					Övergångsregioner	3 %	2020	10 %
					NSPA	3 %	2020	10 %
4.g	ESF+	EECR04	Deltagare i sysselsättning efter avslutad åtgärd	st.	Mer utvecklade	7 %	2020	15 %
					Övergångsregioner	18 %	2020	20 %
					NSPA	22 %	2020	25 %
4.g	ESF+	NR14	Tjänstens kvalitet	betyg (medeltal)	Mer utvecklade	4,1	2020	4,5
					Övergångsregioner	4,1	2020	4,5
					NSPA	4,1	2020	4,5

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Preliminär fördelning av anslagna medel (EU) efter interventionstyp

Tabell 4: Dimension 1 – interventionsområde

Tabellen beskriver de interventionsklasser som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 4.g. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
4.g	ESF+	137	Mer utvecklade	1 290 961
			Övergångsregioner	11 139 756
			NSPA	3 135 740
4.g	ESF+	142	Mer utvecklade	403 426
			Övergångsregioner	3 481 174
			NSPA	979 919
4.g	ESF+	143	Mer utvecklade	618 585
			Övergångsregioner	5 337 800
			NSPA	1 502 542
4.g	ESF+	144	Mer utvecklade	995 115
			Övergångsregioner	8 586 895
			NSPA	2 417 134
4.g	ESF+	145	Mer utvecklade	1 533 016
			Övergångsregioner	13 228 460
			NSPA	3 723 692
4.g	ESF+	146	Mer utvecklade	1 237 170
			Övergångsregioner	10 675 599
			NSPA	3 005 085
4.g	ESF+	147	Mer utvecklade	430 320
			Övergångsregioner	3 713 252
			NSPA	1 045 246
4.g	ESF+	148	Mer utvecklade	242 055
			Övergångsregioner	2 088 704
			NSPA	587 952
4.g	ESF+	149	Mer utvecklade	1 748 176
			Övergångsregioner	15 085 085

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
			NSPA	4 246 315
4.g	ESF+	150	Mer utvecklade	1 237 170
			Övergångsregioner	10 675 599
			NSPA	3 005 085
4.g	ESF+	151	Mer utvecklade	2 716 396
			Övergångsregioner	23 439 902
			NSPA	6 598 121
4.g	ESF+	154	Mer utvecklade	484 110
			Övergångsregioner	4 177 408
			NSPA	1 175 902
4.g	ESF+	171	Mer utvecklade	511 006
			Övergångsregioner	4 409 486
			NSPA	1 241 230

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

137 Stöd till verksamhet som egenföretagare och till företagsetablering

142 Åtgärder för att främja kvinnors deltagande på arbetsmarknaden och minska den könsrelaterade segregeringen på arbetsmarknaden

143 Åtgärder för att främja balansen mellan arbete och privatliv, däribland tillgången till barnomsorg och vård av närstående

144 Åtgärder för en sund och välanpassad arbetsmiljö som motverkar hälsorisker, inbegripet främjande av fysisk aktivitet

145 Stöd för utveckling av digitala färdigheter

146 Stöd för anpassning till förändringar för arbetstagare, företag och entreprenörer

147 Åtgärder för att uppmuntra ett aktivt och hälsosamt åldrande

148 Stöd till förskoleverksamhet och barnomsorg (exklusive infrastruktur)

149 Stöd till grundskole- och gymnasieutbildning (exklusive infrastruktur)

150 Stöd till högre utbildning (exklusive infrastruktur)

151 Stöd till vuxenutbildning (exklusive infrastruktur)

154 Åtgärder för att förbättra tillgången till utbildning och sysselsättning för marginaliserade grupper, såsom romer, samt främja deras sociala delaktighet

171 Förbättrat samarbete med partner både inom och utanför medlemsstaten

Tabell 5: Dimension 2 – finansieringsform

Tabellen beskriver de finansieringsformer som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 4.g. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
4.g	ESF+	01	Mer utvecklade	13 447 506
			Övergångsregioner	116 039 120
			NSPA	32 663 963

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriell inriktning

Tabellen beskriver de territoriella genomförandemekanismerna och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 4.g. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
4.g	ESF+	31	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	32 663 963
4.g	ESF+	33	Mer utvecklade	13 447 506
			Övergångsregioner	116 039 120
			NSPA	

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

31 Glesbefolkade områden

Tabell 7: Dimension 6 – ESF+-sekundärteman

Tabellen beskriver de ESF+-sekundärteman som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 4.g. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
4.g	ESF+	01	Mer utvecklade	3 361 876
			Övergångsregioner	29 009 780
			NSPA	8 165 991
4.g	ESF+	02	Mer utvecklade	2 017 126
			Övergångsregioner	17 405 868
			NSPA	4 899 595
4.g	ESF+	03	Mer utvecklade	2 689 501
			Övergångsregioner	23 207 824
			NSPA	6 532 793
4.g	ESF+	05	Mer utvecklade	1 344 751
			Övergångsregioner	11 603 912
			NSPA	3 266 396
4.g	ESF+	09	Mer utvecklade	2 689 501
			Övergångsregioner	23 207 824
			NSPA	6 532 793
4.g	ESF+	10	Mer utvecklade	10 758 005
			Övergångsregioner	92 831 297
			NSPA	26 131 170

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

- 01 Bidrag till grön kompetens, gröna jobb och grön ekonomi
- 02 Utveckling av digitala färdigheter och arbetstillfällen
- 03 Investeringar i forskning och innovation och smart specialisering

05 Icke-diskriminering

09 Ej tillämpligt

10 Hantering av de utmaningar som identifierats i den europeiska planeringsterminen

Tabell 8: Dimension 7 – jämställdhetsdimensionen

Tabellen beskriver finansieringen till tre jämställdhetsdimensioner efter regionkategori under det särskilda målet 4.g. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
4.g	ESF+	01	Mer utvecklade	608 265
			Övergångsregioner	5 248 739
			NSPA	1 477 472
4.g	ESF+	02	Mer utvecklade	12 839 241
			Övergångsregioner	110 790 381
			NSPA	31 186 491

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

01 Jämställdhetsinriktning

02 Jämställdhetsintegrering

2.4.3. Särskilt mål 4.h: Jämlig delaktighet

Fondernas interventioner

Interventionstyper

Målet är att stärka aktiv medverkan och delaktighet hos de som är mest utsatta på arbetsmarknaden och löper störst risk för social utsatthet samt att stärka deras inkludering i utbildning och på arbetsmarknaden. Tidigt ingripande och stöd bidrar till att bryta spiralen av arbetslöshet och utanförskap och till att förebygga avhopp från skolan eller studierna. Målet är att främja hälsan och välbefinnandet hos målgruppen samt att upprätthålla och förbättra deras arbets- och funktionsförmåga, så att de har tillräckliga resurser för att aktivt försöka förbättra sin egen och vid behov även sina närståendes livssituation.

För att hjälpa de mest svårsysselsatta till arbete ska användningen av metoder för stöd av arbetsförmågan och stödd sysselsättning ökas och effektiva handlingsmodeller sättas i verket. Det

behövs åtgärder för att personer med psykisk ohälsa och missbruksproblem ska kunna delta i studier och arbete. Det bör också tas hänsyn till det ökande antalet personer med inlärningssvårigheter. Tillgången till och kvaliteten på tjänster för och rehabilitering av arbetslösa arbetsförmåga bör förbättras. Målet är att integrera de sektorsövergripande välfärds-, social-, hälsovårds- och rehabiliteringstjänsterna i sysselsättnings- och utbildningstjänsterna. På detta sätt säkerställs att servicekedjan är sammanhängande och att individen får tillgång till de tjänster som tillhandahålls av samhället och andra projekt vid en ändamålsenlig tidpunkt och till full omfattning. Partiellt arbetsförmåga tillgång till sysselsättning främjas genom insatser som ingår i ovan nämnda mål och som stödjer programmet för arbetsförmåga enligt regeringsprogrammet.

Målet är att förbättra kompetensen, samarbetet och nätverkskompetensen hos yrkesutbildade som arbetar med barn, unga, personer i arbetsför ålder och familjer. Generationsöverskridande utanförskap och fattigdom förebyggs genom att stödja familjer och främja föräldrars deltagande i utbildning och arbetsliv. Missgynnade familjer ges multiprofessionellt stöd och barns delaktighet stärks genom att vägleda dem till fritidsaktiviteter. Insatserna tar fasta på befintliga strukturer, som lokalt och regional familje- och vuxensocialarbete. Ungdomar ges övergripande stöd för inträde i studier och arbetslivet och deras funktionsförmåga och färdigheter stärks till exempel med psykosociala metoder.

Jämlikheten ska främjas genom att tillgodose funktionshindrade personers rättigheter och stärka inkluderingen av invandrarminoriteter och etniska minoriteter. Målet är att stödja boendet, välbefinnandet och delaktigheten för de mest utsatta (t.ex. brottspåföljds klienter, bostadslösa, missbrukare, mentalvårdsrehabiliteringens klienter, inkomstlösa). Tjänsterna (t.ex. arbetskraftstjänster, hälso- och sjukvård, utbildning) ska utvecklas så att de är lämpliga för alla samt fysiskt och socialt tillgängliga.

Tjänsterna ska bättre än tidigare ta hänsyn till användarnas och i förekommande fall även till deras närståendes särskilda behov. Det kan handla om bland annat att främja undervisning på det egna språket, nya former av social integration och goda relationer till samhället. Målet är att utveckla och ha ett nära samarbete med den offentliga sektorn, den tredje och fjärde sektorn samt företagen samt att ta fram aktörsövergripande handlingsmodeller med strategiska partnerskap. I insatserna anlitas erfarenhetsexperter och kamratstödgrupper samt sakkunskap hos parter som företräder målgruppen.

Det bör utarbetas icke-statliga och andra handlingsmodeller. Målet är att öka det kollektiva välståndet i regionerna genom insatser för att minska ensamheten och öka delaktigheten. Det ska tas fram lättillgängliga och mångsidiga tjänster i människornas vardagsmiljö, särskilt för personer som är utsatta genom sin sociala och kulturella position eller annan sårbarhet och som annars är svåra att nå.

Syftet är att skapa ett närmare samarbete med arbetsgivarna för att stödja sysselsättningen exempelvis genom tränings- och rehabiliteringsåtgärder på arbetsplatsen. Vägarna från arbetsverksamhet till den öppna arbetsmarknaden och till utbildning ska stakas ut bättre och det ska byggas upp en arbetsmarknad med möjligheter till sysselsättning för grupper som befinner sig utanför arbetslivet.

Orsakerna för marginaliserade och utsatta personers deltagande i arbetslivet är ofta könsrelaterade. Hos kvinnor handlar det om exempelvis våld i nära relationer eller psykisk ohälsa, och hos män om missbruk eller låg utbildningsnivå. Genom att ta hänsyn till jämställdhetsperspektivet i alla insatser som syftar till att förebygga utanförskap och främja delaktighet säkerställs att jämställdhet uppnås och att insatserna har effekt.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll

Främja lika möjligheter och delaktighet

- Stödja på många olika sätt integrationen av de mest utsatta på arbetsmarknaden i samhället, utbildningen och arbetsmarknaden samt bekämpa social utslagning och utanförskap.
- Öka samverkan mellan olika befolkningsgrupper.
- Öka välbefindandet för ensamstående och personer med missbruksproblematik och/eller nedsatt arbets- och funktionsförmåga bland annat genom sociala åtgärder och rehabilitering.
- Främja att funktionshindrade personers, etniska minoriteters och andra missgynnade befolkningsgruppers rättigheter tillgodoses.
- Utveckla medborgaraktivism och kollektiva tjänster samt främja minoriteters och specialgruppers deltagande i beslutsfattandet och planeringen av tjänsterna.
- Utnyttja biblioteks-, kultur- och idrottstjänster för att främja delaktighet, välfärd och sysselsättning.

Förbättra möjligheterna till sysselsättning

- Förbättra de mest utsattas förmåga att få tillgång till utbildning och inträde på arbetsmarknaden.
- Bygga upp en inkluderande arbetsmarknad, öka användningen av och effektiviteten hos metoder för stöd av arbetsförmågan och stödd sysselsättning samt utveckla innehållet i arbetsverksamhet.

Utveckla tjänster

- Utveckla, sprida och förankra sektorsövergripande, lägliga, tillgängliga och sammanhängande tjänster inom konst, kultur, välfärd, socialservice, hälso- och sjukvård, rehabilitering, utbildning och sysselsättning samt utarbeta metoder och nätverksarbete inom bland annat familje- och ungdomsarbete.
- Främja partnerskap, samarbete och kompetens mellan yrkesutbildade, tredje och fjärde sektorn och myndigheterna för att förbättra tjänsterna och den sociala integrationen för utsatta grupper.
- Ta fram resultatgivande modeller för bland annat social rehabilitering och missbrukarrehabilitering för personer i arbetsför ålder samt tjänster riktade på arbets- och funktionsförmågan.
- Utveckla kompetensen inom jämställdhet och jämlikhet inom social- och hälsovården, bildningsväsendet och sysselsättningstjänsterna för att bättre kunna svara på utmaningarna kring jämställdhet, jämlikhet och intersektionell diskriminering.

De insatser som stöds överensstämmer med principen om DNSH, eftersom de på grund av sin karaktär inte förväntas ha någon betydande negativ miljöpåverkan.

Insatserna finansieras med stöd i bidragsform, vilket är en förutsättning för bland annat utveckling av tjänster, framtagning och spridning av sociala innovationer och aktivering av små aktörer.

Horisontella principer

Sociala innovationer uppstår bland annat i samband med uppbyggnaden av strukturer som motverkar utanförskap och stärker delaktigheten samt utvecklingen av multiprofessionella väglednings- och rådgivningstjänster. Nya metoder ska spridas och förankras som etablerad praxis.

Huvudresultatet av verksamheten är att välbefinnandet, delaktigheten, jämlikheten, arbets- och funktionsförmågan, det aktiva deltagandet och kompetensen hos de arbetslösa och de unga och personer i arbetsför ålder som deltagit i projekten har förbättrats så att flera av dem har trätt in i utbildning eller arbete eller på en väg mot dessa. Hälsa- och välfärdsskillnaderna mellan olika befolkningsgrupper (inkl. könen) och mellan regioner har minskat. Projekten har bekämpat social utslagning, generationsövergripande fattigdom och utanförskap.

Sektors- och organisationsövergripande servicesystem med flera aktörer tillhandahåller sammanhängande och lägliga tjänster och stödjer experternas samarbete. Aktörer inom den tredje och fjärde sektorn och kamratstödjare medverkar i servicesystemen och i sysselsättnings- och utvecklingsverksamhet och bidrar på så sätt till integrationen av utsatta personer i samhället. Åtgärder som tagits fram för att stödja de vuxna i familjer och för att öka kunskapen och medvetenheten hos dem som arbetar med familjer hjälper även barnen.

Arbetsmarknaden är mer inkluderande än tidigare och erbjuder möjligheter till sysselsättning för personer med en utsatt ställning på arbetsmarknaden. Resultatet är en ökning av goda och mångsidiga arbets- och verksamhetstillfällen med låg tröskel.

De huvudsakliga målgrupperna

De mest missgynnade grupperna på arbetsmarknaden, inklusive minoriteter och specialgrupper, vars sociala delaktighet man vill främja. Målgruppen omfattar grupper med svag arbetsmarknadsförankring, som ungdomar, äldre, skolavhoppare, personer med invandrarbakgrund, romer och partiellt arbetsföra. Målgruppen omfattar personer som löper risk för utanförskap, oberoende av deras tidigare utbildnings- och arbetshistoria eller brist på sådan, och indirekt även exempelvis deras närstående.

Till målgruppen hör också bland annat tillhandahållare av sektorsövergripande tjänster inom konst, välfärd, socialvård, hälso- och sjukvårds, rehabilitering, utbildning och rådgivning samt deras ledning och personal vilkas samarbete och kunnande man vill utveckla.

Målgrupperna kan vid behov avgränsas närmare utifrån regionala särdrag eller nationella behov.

Åtgärder för säkerställande av jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämställdhet främjas bland annat genom jämställdhetsplanering. Strukturer som vidmakthåller könssegregeringen inom arbetsliv och utbildning ska undanröjas. Könsmedvetna metoder tillämpas mer inom vägledning och andra tjänster, med bättre insikt i eventuella könsrelaterade faktorer

bakom utanförskap. Jämställdhets- och jämlikhetskunnandet utvecklas för att bättre kunna tackla jämställdhets- och jämlikhetsproblem. Data för de övervakningsindikatorer som hänför sig till personer insamlas i programmet för varje kön separat, så att det är möjligt att övervaka och analysera åtgärdernas inriktning på könen.

Delaktighet främjas genom att stärka medborgaraktiviteten, det sociala kapitalet och gemenskapen. Utvecklingen utgår från lokala behov och genomförs med medverkan av lokala invånare och aktörer. Insatser finansieras inte samtidigt med lokala utvecklingsinsatser som finansieras från landsbygdsfonden eller fiskerifonden.

Jämlikhet beaktas vid utformningen och tillhandahållandet av tjänster. I verksamheten beaktas varje målgrupps särskilda behov samt kultursensitiv och egenspråkig vägledning. Här ingår vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet inom utbildning och på arbetsmarknaden eller för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering. Genom verksamheten utarbetas metoder för att motarbeta diskriminering i samhället och öka jämlikheten mellan olika minoriteter. Personer med funktionsnedsättning beaktas bland annat i fråga om tillgängligheten av projektens material, kommunikation och tjänster. I verksamheten beaktas relevanta internationella överenskommelser.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

Specialfinansiering till glesbefolkade norra regioner anvisas till verksamhet i Norra och Östra Finland med fokus på att minska hälso- och välfärdsskillnaderna för att främja arbets- och studieförmågan, stödja delaktigheten och samhörigheten för ungdomar och familjer genom sektorsövergripande kunskaper och bland annat kreativa metoder för att förbättra attraktionskraften och integrationen i regionen, förbättra tjänsternas tillgänglighet (digitala tjänster och innovativa insatser) och stärka ungdomsarbetet och stödet till familjer.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Regionernas samarbete främjas genom de riksomfattande ESF+-teman för social delaktighet, i vilka alla regioner (utom Åland) kan delta. Regionerna har också annat samarbete över landskapsgränserna.

Ökat internationellt samarbete kommer att bidra till utformningen, spridningen och förankringen av bästa praxis. Åtgärderna ska främja delaktigheten, sysselsättningen och deltagandet i utbildning hos målgruppen. Finland deltar i praxisgemenskaper (Community of Practice) inom EU, där särskilt nätverket Social Inclusion ger mervärde till det särskilda målet. Finland driver också ett projekt för kompetenscentrum inom social innovation med Belgien, Tjeckien och Litauen. Projektet arbetar för att höja kompetensen inom social innovation i medlemsländerna. Ett kompetenscentrum inom social innovation som inrättas i Finland skulle främja uppkomsten av social innovation.

Verksamhet enligt *arktiska strategin* fokuserar på utmaningarna i den arktiska verksamhetsmiljön, exempelvis klimatförändringarnas konsekvenser, tillgängligheten och den glesa befolkningen. Den arktiska regionens ömtålighet utgör ett regionalt särdrag som också kan göra regionen till en pionjärregion i klimatfrågor.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [handlingsplanen](#), som utgör grunden för finansieringen av Östersjöstrategins genomförande. De insatser som finansieras kan vara projekt, projektgrupper eller projektplattformar. Det är också möjligt att synkronisera

projektutlysningarna. Nätverket för förvaltningsmyndigheterna i Östersjöregionen utgör ett utmärkt underlag för förädling av gemensamma teman.

Samarbetsområden med störst intresse för Finland är bland annat aktivera personer utanför arbetslivet i integrationsfrämjande verksamhet och utbildning samt att hitta eller skapa arbetstillfällen som lämpar sig för denna målgrupp.

Dessutom kan man genom projekten delta i annat internationellt samarbete, bland annat med de nordiska länderna.

Planerad användning av finansieringsinstrument

Det särskilda målet innehåller ingen planerad användning av finansieringsinstrument.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Tabellen beskriver outputindikatorerna för Europeiska socialfonden (ESF+) och målnivåerna för dem åren 2024 och 2029 per regionkategori under det särskilda målet 4.h.

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Mått-enhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
4.h	ESF+	EECO03	Långtidsarbetslösa*	st.	Mer utvecklade	397	1 243
					Övergångsregioner	2 285	10 948
					NSPA	629	2 100
4.h	ESF+	EECO04	Utanför arbetskraften	st.	Mer utvecklade	328	1 275
					Övergångsregioner	1 888	12 139
					NSPA	520	4 213
4.h	ESF+	EECO14	Deltagare med utländsk bakgrund	st.	Mer utvecklade	233	858
					Övergångsregioner	1 341	4 894
					NSPA	369	1 406
4.h	ESF+	EECO18	Antalet offentliga förvaltningar eller offentliga tjänster som får stöd	st.	Mer utvecklade	16	73
					Övergångsregioner	93	220
					NSPA	26	71

NSPA = Nordliga glesbefolkade regioner

Tabell 3: Resultatindikatorer

Tabellen beskriver resultatindikatorerna för Europeiska socialfonden (ESF+) och målnivåerna för dem 2029 per regionkategori under det särskilda målet 4.h.

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Referensscenario eller referensvärde	Referensår	Mål (2029)
4.h	ESF+	EECR01	Deltagare som söker arbete efter avslutad åtgärd	st.	Mer utvecklade	1 %	2020	10 %
					Övergångsregioner	3 %	2020	10 %
					NSPA	3 %	2020	10 %
4.h	ESF+	EECR02	Deltagare i utbildning efter avslutad åtgärd*	st.	Mer utvecklade	6 %	2020	15 %
					Övergångsregioner	7 %	2020	15 %
					NSPA	7 %	2020	15 %
4.h	ESF+	EECR04	Deltagare i sysselsättning efter avslutad åtgärd	st.	Mer utvecklade	4 %	2020	10 %
					Övergångsregioner	11 %	2020	15 %
					NSPA	13 %	2020	15 %
4.h	ESF+	NR14	Tjänstens kvalitet	betyg (medeltal)	Mer utvecklade	4,1	2020	4,5
					Övergångsregioner	4,1	2020	4,5
					NSPA	4,1	2020	4,5

NSPA = Nordliga glesbefolkade regioner

Preliminär fördelning av anslagna medel (EU) efter interventionstyp

Tabell 4: Dimension 1 – interventionsområde

Tabellen beskriver de interventionsklasser som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 4.h. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
4.h	ESF+	142	Mer utvecklade	603 766
			Övergångsregioner	5 298 258
			NSPA	1 378 252
4.h	ESF+	145	Mer utvecklade	2 049 145
			Övergångsregioner	17 981 968
			NSPA	4 677 702
4.h	ESF+	152	Mer utvecklade	2 872 460
			Övergångsregioner	25 206 866
			NSPA	6 557 136
4.h	ESF+	153	Mer utvecklade	2 415 062
			Övergångsregioner	21 193 034
			NSPA	5 513 006
4.h	ESF+	154	Mer utvecklade	2 122 327
			Övergångsregioner	18 624 182
			NSPA	4 844 762
4.h	ESF+	155	Mer utvecklade	329 326
			Övergångsregioner	2 889 959
			NSPA	751 774
4.h	ESF+	157	Mer utvecklade	896 501
			Övergångsregioner	7 867 111
			NSPA	2 046 495
4.h	ESF+	171	Mer utvecklade	237 847
			Övergångsregioner	2 087 193
			NSPA	542 947

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

142 Åtgärder för att främja kvinnors deltagande på arbetsmarknaden och minska den könsrelaterade segregeringen på arbetsmarknaden

145 Stöd för utveckling av digitala färdigheter

152 Åtgärder för att främja lika möjligheter och aktivt deltagande i samhället

153 Vägar till integration och återinträde på arbetsmarknaden för missgynnade personer

154 Åtgärder för att förbättra tillgången till utbildning och sysselsättning för marginaliserade grupper, såsom romer, samt främja deras sociala delaktighet

155 Stöd till organisationer i det civila samhället som arbetar med marginaliserade befolkningsgrupper, såsom romer

157 Åtgärder för social integration av tredjelandsmedborgare

171 Förbättrat samarbete med partner både inom och utanför medlemsstaten

Tabell 5: Dimension 2 – finansieringsform

Tabellen beskriver de finansieringsformer som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 4.h. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
4.h	ESF+	01	Mer utvecklade	11 526 434
			Övergångsregioner	101 148 571
			NSPA	26 312 074

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriell inriktning

Tabellen beskriver de territoriella genomförandemekanismerna och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 4.h. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
4.h	ESF+	31	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	26 312 074
4.h	ESF+	33	Mer utvecklade	11 526 434
			Övergångsregioner	101 148 571
			NSPA	

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

31 Glesbefolkade områden

33 Ingen territoriell inriktning

Tabell 7: Dimension 6 – ESF+-sekundärteman

Tabellen beskriver de ESF+-sekundärteman som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 4.h. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
4.h	ESF+	05	Mer utvecklade	5 763 217
			Övergångsregioner	50 574 286
			NSPA	13 156 037
4.h	ESF+	06	Mer utvecklade	2 305 287
			Övergångsregioner	20 229 714
			NSPA	5 262 415
4.h	ESF+	09	Mer utvecklade	2 305 287
			Övergångsregioner	20 229 714
			NSPA	5 262 415
4.h	ESF+	10	Mer utvecklade	9 221 147
			Övergångsregioner	80 918 857
			NSPA	21 049 659

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

05 Icke-diskriminering

06 Bekämpning av barnfattigdom

09 Ej tillämpligt

10 Hantering av de utmaningar som identifierats i den europeiska planeringsterminen

Tabell 8: Dimension 7 – jämställdhetsdimensionen

Tabellen beskriver finansieringen till tre jämställdhetsdimensioner efter regionkategori under det särskilda målet 4.h. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
4.h	ESF+	01	Mer utvecklade	655 728
			Övergångsregioner	5 754 248
			NSPA	1 496 869
4.h	ESF+	02	Mer utvecklade	10 870 706
			Övergångsregioner	95 394 323
			NSPA	24 815 205

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

- 01 Jämställdhetsinriktning
- 02 Jämställdhetsintegrering

2.5. ESR+-prioritering 5: Finland av sociala innovationer

	Detta är en prioritering för ungdomssysselsättning
x	Detta är en prioritering för sociala innovativa åtgärder
	Detta är en prioritering för stöd till de personer som har det sämst ställt, inom ramen för det särskilda målet i artikel 4.1 m i ESF+-förordningen*
	Detta är en prioritering för stöd till de personer som har det sämst ställt, inom ramen för det särskilda målet i artikel 4.1 l i ESF+-förordningen ¹
	Detta är en prioritering för det särskilda målet för urban mobilitet i artikel 3.1 b viii i förordningen om Eruf och Sammanhållningsfonden
	Detta är en prioritering för det särskilda målet för digital konnektivitet i artikel 3.1 a v i förordningen om Eruf och Sammanhållningsfonden

2.5.1 Särskilt mål 5.h: Skyddsnät för ungdomars framtid

Fondernas interventioner

Interventionstyper

Inom det särskilda målet hjälps upp livssituationen och livshantering för barn och unga som är klienter inom barnskyddet och i synnerhet för dem som är placerade utanför hemmet. Syftet är att utforma lättillgängliga stödåtgärder och tjänster som utgår från barns och ungas behov och produceras av lokala sektorsövergripande nätverk som är lyhörda för dem. Lokala organisationer eller andra aktörer som inte agerar i en myndighetsroll kan komplettera myndigheternas verksamhet med tjänster som bistår barnskyddet och skapar nya och lättillgängliga servicehelheter på lokal nivå.

Den socioekonomiska polariseringen i samhället har medfört att ohälsan bland unga som redan var i en utsatt ställning har ökat, vilket avspeglas som ökande missbruk och mental ohälsa, liksom också grova våldsbrott bland minderåriga. Efter en ändring av barnskyddslagen kan eftervården i barnskyddet pågå tills klienten fyller 25 år, vilket också ökar behovet av utveckling av tjänsterna.

Det finns många indikatorer som kopplar klientrelationer inom vård utanför hemmet och barnskyddet till social utsatthet som vuxen. Enligt undersökningar löper personer som vuxit upp utanför hemmet större risk för marginalisering än den övriga befolkningen. Enligt undersökningar löper omhändertagna personer till och med högre risk att bli utan både avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen och examen efter grundskolan. De är också mer sannolikt mottagare av mentalvårdstjänster och utkomststöd än sina jämnåriga. Personer som placerats utanför hemmet i tonåren har fem gånger högre sannolikhet att stanna på grundskolenivå än den övriga befolkningen. Att råda bot på detta kräver nya handlingsmodeller.

¹ Om resurser inom ramen för det specifika målet i artikel 4.1 l i ESF+-förordningen tas i beaktande vid tillämpning av artikel 7.4 i ESF+-förordningen.

Enligt statistik har behovet av barnskydd ökat i Finland de senaste åren. År 2019 gjordes en barnskyddsanmälan om 85 746 barn, vilket var en ökning med 7 procent. Den största gruppen av bland klienterna inom öppenvården inom barnskyddet (52 858 personer) var 16–17-åringar (5,9 % av jämnåriga i befolkningen). År 2019 hade sammanlagt 18 928 barn och unga placerats utanför hemmet, vilket var en ökning med 2 procent jämfört med året innan. År 2019 omfattades sammanlagt 7 646 barn och unga av eftervård inom öppenvården. Största delen av dem (86,2 %) hade fyllt 18 år.

Enligt en rapport från Institutet för hälsa och välfärd (2020, 8) var cirka 2 000 barn och unga i åldern 13–17 år placerade enligt barnskyddslagen år 2018, ofta handlade det om akutplacering på institution. I uppskattningsvis 60 procent av fallen var det fråga om ungdomskriser i vilka det kunde ha varit möjligt att ingripa med en intensiv och effektiv intervention inom öppenvården och på så sätt undvika placering utanför hemmet.

Tonåringar och unga med svåra symtom får inte tillräcklig hjälp av basservicen, utan blir alltför ofta ännu som nästan myndiga klienter inom barnskyddet och till och med intagna på institution. Servicesystemet och dess effektivitet brister både inom öppenvården och den allra mest krävande servicen.

Det behövs insatser för att underlätta en reform av innehållet och strukturerna hos öppenvården, vården utom hemmet och eftervården inom barnskyddet genom att utveckla och fördjupa samarbetet och de gemensamma insatserna mellan aktörer och på så sätt identifiera och förankra effektiva arbetssätt. Nya arbetssätt behövs speciellt för akutplacering och omhändertagande av barn i högstadieåldern och unga som gått ut grundskolan. I sådana situationer behövs metoder som utnyttjar servicen och kompetensen inom öppenvården och vården utom hemmet på ett nytt sätt i samarbete med andra tjänster och aktörer, så att tonåringarnas behov ska bli effektivt bemötta också på andra sätt än omhändertagande. Det behövs också utveckling av eftervården inom barnskyddet. I detta syfte stärks barnskyddspersonalens kapacitet för utvecklingskompetenser samt medskapande med skolor och utbildningsinstitut, social- och hälsovården och kontaktpunkter för unga osv. för generering av sociala innovationer.

Utveckling behövs i synnerhet inom kvaliteten på och tillgången till service för krävande vård utom hemmet och andra former av krävande stöd. Behovet av tjänster och platser inom krävande vård utom hemmet har ökat stadigt. Arbetsgruppen för reform av krävande vård utom hemmet lägger i sin rapport (Social- och hälsovårdsministeriets rapporter och promemorior 2020:28) fram flera förslag som underlag för reformer av bland annat servicens kvalitet, personalens kompetens och utveckling av tjänsterna. Det är oroväckande är att den grundläggande rätten till utbildning inte tillgodoses för en del av de barn och unga som omfattas av vård utom hemmet. Avsaknaden av utbildning präglar den redan svåra livssituationen och övergången till vuxenlivet. De projekt som planeras ska ta hänsyn till resultaten av relevanta arbetsgrupper och andra studier på området.

Inlärningssvårigheter och negativa upplevelser från skolan är en av bakgrundsfaktorerna till att en betydande andel av de barn och ungdomar som omfattas av vård utom hemmet blir utan avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen eller examen på andra stadiet. Avsikten är att ta itu med inlärningssvårigheterna och på så sätt hjälpa ungdomarna att söka sig till fortsatt utbildning och etablera sig på arbetsmarknaden. Utöver särskilda och omfattande inlärningssvårigheter ska det också ägnas uppmärksamhet åt sådana inlärningssvårigheter som beror på en svår livssituation eller en sjukdom. Projekten inom det särskilda målet bidrar till utformningen av nya tjänster och arbetsmetoder som stöder och uppmuntrar till lärande och utbildning samt till integreringen av tjänsterna och metoderna i verkningsfullt barnskyddsarbete. Inom det särskilda målet bör utvecklas tjänster för personer med inlärningssvårigheter samt olika delområden och koncept i serviceprocessen. Utveckling av hela temat är en omfattande uppgift; inom ramen för tjänster för vård utom hemmet kan utvecklingsarbetet däremot göras både särskilt

och så att resultaten kan överföras till exempelvis arbets- och näringstjänster för vuxna, tjänster för handledning för studier och tjänster för kompetensutveckling. I projekten ska beaktas också de svårigheter som anknyter till lärande, kompetens och uppmuntran vid övergången till arbetslivet och identifieras ungdomarnas behov av individuell handledning som stärker arbetslivsfärdigheterna på lång sikt.

Utvecklingsinsatserna stöds och riktas in genom rundabordssamtal mellan experter på området, erfarenhetsexperter, anordnare av utbildning på andra stadiet, samt i synnerhet barnskyddsaktörer med sina samarbetsnätverk. De gemensamma utvecklingsinsatserna stärker projekten och tillgodoser också de juridiska, kvalitativa och etiska aspekterna. Det inrättas också ett samordningsprojekt som stödjer och utvärderar verksamheterna och vars kunskande kan eventuellt användas vid framtagningen av sociala innovationer inom andra särskilda mål i programmet. Vid urvalet av projekt betonas de sociala innovationernas potential för utredningar och utveckling samt planerna för spridning av resultaten. Förväntningarna är höga på de nya, innovativa arbetssätt som tas fram i projekten samt på de resultat som kommer att erhållas. Resultaten förväntas vara bättre än i andra utvecklingsprojekt.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll

- Utveckla innehållet och strukturerna inom öppenvården, vården utom hemmet och eftervården inom barnskyddet med avseende på servicens kvalitet, sektorsövergripande karaktär, de anställdas kompetensnivå, inkl. digitalisering och aktörernas delaktighet.
- Utveckla den krävande vården utom hemmet och dess sektorsövergripande dimension.
- Ta fram stödåtgärder för barn och unga med inlärningssvårigheter och neuropsykiatriska problem, med hänsyn till såväl studier och övergång till arbetslivet.
- Utforma lätt och snabbt tillgängliga tjänster och stödåtgärder som utgår från barns och ungas behov och produceras av lokala sektorsövergripande nätverk som är lyhörda för dessa behov. Sådana tjänster är till exempel mentalvårds- och missbrukarvårdstjänster, smidiga hälso- och sjukvårdsprocesser, stöd till delaktighet och fritidsaktiviteter inom bland annat kultur- och idrottsverksamhet, stöd för att studera och söka sig till studier, stöd för att hantera vardagen, boendet och hemmet samt stöd för att hitta arbete och övergå till arbetslivet.
- Stärka tillämplande forskning och verksamhetens påverkan.
- Sprida och förankra de bästa modellerna som bestående praxis.

De insatser som stöds överensstämmer med principen om DNSH, eftersom de på grund av sin karaktär inte förväntas ha någon betydande negativ miljöpåverkan.

Insatserna finansieras med stöd i bidragsform, vilket är motiverat med tanke på arbetet i målgrupperna, de nya och små projektgenomförarna och det utformningen som pilotprojekt. Bidragsformen är en förutsättning för utveckling av system och tjänster och för framtagning och spridning av sociala innovationer.

Huvudresultatet av verksamheten är att kvaliteten på den service som tillhandahålls målgruppen höjs. De sociala innovationer som skapats i projekten har förankrats och fått spridning.

De huvudsakliga målgrupperna

Målgruppen omfattar aktörerna inom öppenvården, vården utom hemmet och eftervården inom barnskyddet. Till målgruppen hör också aktörerna inom barnskyddets samarbetsnätverk, till exempel skolorna och läroanstalterna samt högskolorna, social- och hälsovårdssektorn, tjänster för unga, arbets- och näringsstjänsterna, kommunernas sysselsättningstjänster, Navigatorn, missbruks- och mentalvårdstjänsterna samt organisationerna.

Indirekt omfattar målgruppen de barn och unga i åldern 12–17 år som är klienter inom barnskyddet, samt deras familjer. Även de unga vuxna som är barnskyddsklienter inom eftervården tills de fyller 25 hör till målgruppen. Tonåringar är den största klientgruppen bland öppenvården inom barnskyddet och vården utom hemmet. De är också föremål för största delen av barnskyddsanmälningarna.

Åtgärder för säkerställande av jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämställdhet främjas bland annat genom medvetenhet om eventuella könsrelaterade faktorer som påverkar socialt utanförskap. Av alla placerade barn år 2019 var 53 procent (9 997) pojkar och 47 procent (8 931) flickor. Från och med 1990-talet har andelen pojkar varit större än andelen flickor av alla barn och unga som placerats utanför hemmet (THL, statistik 2019). Data för de övervakningsindikatorer som hänför sig till personer insamlas i programmet för varje kön separat, så att det är möjligt att övervaka och analysera åtgärdernas inriktning på könen.

Delaktigheten främjas genom att säkerställa att barn och unga som hör till målgruppen för tjänsterna och strukturerna har möjlighet att påverka de för dem planerade insatsernas innehåll, genomförande och tidpunkter.

Jämlikhet beaktas vid utformningen och tillhandahållandet av insatserna. I verksamheten beaktas barns särskilda behov samt kultursensitiv och egenspråkig vägledning. Här ingår vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på bland annat diskriminering eller ekonomisk utsatthet. I verksamheten beaktas relevanta internationella överenskommelser, framför allt konventionen om barnets rättigheter [Konventionen om barnets rättigheter - hela texten](#).

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Det interregionala samarbetet effektiviseras genom ett nationellt samordningsprojekt och en styrgrupp för det särskilda målet. Regionerna har också annat samarbete över landskapsgränserna kring det särskilda målets tema.

Internationellt samarbete ska bidra till utformningen, spridningen och förankringen av bästa praxis för utveckling av organisationerna. Finland deltar aktivt i internationellt samarbete genom ESF+-temanätverket för sociala innovationer. Därigenom söker man modeller framförallt för framtagning, etablering och spridning av sociala innovationer. Temanätverket för social inkludering erbjuder också ett forum för en debatt kring större delaktighet för barn och unga inom barnskyddet. Finland driver också ett projekt för kompetenscentrum inom social innovation med Belgien, Tjeckien och Litauen. Projektet arbetar för att höja kompetensen inom social innovation i medlemsländerna. Ett kompetenscentrum inom social innovation som inrättas i Finland skulle främja uppkomsten av social innovation.

Verksamhet enligt *arktiska strategin* fokuserar på utmaningarna i den arktiska verksamhetsmiljön, exempelvis klimatförändringarnas konsekvenser, tillgängligheten och den glesa befolkningen. Riktlinjerna och målen i Finlands förestående politiska strategi för Arktis ska beaktas i tillämpliga delar speciellt i samarbetet mellan myndigheterna, organisationerna och invånarna.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [handlingsplanen](#), som utgör grunden för finansieringen av Östersjöstrategins genomförande. De insatser som finansieras kan vara projekt, projektgrupper eller projektplattformar. Det är också möjligt att synkronisera projektutlysningarna. Nätverket för förvaltningsmyndigheterna i Östersjöregionen utgör ett utmärkt underlag för förädling av gemensamma teman.

Samarbetsområden med störst intresse för Finland anknyter till utvecklingen av tjänster för barnskyddet.

Dessutom kan man genom projekten delta i annat internationellt samarbete, bland annat med de nordiska länderna.

Planerad användning av finansieringsinstrument

Det särskilda målet innehåller ingen planerad användning av finansieringsinstrument.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
5.h	ESF+	EECO18	Antalet offentliga förvaltningar eller offentliga tjänster som får stöd	st.	Mer utvecklade	8	38
					Övergångsregioner	79	342
					NSPA	20	89

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Tabell 3: Resultatindikatorer

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Referensscenario eller referensvärde	Referensår	Mål (2029)
5.h	ESF+	NR14	Tjänstens kvalitet	betyg (medeltal)	Mer utvecklade	4,1	2020	4,5
					Övergångsregioner	4,1	2020	4,5
					NSPA	4,1	2020	4,5

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Preliminär fördelning av anslagna medel (EU) efter interventionstyp

Tabell 4: Dimension 1 – interventionsområde

Tabellen beskriver de interventionsklasser som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 5.h. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
5.h	ESF+	145	Mer utvecklade	70 824
			Övergångsregioner	685 112
			NSPA	178 331
5.h	ESF+	149	Mer utvecklade	177 061
			Övergångsregioner	1 712 781
			NSPA	445 828
5.h	ESF+	150	Mer utvecklade	106 237
			Övergångsregioner	1 027 668
			NSPA	267 497
5.h	ESF+	151	Mer utvecklade	283 298
			Övergångsregioner	2 740 449
			NSPA	713 325
5.h	ESF+	152	Mer utvecklade	1 097 778
			Övergångsregioner	10 619 240
			NSPA	2 764 134
5.h	ESF+	154	Mer utvecklade	106 237
			Övergångsregioner	1 027 668
			NSPA	267 497
5.h	ESF+	158	Mer utvecklade	354 122
			Övergångsregioner	3 425 561
			NSPA	891 656

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

- 145 Stöd för utveckling av digitala färdigheter
- 149 Stöd till grundskole- och gymnasieutbildning (exklusive infrastruktur)
- 150 Stöd till högre utbildning (exklusive infrastruktur)
- 151 Stöd till vuxenutbildning (exklusive infrastruktur)
- 152 Åtgärder för att främja lika möjligheter och aktivt deltagande i samhället
- 154 Åtgärder för att förbättra tillgången till utbildning och sysselsättning för marginaliserade grupper, såsom romer, samt främja deras sociala delaktighet
- 158 Åtgärder för att förbättra lika och snabb tillgång till kvalitativa, hållbara och ekonomiskt överkomliga tjänster

Tabell 5: Dimension 2 – finansieringsform

Tabellen beskriver de finansieringsformer som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 5.h. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
5.h	ESF+	01	Mer utvecklade	2 195 557
			Övergångsregioner	21 238 479
			NSPA	5 528 268

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriell inriktning

Tabellen beskriver de territoriella genomförandemekanismerna och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 5.h. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
5.h	ESF+	31	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	5 528 268
5.h	ESF+	33	Mer utvecklade	2 195 557
			Övergångsregioner	21 238 479
			NSPA	

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

- 31 Glesbefolkade områden
- 33 Ingen territoriell inriktning

Tabell 7: Dimension 6 – ESF+-sekundärteman

Tabellen beskriver de ESF+-sekundärteman som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 5.h. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
5.h	ESF+	05	Mer utvecklade	1 097 778
			Övergångsregioner	10 619 240
			NSPA	2 764 134
5.h	ESF+	06	Mer utvecklade	1 097 779
			Övergångsregioner	10 619 239
			NSPA	2 764 134

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

- 05 Icke-diskriminering
- 06 Bekämpning av barnfattigdom

Tabell 8: Dimension 7 – jämställdhetsdimensionen

Tabellen beskriver finansieringen till tre jämställdhetsdimensioner efter regionkategori under det särskilda målet 5.h. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
5.h	ESF+	01	Mer utvecklade	106 804
			Övergångsregioner	1 033 154
			NSPA	268 925
5.h	ESF+	02	Mer utvecklade	2 088 753
			Övergångsregioner	20 205 325
			NSPA	5 259 343

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

- 01 Jämställdhetsinriktning
- 02 Jämställdhetsintegrering

2.6. ESR+-prioritering 6: Finland motarbetar materiell fattigdom

	Detta är en prioritering för ungdomssysselsättning
	Detta är en prioritering för sociala innovativa åtgärder
x	Detta är en prioritering för stöd till de personer som har det sämst ställt, inom ramen för det särskilda målet i artikel 4.1 m i ESF+-förordningen*
	Detta är en prioritering för stöd till de personer som har det sämst ställt, inom ramen för det särskilda målet i artikel 4.1 l i ESF+-förordningen ²
	Detta är en prioritering för det särskilda målet för urban mobilitet i artikel 3.1 b viii i förordningen om Eruf och Sammanhållningsfonden
	Detta är en prioritering för det särskilda målet för digital konnektivitet i artikel 3.1 a v i förordningen om Eruf och Sammanhållningsfonden

2.6.1 Särskilt mål 6.m: Utrustad för livet

Interventionstyper

Materiellt bistånd

Det materiella biståndet till målgruppen utgörs av betalkort för köp av livsmedel och basförnödenheter. På så sätt vill man tillgodose mottagarnas individuella behov och ta hänsyn till hållbar utveckling, särskilt i fråga om livsmedlen. Före den första utlysningen ska Livsmedelsverket kartlägga och konkurrensutsätt upphandlingen av debit-kort med EU symbolen samt teckna ett ramavtal om korten. De utvalda projekten fyller på värde på debit-korten inom ramen för den beviljade projektfinansieringen och delar ut korten till biståndsmottagarna i samband med kompletterande åtgärder. Kortet kan användas för att betala i dagligvarubutiker för livsmedel och/eller basförnödenheter, med undantag av alkohol, tobak och tippning. Biståndsmottagare kan använda de anonyma betalkorten utan att behövs identifiera sig. Kortet kan spärras enligt dess unika serienummer. Outnyttjat saldo på korten återbetalas till projektaktören.

Kompletterande åtgärder

I anslutning till det materiella biståndet tillhandahåller projekten också vägledning och rådgivning. Verksamheten medvetandegör målgruppen om möjligheterna att använda sig av olika slags service och stöd, social- och hälsovård, sysselsättnings- och utbildningstjänster och verksamheter som ordnas av olika organisationer. Till exempel skuldrådgivning, psykologiskt stöd och utveckling av digitala färdigheter stärker mottagarnas förmåga att klara sig på lång sikt. Biståndsmottagarna informeras också om olika projekt, inklusive ESF+-projekten inom det särskilda målet Jämlik delaktighet. Deltagande i kompletterande åtgärder är frivilligt för biståndsmottagarna.

Det materiella biståndet och kompletterande åtgärderna är gratis för biståndsmottagarna.

² Om resurser inom ramen för det specifika målet i artikel 4.1 l i ESF+-förordningen tas i beaktande vid tillämpning av artikel 7.4 i ESF+-förordningen.

Huvudresultatet av verksamheten är att personer i målgruppen har fått hälsosam mat och/eller basförmåner. De har också fått vägledning till tjänster. Biståndsmottagarnas möjligheter att delta i utbildning, få arbete och hantera vardagen förbättras, och de negativa konsekvenserna av fattigdom minskar.

De huvudsakliga målgrupperna

Särskild fokus riktas på arbetslösa och missgynnade personer samt personer som tillhör deras hushåll. Enligt Eurostat löper cirka 30 procent av de arbetslösa i Finland risk för fattigdom eller utslagning, då den genomsnittliga risken för fattigdom eller utslagning är 16 procent av befolkningen i arbetsför ålder och endast 3,2 procent av den sysselsatta befolkningen i arbetsför ålder.

Insatsernas effekt kan höjas genom att rikta in det materiella biståndet med hjälp av demografiska eller socio-ekonomiska faktorer. Målgrupper kan vara exempelvis enföräldersfamiljer och invandrare. Enligt Eurostat löper till exempel 35 procent av enföräldersfamiljerna och 31 procent av invandrarna risk för fattigdom eller utslagning i Finland.

För att styra genomförandet inrättas en tvärssektoriell (Livsmedelsverket, ANM, SHM) expertgrupp, som samordningsgrupp för projektet. I samordningsgruppen fastställer de nationella myndigheterna kriterierna för de 2–3-åriga projekten och definierar målgrupperna för materiellt bistånd och de kompletterande åtgärderna vid varje utlysning.

Även om biståndet i första hand är avsett för en viss målgrupp kommer ingen att avvisas från verksamheten i projektet.

Beskrivning av de nationella eller regionala stödsystemen

Det materiella biståndet till dem som har det sämst ställt varken ingår i den nationella sociala tryggheten eller ersätter den. I Finland finns ett flertal hjälp- och volontärorganisationer som delar ut materiellt bistånd och annat stöd. Även återvinning och redistribution av överskottslivsmedel har effektiviserats de senaste åren. Mer information finns bland annat på ruoka-apu.fi/.

Vid organiseringen av EU-medfinansierat materiellt bistånd beaktas annat regionalt bistånd till de som har det sämst ställt.

Målet är att integrera det materiella biståndet till dem som har det sämst ställt till befintliga aktörs- och sektorövergripande nätverk för att på så sätt hjälpa de mest utsatta. Verksamheten möjliggör flexibel tillgång till bistånd vid omställningar eller kriser, då behovet av materiellt bistånd och psykologiskt stöd ökar på många olika sätt.

Målgrupperna informeras om det materiella biståndet och de kompletterande åtgärderna via webben, anslagstavlor och personliga servicekontakter. Därigenom ska biståndet nå de målgrupper som har akut behov av hjälp och där hjälpbehovet är störst.

Tabell 3: Resultatindikatorer

Insatsområde	Särskilt mål	Fond	Regionkategori	ID	Indikator	Måttenhet	Referensvärde	Referensår	Uppgiftskälla [200]	Anmärkningar [200]
6	m	ESF+	Mer utvecklade	EMCR 19	Antal slutanvändare av värdesedlar eller kort	st.	88 461	2020	EURA 2021	
			Övergångsregioner				543 406	2020	EURA 2021	
			NSPA				-	-	-	-

2.7. FRO-prioritering 7: Ett Finland för en rättvis omställning

2.7.1 Särskilt mål: En regionalt rättvis omställning vid avveckling av torv

Fondernas interventioner

Interventionstyper

I Finland baserar sig FRO på punkten i regeringsprogrammet om att användningen av torv för energi ska halveras före slutet av 2030. Avvecklingen av torv har stora direkta och indirekta negativa effekter på regionekonomierna och sysselsättningen. FRO svarar på de negativa socioekonomiska och miljömässiga effekterna av övergången till låga koldioxidutsläpp för att trygga sysselsättningen och hållbara regionala ekonomier.

För att kompensera de negativa effekterna av omställningen till en rättvis koldioxidsnål ekonomi betonas diversifiering av näringslivet och anpassning av arbetskraften i branschen. I åtgärder för diversifiering av näringar beaktas den utvecklingspotential, som läggs fram i landskapets strategi för smart specialisering, i synnerhet arbetstillfällen inom en grön ekonomi och nya lösningar inom grön teknik samt de nya affärsmöjligheter som dessa medför. Därmed avviker FRO från programmets motsvarande Eruf-åtgärder särskilt i fråga om sin utgångspunkt och sitt perspektiv. På motsvarande sätt riktas FRO:s åtgärder av ESF+-typ för omskolning och omplacering särskilt till personer som har arbetat i torvsektorn och har blivit eller riskerar att bli arbetslösa. Ungdomar är specialmålgruppen. Torvföretagarnas kompetens och färdigheter utvecklas till exempel inom drivning och återställning av torvmyrar för att möjliggöra ny affärsverksamhet. Områden som inte längre ska användas till torvproduktion återställs och saneras och deras användningssyfte ändras för att minska miljö- och utsläppseffekterna samt för att diversifiera näringar.

Vid genomförandet av regionala omställningsplaner används följande verksamhetstyper som är gemensamma för planerna:

1. Tillväxt av små och medelstora företag, internationalisering och innovationsfärdigheter (inklusive affärsverksamhets- och marknadsföringskunskaper), investeringar som förnyar verksamheten och ökar produktiviteten samt utveckling av produkter, tjänster och produktionsmetoder;
2. Näringslivsorienterad innovationsverksamhet och FUI-samarbete; samarbetsprojekt mellan företag och forskning;
3. Ny eller förnybar affärsverksamhet (inklusive utveckling av företagsnätverk, modeller för företagsacceleratorer och företagsinkubatorer) samt företagets kontinuitet genom ägarbyten;
4. Företagarnas och andra aktörers kompetens och färdigheter inom torvsektorn utvecklas till exempel inom drivning och återställning av torvmyrar för att möjliggöra ny affärsverksamhet;
5. Omskolning och förvärv av nya färdigheter; ungdomar som har arbetat i torvsektorn och blivit arbetslösa eller som riskerar att bli arbetslösa är den främsta målgruppen;
6. Nya innovationer för att ersätta torv och nya innovativa sätt att använda torv;
7. Nya lösningar för förnybar energi och energieffektivitet och FUI;
8. Små och medelstora företagens biokoncept och cirkulärekonomiska koncept;

9. Återställning av myrar som inte längre används till torvproduktion samt utredningar och pilot-projekt för förutsättningarna och möjligheterna för återställande och efterbehandling; omfattar även vattenområden i samband med myrar som inte längre ska användas till torvproduktion, om behovet av att restaurera dem gäller upphörande av torvproduktionen;
10. Tilläggsinvesteringar i teknik som bygger och som inte bygger på förbränning (pelarna II och III).

På grund av sin karaktär har den verksamhet som understöds konstaterats överensstämma med DNSH-principen. I fråga om investeringar säkerställs vid behov överensstämmelsen med projektens DNSH-principer under urvalsprocessen. De investeringar som beskrivits i fråga om ovan nämnda verksamhetstyp 10 finansieras utanför programmet med hjälp av finansieringsinstrumenten i pelare II och III i JTM-mekanismen.

Understöd till företag och andra projektaktörer är en effektiv form som ökar innovationer att främja verksamheten i det särskilda målet. Understöd underlättar finansieringsarrangemangen för projekt som genomförs av företag, läroanstalter och utvecklingsbolag med kommunbakgrund och skapar en hävstångseffekt för den totala finansieringen. Offentliga forsknings- och utbildningsinstitutioners och kommunernas utvecklingsföretags innovations- och nätverksprojekt hör till ett sådant skede i utvecklingskedjan där det i regel inte ännu uppstår inkomster som kan användas till att återbetala lån.

Understödet betydelse betonas särskilt vid anordnande av finansiering särskilt för riskbetonade företagsspecifika projekt efter att covid-19-pandemin har ökat företagets finansieringssvårigheter. Företagen har även bland annat tillgång till den Eruf-finansierade InvestEU-verksamheten samt andra finansieringsinstrument för att utveckla tillväxten och konkurrenskraften. Effekterna av projekt som på olika sätt utvecklar företagets och näringars verksamhetsmiljö är mer omfattande än ett företag, och i regel har de ingen inkomstlogik som genererar inkomster.

Med understöd inom ramen för återhämtningsinstrumentet ordnas även projekt som främjar kompetens och sysselsättning och som erbjuder tjänster bland annat för arbetslösa ungdomar.

De viktigaste målgrupperna

De viktigaste målgrupperna är små och medelstora företag, FUI-institutioner, högskolor, läroanstalter, stiftelser samt arbetslösa och personer som riskerar att bli arbetslösa.

Åtgärder som garanterar likabehandling, delaktighet och icke-diskriminering

Likabehandling, delaktighet och icke-diskriminering beaktas bland annat med hjälp av programnivåns likabehandlingsplanering. Vid behov beaktas i verksamheten positiv särbehandling för att främja likabehandling eller för att förebygga eller eliminera missförhållanden som uppstår på grund av diskriminering. Uppgifter om uppföljningsindikatorer som gäller personer samlas in i programmet enligt kön, varvid man kan följa upp och analysera hur åtgärderna riktas till olika kön.

Vissa målområden, inklusive planerad användning av regionala instrument

I det särskilda målet ingår inga särskilda regionala åtgärder.

Interregionala, gränsregionala och transnationella åtgärder

Med JTF-finansiering är det möjligt att genomföra interregionala, gränsregionala och transnationella åtgärder till exempel med hjälp av EU:s Östersjöstrategi.

Planerad användning av finansieringsinstrument

Användning av finansieringsinstrument har inte planerats i det särskilda målet.

Indikatorer

Tabell 2: Resultatindikatorer

I tabellen beskrivs resultatindikatorerna för Fonden för en rättvis omställning (FRO) och deras målnivåer för 2029 enligt regionkategorier i det särskilda målet.

Särskilt mål	Fond	Beteckning	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
SM	FRO	RCO01	Stödda företag (varav mikroföretag, små och medelstora företag och storföretag)	st.	Omställning	476	2378
	FRO	RCO02	Företag som får understöd	st.	Omställning	298	1 489
	FRO	RCO04	Företag som får icke-ekonomiskt stöd	st.	Omställning	178	890
	FRO	RCO05	Stödda nya företag	st.	Omställning	86	429
	FRO	RCO07	Forskningsorganisationer som deltar i gemensamma forskningsprojekt	st.	Omställning	36	182
	FRO	RCO10	Företag som samarbetar med forskningsinstitut	st.	Omställning	1006	5032
	FRO	RCO38	Areal för återställda markområden som har efterbehandlats och som omfattas av understöd	ha	Omställning	2 619	13 095
	FRO	NO07	Arealen av ett restaurerat område som frigjorts från torvproduktion	ha	Omställning	2 046	10 230
	FRO	EECO07	Antalet ungdomar mellan 18 och 29 år	person	Omställning	278	1 210

Tabell 3: Resultatindikatorer

I tabellen beskrivs resultatindikatorerna för Fonden för en rättvis omställning (JTF) och deras målnivåer för 2029 enligt regionkategorier i det särskilda målet.

Särskilt mål	Fond	Beteckning	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Mål (2029)
SM	FRO	RCR01	Arbetsstillfällen som har skapats i stödda enheter*	st.	Omställning	3 848
	FRO	RCR03	Små och medelstora företag som genomför produkt- eller processinnovationer (små och medelstora företag)	st.	Omställning	855
	FRO	RCR19	Företag med större omsättning	st.	Omställning	1 717
	FRO	NR01	Innovationer, produkter och tjänster som utvecklats av nätverk och innovationsekosystem	st.	Omställning	1 794
	FRO	NR03	Små och medelstora företag som inleder ny affärsverksamhet	st.	Omställning	732
	FRO	NR09	Små och medelstora företag som inleder ny affärsverksamhet som grundar sig på energieffektivitet eller lösningar för förnybar energi	st.	Omställning	556
	FRO	ECCR03	Deltagare som får yrkeskvalifikation när de lämnar uppdraget	st.	Omställning	320

*) inklusive arbetsstillfällen inom den gröna omställningen (föremål för nationell särskild uppföljning)

Preliminär fördelning av programmets resurser (EU-finansiering) enligt typ av stödåtgärd

Tabell 4: Helhet 1 – Interventionstyp

I tabellen beskrivs de interventionstyp som används och den indikativa EU-finansiering som riktas till dem enligt regionkategorier i det särskilda målet. Förklaringar av koder finns under tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
ET	FRO	010	Omställning	11 508 312
	FRO	012	Omställning	37 201 150
	FRO	013	Omställning	11 568 963
	FRO	020	Omställning	40 536 960
	FRO	021	Omställning	63 681 000
	FRO	023	Omställning	19 660 232
	FRO	024	Omställning	8 201 719
	FRO	025	Omställning	9 987 726
	FRO	026	Omställning	22 522 070
	FRO	027	Omställning	18 329 481
	FRO	028	Omställning	29 913 597
	FRO	029	Omställning	49 051 416
	FRO	030	Omställning	12 234 482
	FRO	072	Omställning	9 640 866
	FRO	073	Omställning	25 462 364
	FRO	075	Omställning	18 529 040
	FRO	134	Omställning	30 290 658
	FRO	137	Omställning	10 911 929
	FRO	146	Omställning	18 535 141

Koder som används:

010 Forskning och innovation i små och medelstora företag, inklusive nätverkande

012 Forskning och innovation i offentliga forskningscentrum, högre utbildning och kompetenscentrum, inklusive nätverkande (industriell forskning, experimentell utveckling, genomförbarhetsstudier)

013 Digitalisering av små och medelstora företag (inklusive e-handel, e-affärer och sammanlänkade affärsprocesser, digi-tala innovationsnav, levande laboratorier, webbentreprenörer och nystartade IKT-företag, företag-till-företag)

020 Näringslivsinfrastruktur för små och medelstora företag (inklusive industriparke-
r) – bioterminaler?

021 Affärsutveckling och internationalisering för små och medelstora företag, inklusive produktiva investeringar

023 Utveckling av färdigheter för smart specialisering, industriell omvandling och

entreprenörskap

024 Avancerade stödtjänster för små och medelstora företag och grupper av sådana företag (inklusive ledning, marknads-föring och design)

025 Företagskuvöser, stöd till avknopningsföretag och nystartade företag

026 Stöd till innovationskluster och företagsnätverk som i första hand gynnar små och medelstora företag, även till innovat-ionskluster mellan företag, forskningsorganisationer och myndigheter

027 Innovationsprocesser i små och medelstora företag (processer, organisation, marknadsföring, gemensamt skapande, användar- och efterfrågestyrd innovation)

028 Tekniköverföring och samarbete mellan företag, forskningscentrum och sektorn för högre utbildning

029 Forsknings- och innovationsprocesser, tekniköverföring och samarbete mellan företag med inriktning på en koldioxid-snål ekonomi, resiliens och anpassning till klimatförändringar

030 Forsknings- och innovationsprocesser, tekniköverföring och samarbete mellan företag som är inriktade på cirkulär ekonomi

072 Främjande av användningen av återvunnet material som råvara enligt effektivitetskriterierna

073 Återställande av industrianläggningar och kontaminerad mark

075 Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag

134 Åtgärder för att förbättra tillträdet till arbetsmarknaden – omskolning och förvärvande av nya färdigheter

137 Stöd till verksamhet som egenföretagare och till företagsetablering

146 Stöd till anpassning till förändringar för arbetstagare, företag och entreprenörer

Tabell 5: Helhet 2 – Finansieringsform

I tabellen beskrivs de finansieringsformer som används och den indikativa EU-finansiering som rik-
tas till dem enligt regionkategorier i det särskilda målet. Förklaringar av koder finns under tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
SM	FRO	01	Omställning	447 767 107

Koder som används:

01 Understöd

Tabell 6: Helhet 3 – territorial genomförandemekanism och territoriell inriktning

I tabellen beskrivs de territoriala genomförandemekanismerna och den indikativa EU-finansiering
som riktas till dem enligt regionkategorier i det särskilda målet. Förklaringar av koder finns under
tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
SM	FRO	33	Omställning	447 767 107

Koder som används:

33 Ingen territoriell inriktning

Tabell 8: Helhet 7 – jämställdhet mellan könen

I tabellen beskrivs finansiering som riktas till tre grader som gäller påverkan av jämställdhet enligt regionkategorier i det särskilda målet. Förklaringar av koder finns under tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
SM	FRO	01	Omställning	8 955 342
	FRO	02	Omställning	134 330 132
	FRO	03	Omställning	304 481 633

Koder som används:

- 01 Huvudmålet är jämställdhet
- 02 Integrering av jämställdhet har förankrats
- 03 Könsneutral

2.8 Eruf-prioritering 8: Ett Finland som främjar produktion av produkter med dubbla användningsområde

2.8.1 Särskilt mål 1.vii: stärkande av industriell kapacitet som stöder försvarsindustrin och dubbla användningsområden

Fondernas interventioner

Interventionstyper

Målet är att stödja investeringar som görs av företag som utvecklar och tillverkar försvarsprodukter och teknik med dubbla användningsområden samt FoUI-verksamhet som främjar produktionskapaciteten i fråga om försvarsmateriel, produktutvecklingen och den tekniska kompetensen samt företagets tillväxt på inhemska och utländska marknader och produktiviteten. Målet är dessutom att främja samarbetet och nätverkandet mellan företag inom försvarssektorn samt affärskompetensen hos små och medelstora företag. Åtgärderna som stöds ska vara förenliga med klimatmålen och principen "do no significant harm".

Tillväxt och internationalisering eftersträvas för företag som är verksamma inom försvarssektorn genom att stödja investeringar och utvecklingsprojekt i både företag som producerar slutprodukter och underleverantörskedjorna.

Innovationsverksamheten i företag inom försvarssektorn kan stärkas genom att främja förbättrade produkter, material, tjänster och produktionsmetoder, prototyper, pilotförsök, internationaliseringsberedskap (inklusive utlandsresor för marknadsundersökningar och mässdeltagande med internationalism som mål) samt införande av ny teknik, inklusive evaluerings- och testverksamhet. Små och medelstora företags innovationsverksamhet diversifieras genom att stärka samarbetet med högskolor och forskningsinstitutioner.

Prioritet ges till projekt som främjar ökad produktionskapacitet i fråga om försvarsmateriel och i synnerhet produkter med dubbla användningsområden samt produktutvecklingen gällande dem och konkurrenskraften, samtidigt som hänsyn även tas till förnyelse av industrin och sysselsättningen. Särskild uppmärksamhet fästs vid teknik med dubbla användningsområden och även vid till exempel stöd till små och medelstora företag som verkar inom sektorerna cybersäkerhet och artificiell intelligens, så att investeringarna även främjar unionens strategiska intressen samt målet gällande ekonomisk, social och regional samhörighet.

Strategiska sektorer med tanke på försvaret är till exempel luft- och missilförsvar, rymdrelaterad kapacitet, artillerisystem, ammunition, drönare, artificiell intelligens, kvantteknik och elektronisk krigföring samt kommunikations- och ledningssystem. Åtgärderna stärker regionernas konkurrenskraft samt ökar tillväxten och sysselsättningen tack vare de ökade investeringarna i företag som är verksamma inom försvarssektorn. Fokus ligger på små och medelstora företag, men stora företag inom stödområdena I och II är också stödberättigade inom ramen för vad reglerna om statligt stöd möjliggör. Anskaffning av soldatutrustning, det vill säga direkta försvarsutgifter, kan inte stödjans inom ramen för det särskilda målet.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll

Öka produktionskapaciteten hos företag som producerar försvarsprodukter och framför allt teknik och tjänster med dubbla användningsområden för behoven hos landets försvar samt för att stärka tillväxten, internationaliseringen och förnyelsen

- Stödja företagsinvesteringar som ökar produktionskapaciteten i fråga om sprängämnesproduktion, artilleriammunition och kulor samt annan försvarsmateriel och produkter med dubbla användningsområden som lämpar sig för försvarsbruk
- Stödja företagsinvesteringar som möjliggör användning av teknik och tjänster med dubbla användningsområden med beaktande av koldioxidneutraliteten och de möjligheter som digitaliseringen medför
- Stödja små och medelstora företags förmåga att utnyttja den bästa tillgängliga tekniken (BAT – best available technology) i samband med investeringar i utrustning

Stärka FoUI-verksamheten och internationaliseringsberedskapen inom försvarssektorn och framför allt i små och medelstora företag som utvecklar teknik med dubbla användningsområden

- Stödja framtagningen av produkter, tjänster och produktionsmetoder samt innovativa affärskoncept för försvarssektorns behov inom små och medelstora företag samt internationaliseringsåtgärder i anknytning till dessa
- Stödja införandet av processer som främjar aktiv innovationsverksamhet i företag
- Främja tillämpningen och införandet av nya rutiner, tekniker och lösningar som främjar en koldioxidneutral ekonomi inom företag som tillverkar försvarsprodukter och teknik med dubbla användningsområden

Främja företagets nätverkande och utveckla FoUI-miljön för försvarssektorns behov

- Främja nätverkandet i företag inom försvarssektorn
- Utreda, utveckla och inrätta internationella test- och evalueringssmiljöer som har planerats för företagets bruk i syfte att framför allt påskynda införandet av framtidens kommunikationsförbindelser och kommunikationsnät
- Utveckla FoUI-miljöer som förbättrar innovationsförmågan hos företag inom försvarssektorn

Karaktären av den verksamhet som understöds har konstaterats överensstämma med principen om att inte orsaka betydande skada (DNSH). Vid investeringar säkerställs projektens överensstämmelse med DNSH vid behov under urvalsprocessen. Åtgärderna finansieras med stöd i form av bidrag.

Understöd behövs särskilt för att ordna den totala finansieringen av riskbetonade projekt. De möjliggör innovativa åtgärder för att främja tillväxt, internationalisering, FoUI-verksamhet, ny affärsverksamhet och nätverkande samt utvecklingen av digitala och koldioxidneutrala innovationer. Som stöd för företagets tillväxt och konkurrenskraft finns dessutom den Eruf-finansierade InvestEU-verksamheten och andra finansieringsinstrument.

Som huvudsakligt resultat av verksamheten har antalet företag som verkar inom försvarssektorn samt deras produktionsvolym, produktivitet, omsättning och export ökat. I Finland finns dessutom fler konkurrenskraftiga företag som utvecklar och tillverkar försvarsmateriel, skyddsmateriel och teknik med dubbla användningsområden. Dessa företag växer, internationaliseras, förnyar sina affärsmodeller, ökar sin produktivitet, utnyttjar kreativ kompetens och producerar nödvändig försvars- och dual-use-materiel för marknaden, vilket samtidigt stärker den nationella försörjningsberedskapen. Nya produkter bidrar även till att klimatperspektiv beaktas bättre än tidigare i produktionen inom försvarssektorn.

De huvudsakliga målgrupperna De viktigaste målgrupperna är små och medelstora företag, men även stora företag inom stödområdena I och II kan omfattas av stödet inom ramen för vad reglerna om statligt stöd möjliggör. Indirekta målgrupper är också forskningsinstitut och högskolor.

Åtgärder för säkerställande av jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering beaktas bland annat genom likabehandlingsplanering på programnivå. Här ingår vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering. Jämställdhet och jämlikhet ses som en utvecklingsresurs eftersom det behövs kompletterande och diversifierade synpunkter för att kunna lösa komplexa utmaningar.

Jämställdhet främjas genom att undanröja och rätta till strukturer som vidmakthåller könssegregering av arbetskarriärer och utbildning. Organisationers och individers kunskaper om jämställdhet stärks, identifieringen av könsstereotyper förbättras och rekryteringspraxis utvecklas. Könssegregering inom vissa branscher lyfts fram med fokus på både kvinnodominerade och mansdominerade branscher. Data för de övervakningsindikatorer som hänför sig till personer insamlas i programmet för varje kön separat, så att det är möjligt att övervaka och analysera åtgärdernas inriktning på könen.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

Specialfinansiering till glesbefolkade norra regioner inriktas med fokus på att stödja utvecklingen och investeringarna i nyetablerade och verksamma företag samt genom att främja företagsöverlåtelser.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Samarbetet mellan landskapen och storområdena bygger på val som hänför sig till smart specialisering och landskapsstrategierna. Med tanke på utvecklingen av företag är det också naturligt att samarbeta med andra program, till exempel planen för den gemensamma jordbrukspolitiken eller Interregprogrammen. Erufs riksomfattande innovations- och kompetensnätverk etablerar nätverk för projekt med gemensamma teman. Gemensamma specialiseringsteman för Östra och Norra Finland ger också upphov till gemensamma projekt.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [handlingsplanen](#), som utgör grunden för finansieringen av Östersjöstrategins genomförande. De insatser som finansieras kan vara projekt, projektgrupper eller projektplattformar. Det är också möjligt att synkronisera projektutlysningarna.

Ett viktigt tema inom det särskilda målet 1.3 är ur Finlands perspektiv att stödja förbindelserna mellan små och medelstora företag och deras nätverk till större värdenätverk i Östersjöregionen.

Samarbete inom ett större geografiskt område än Östersjöregionen bedrivs i nätverken för RIS3, projekten i Horisont Europa och exempelvis pilotsatsningarna Industrial Transition. Dessutom kan man delta i samarbete på EU-nivå, bland annat med de nordiska länderna. Genomförandet av det särskilda målets innehåll förutsätter även kontinuerliga kontakter med Nato.

Planerad användning av finansieringsinstrument

Det särskilda målet innehåller ingen planerad användning av finansieringsinstrument.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Tabellen beskriver outputindikatorerna för Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och målnivåerna för dem åren 2024 och 2029 per regionkategori under det särskilda målet 1.vii.

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Mått enhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
1.vii	Eruf	RCO01	Företag som får stöd (fördelade på mikroföretag, SMF-företag, stora företag)	st.	Mer utvecklade	-	339
					Övergångsregioner	-	326
					NSPA	-	89
1.vii	Eruf	RCO02	Företag som får stöd genom bidrag	st.	Mer utvecklade	-	339
					Övergångsregioner	-	326
					NSPA	-	89
1.vii	Eruf	RCO05	Nya företag som får stöd	st.	Mer utvecklade	-	27
					Övergångsregioner	-	22
					NSPA	-	5
1.vii	Eruf	RCO15	Skapad kapacitet för företagsinkubation	st.	Mer utvecklade	-	9
					Övergångsregioner	-	42
					NSPA	-	9
1.vii	Eruf	RCO128	Stödda företag främst kopplade till främjande av dubbla användningsområden och försvarsförmåga (RearmEU) – företag	st.	Mer utvecklade	-	305
					Övergångsregioner	-	295
					NSPA	-	80

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Tabell 3: Resultatindikatorer

Tabellen beskriver resultatindikatorerna för Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och målnivåerna för dem 2029 per regionkategori under det särskilda målet 1.vii.

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Mått enhet	Regionkategori	Mål(2029)
1.vii	Eruf	RCR01	Antal skapade arbetstillfällen i	st.	Mer utvecklade	1 017
					Övergångsregioner	1 680

			enheter som får stöd		NSPA	444
1.vii	Eruf	RCR03	Små och medelstora företag (SMF) som inför produkt- eller processinnovationer	st.	Mer utvecklade	209
					Övergångsregioner	190
					NSPA	41
1.vii	Eruf	RCR06	Inlämnade patentansökningar	st.	Mer utvecklade	90
					Övergångsregioner	31
					NSPA	7
1.vii	Eruf	RCR19	Företag med högre omsättning	st.	Mer utvecklade	210
					Övergångsregioner	200
					NSPA	55
1.vii	Eruf	NR03	SMF som startar ny affärsverksamhet	st.	Mer utvecklade	198
					Övergångsregioner	187
					NSPA	47
1.vii	Eruf	NR05	SMF som inleder export eller utvidgar till en ny exportmarknad	st.	Mer utvecklade	163
					Övergångsregioner	147
					NSPA	34

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Preliminär fördelning av anslagna medel (EU) efter interventionstyp

Tabell 4: Dimension 1 – interventionsområde

Tabellen beskriver de interventionsklasser som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 1.vii. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
1.vii	Eruf	020	Mer utvecklade	234 095
			Övergångsregioner	462 551
			NSPA	347 454
1.vii	Eruf	021	Mer utvecklade	1 170 473
			Övergångsregioner	2 312 754
			NSPA	1 737 272
1.vii	Eruf	026	Mer utvecklade	468 189
			Övergångsregioner	925 101
			NSPA	694 908
1.vii	Eruf	027	Mer utvecklade	936 378
			Övergångsregioner	1 850 203
			NSPA	1 389 816
1.vii	Eruf	028	Mer utvecklade	234 095
			Övergångsregioner	462 551
			NSPA	347 454

1.vii	Eruf	029	Mer utvecklade	234 095
			Övergångsregioner	462 551
			NSPA	347 454
1.vii	Eruf	075	Mer utvecklade	468 189
			Övergångsregioner	925 101
			NSPA	694 908
1.vii	Eruf	194	Mer utvecklade	468 189
			Övergångsregioner	925 101
			NSPA	694 908
1.vii	Eruf	195	Mer utvecklade	7 491 024
			Övergångsregioner	14 801 622
			NSPA	11 118 532

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

020 Näringslivsinfrastruktur för små och medelstora företag (inklusive industriparker och industriområden)

021 Affärsutveckling och internationalisering för små och medelstora företag, inklusive produktiva investeringar

026 Stöd till innovationskluster, även mellan företag, forskningsorganisationer och myndigheter och företagsnätverk som i första hand gynnar små och medelstora företag

027 Innovationsprocesser i små och medelstora företag (processer, organisation, marknadsföring, medskapande och användar- och efterfrågestyrd innovation)

028 Tekniköverföring och samarbete mellan företag, forskningscentrum och sektorn för högre utbildning

029 Forsknings- och innovationsprocesser, tekniköverföring och samarbete mellan företag, forskningscentrum och universitet med inriktning på en koldioxidsnål ekonomi, klimatreiliens och klimatanpassning

075 Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag

194 Produktiva investeringar i stora företag med anknytning till försvarsteknik och teknik med dubbla användningsområden

195 Produktiva investeringar i små och medelstora företag med anknytning till försvarsteknik och teknik med dubbla användningsområden

Tabell 5: Dimension 2 – finansieringsform

Tabellen beskriver de finansieringsformer som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 1.vii. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
1.vii	Eruf	01	Mer utvecklade	11 704 727
			Övergångsregioner	23 127 535
			NSPA	17 372 706

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriell inriktning

Tabellen beskriver de territoriella genomförandemekanismerna och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 1.vii. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
1.vii	Eruf	31	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	17 372 706
1.vii	Eruf	33	Mer utvecklade	11 704 727
			Övergångsregioner	23 127 535
			NSPA	

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

31 Glesbefolkade områden

33 Ingen territoriell inriktning

Tabell 8: Dimension 7 – jämställdhetsdimensionen

Tabellen beskriver finansieringen till tre jämställdhetsdimensioner efter regionkategori under det särskilda målet 1.3. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
1.vii	Eruf	01	Mer utvecklade	0
			Övergångsregioner	0
			NSPA	0
1.vii	Eruf	02	Mer utvecklade	2 926 182
			Övergångsregioner	5 781 885
			NSPA	4 343 176
1.vii	Eruf	03	Mer utvecklade	8 778 545
			Övergångsregioner	17 345 650
			NSPA	13 029 530

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

01 Jämställdhetsinriktning

02 Jämställdhetsintegrering

03 Könneutralitet

2.9 Eruf-prioritering 9: Ett Finland som skapar säkerhet

2.9.1 Särskilt mål 3.iii: utveckling av en trafikinfrastruktur med dubbla användningsområden som främjar militär rörlighet

Fondernas interventioner

Interventionstyper

Investeringar i trafikinfrastruktur som spelar en central roll för det särskilda målet och som främjar den militära rörligheten kan genomföras i hela programområdet för det finska fastlandet, med undantag för landskapet Nyland. Investeringar som förbättrar trafiknäten så att de uppfyller de militära kraven är till avsevärd nytta även för den civila trafiken, förbindelserna inom näringslivet och krishanteringsberedskapen också på EU-nivå. Investeringar av det här slaget förbättrar den gränsöverskridande infrastrukturen, eliminerar flaskhalsar, ökar beredskapen och främjar regionernas och de kritiska leveranskedjornas tolerans mot störningar. Fungerande trafikförbindelser gör dessutom att man snabbt kan få i väg räddningstjänster och distribuera nödvändiga förnödenheter, vilket innebär att de i betydande grad främjar kontinuiteten i de centrala funktionerna och försörjningsberedskapen samt den nationella säkerheten. Vid åtgärder som främjar den militära rörligheten betonas EU:s fyra huvudkorridorer för militär rörlighet inom de områden där de är belägna, medan objekt som är kopplade till nätverket för militär rörlighet beaktas i resten av landet.

Genom att beakta dubbla användningsområden kan man genom åtgärder som anknyter till det särskilda målet förbättra och modernisera förbindelser inom landsvägstrafiken och logistiken som är viktiga också för konkurrenskraften hos små och medelstora företag, anslutbarheten mellan olika färd- och transportsätt, trafikleder och trafik tjänster som utvecklar näringslivet och miljön för små och medelstora företag samt trafiksäkerheten. När det gäller åtgärder som är kopplade till TEN-T-nätet definieras dubbla användningsområden i enlighet med kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/1328. Projektens ekonomiska, sociala och ekologiska hållbarhet ur olika användargrupperns perspektiv beaktas också.

Eftersom trafiken utgör en betydande del av utsläppen av växthusgaser i Finland, är det viktigt att man även inom detta särskilda mål kan utveckla smarta mobilitets- och trafiklösningar som spelar en central roll för målet gällande koldioxidneutralitet samt den strategiska planeringen. Projekten ska för sin del bidra till att mängden koldioxidutsläpp från trafiken minskar med 90 procent före 2050 i enlighet med målet på EU-nivå. Därför ska även teknik som anknyter till alternativa energikällor beaktas, också med tanke på förhållandena vid kriser och försörjningsberedskapen.

FoUI-åtgärder som anknyter till den militära rörligheten kan dessutom genomföras inom ramen för det särskilda målet 1.i när de är kopplade till strategin för smart specialisering. Inom det särskilda målet 1.ii utvecklas även smarta lösningar och utnyttjande av data för trafikens och transportkedjornas behov (inklusive mobila lösningar) ur digitaliseringsperspektiv. Projektpar som sammanlänkar de särskilda målen 1.i, 1.ii och 3.iii är därmed också möjliga.

Trafiktjänsterna, infrastrukturen och resekedjorna utvecklas i enlighet med riktlinjerna i den riksomfattande trafiksystemplanen. Valet av vilka projekt som ska finansieras styrs av en nationell ledningsgrupp.

Offentliga ansökningsomgångar genomförs för projekten. Ansökningarna bedöms utifrån de allmänna urvalsgrunder som har godkänts för programmet och urvalsgrunderna för de olika särskilda målen. På så sätt säkerställs att projekten som väljs är förenliga med den riksomfattande trafiksystemplanen. Projekt som strider mot planen kan med andra ord inte finansieras.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll

- Stödja investeringar som förbättrar den militära rörligheten och/eller logistikinvesteringar (till exempel rutter för specialtransporter)
- Stödja bättre anslutbarhet mellan sjö-, spår- och/eller landsvägstrafik för att förbättra förutsättningarna för militär rörlighet samt lokala projekt som förbättrar de gränsöverskridande förbindelserna till TEN-T-nätet
- Stödja byggande och beredning av infrastruktur som förbättrar försvarsförmågan och resiliensen, såsom militära transportlokaler i hamnarna, lagerutrymmen, logistikpunkter, skydd, materielhanteringsanläggningar, reservkraftanläggningar och kaserner som främjar den militära rörligheten
- Stödja smarta och rena trafiklösningar (inklusive alternativa energikällor) samt en sänkning av bullernivån, smidig trafik och trafiksäkerhet vid utvecklingsobjekt som har identifierats regionalt eller lokalt
- Stödja trafikinfrastruktur med dubbla användningsområden (till exempel broar, tunnlar, landsvägar, multimodala terminaler), som inte bara betjänar den militära rörligheten, utan även behoven hos näringslivet eller annan civil trafik eller specialtransporter
- Stödja utvecklingsobjekt som är belägna i EU:s huvudkorridorer för den militära rörligheten eller andra trafikkorridorer som är av militär betydelse eller i nätverket för militär rörlighet eller som anknyter till dem (hotspots)
- Stödja utvecklingen av lastplatser längs bannätet samt planeringen av en expansion av den europeiska spårvidden och utvecklingen av omlastningsförmågan

Karaktären av den verksamhet som understöds har konstaterats överensstämma med principen om att inte orsaka betydande skada (DNSH). Vid investeringar säkerställs projektens överensstämmelse med DNSH vid behov under urvalsprocessen.

Infrastrukturprojekt som finansieras inom ramen för det särskilda Eruf-målet, som till innehållet och projekttyperna skiljer sig från de andra, är i huvudsak trafikinfrastruktur som är i offentlig användning och som även betjänar företagsverksamheten i regionen. Finansiering beviljas endast offentliga sökande aktörer, och av användarna tas exempelvis inte ut några vägavgifter eller andra avgifter som skulle kunna användas för att amortera på lånet för projektet. Projekten är kopplade till de genomförande aktörernas (närmast statens) budgetfinansiering. Eftersom intäktsmodeller saknas är finansieringsinstrument inte ett realistiskt alternativ.

Huvudresultatet av verksamheten är att det har skapats vägtrafik- och logistikförbindelser som förbättrar den militära rörligheten och stöder verkställandet av det gemensamma försvaret i Finland, Finlands beredskap att ge världsstöd samt den militära och allmänna försörjningsberedskapen. De finansierade projekten har även varit till nytta för näringslivet i närområdet, eftersom tillgängligheten och transportförbindelserna har förbättrats. Att företagets verksamhetsförutsättningar har förbättrats har samtidigt ökat antalet tillväxtföretag och investeringarna i dem. På det lokala planet har de genomförda projekten avlägsnat flaskhalsar i trafiken, ökat trafiksäkerheten och minskat bullret och föroreningarna från trafiken. Det är lättare än tidigare att kombinera olika transportformer, och digitaliseringen av trafiken och smarta lösningar gör det lättare att planera logistiken.

De viktigaste målgrupperna De viktigaste målgrupperna är Försvarsmakten samt indirekt små och medelstora företag samt mikroföretag.

Åtgärder för säkerställande av jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämlikhet, inkludering och icke-diskriminering beaktas bland annat genom likabehandlingsplanering på programnivå. Här ingår vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering. I synnerhet beaktas tillgängligheten till trafiklösningar för olika användargrupper.

Jämställdhet främjas genom att bedömningarna av infrastrukturinvesteringarna även omfattar konsekvenserna för könen och befolkningsgrupperna.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

Vid verksamhet som finansieras med särskild finansiering i glesbygdsområdet i norr tas särskild hänsyn till de långa avstånden och de utmaningar som dessa medför för både den militära rörligheten och tillgängligheten beträffande näringslivet i regionen.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Landskapen i Östra och Norra Finland har upprättat en gemensam strategi för smart specialisering, som baserar sig på förvaltning och drift av en hållbar utveckling samt hållbar användning av naturresurser och naturförhållanden inom de näringsgrenar som är viktiga för regionen.

Finland har väletablerade traditioner för samarbete *mellan landskapen och även mellan storområdena*. Landskapsövergripande projekt för klimatåtgärder och klimatanpassning byggs på ett naturligt sätt upp till exempel utifrån gemensamma prioriteringar för smart specialisering. Med tanke på utvecklingen av företag är det också naturligt att samarbeta med andra program, till exempel planen för den gemensamma jordbrukspolitiken eller Interregprogrammen. Investeringar i logistik och mobilitet kräver samordning med andra finansieringsinstrument.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på de utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [handlingsplanen](#), som utgör grunden för finansieringen av Östersjöstrategins genomförande.

Ur Finlands perspektiv är ett viktigt tema att i samarbete förbättra säkerhetssituationen i Östersjöregionen.

Genomförandet av det särskilda målets innehåll förutsätter även kontinuerliga kontakter med Nato. Dessutom kan man delta i samarbete på EU-nivå, bland annat med de nordiska länderna. Möjliga samarbetsformer inom detta särskilda mål är bland annat transportprojekt vid riksgränserna, som bör planeras med beaktande av gränstrafiken och gränssamarbetet.

Planerad användning av finansieringsinstrument

Det särskilda målet innehåller ingen planerad användning av finansieringsinstrument.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Mått enhet	Regionkate gori	Delmål (2024)	Mål (2029)
---------------------	-------------	-----------	------------------	-----------------------	----------------------------	--------------------------	-----------------------

3.iii	Eruf	RCO129	Infrastruktur som är anpassad till kraven för militär rörlighet	st.	Mer utvecklade		
					Övergångsregioner	-	10
					NSPA	-	5
3.iii	Eruf	NO06	Små och medelstora företag, vars tillgänglighet har förbättrats till följd av projektet.	st.	Mer utvecklade		
					Övergångsregioner	-	555
					NSPA	-	277

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Tabell 3: Resultatindikatorer

Särskilt mål	Fond	ID	Indikator	Mått enhet	Regionkategori	Mål(2029)
3.iii	Eruf	NR13	Övriga investeringar för företagande i projektet	euro	Mer utvecklade	
					Övergångsregioner	447 986 750
					NSPA	223 434 900

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Preliminär fördelning av anslagna medel (EU) efter interventionstyp

Tabell 4: Dimension 1 – interventionsområde

Tabellen beskriver de interventionsklasser som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 3.iii. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
3.iii	Eruf	089	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	4 876 517
			NSPA	2 432 179
3.iii	Eruf	090	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	4 876 517

			NSPA	2 432 179
3.iii	Eruf	100	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	4 063 764
			NSPA	2 026 816
3.iii	Eruf	109	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	18 693 313
			NSPA	9 323 352
3.iii	Eruf	197	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	8 127 528
			NSPA	4 053 631
3.iii	Eruf	198	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	40 637 637
			NSPA	20 268 156

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

089 Nybyggda eller uppgraderade sekundära förbindelsevägar till TEN-T-vägnätet och TEN-T-knutpunkterna

090 Nybyggda eller uppgraderade andra nationella, regionala och lokala tillfartsvägar

100 Ombyggda eller moderniserade järnvägar – TEN-T-stomnätet

109 Multimodala transporter (ej utban mobilitet)

197 Skydd av kritisk infrastruktur

198 Uppbyggnad och uppgradering av försvarsinfrastruktur och infrastruktur för dubbla användningsområden, inbegripet militär rörlighet

Tabell 5: Dimension 2 – finansieringsform

Tabellen beskriver de finansieringsformer som ska användas och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 3.iii. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
3.iii	Eruf	01	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	81 275 276
			NSPA	40 536 313

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 – territoriell genomförandemetod och territoriell inriktning

Tabellen beskriver de territoriella genomförandemekanismerna och den indikativa EU-finansieringen till dem efter regionkategori under det särskilda målet 3.2. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
3.iii	Eruf	31	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	40 536 313
3.iii	Eruf	33	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	81 275 276
			NSPA	

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

31 Glesbefolkade områden

33 Ingen territoriell inriktning

Tabell 8: Dimension 7 – jämställdhetsdimensionen

Tabellen beskriver finansieringen till tre jämställdhetsdimensioner efter regionkategori under det särskilda målet 3.iii. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (euro)
3.iii	Eruf	01	Mer utvecklade	0
			Övergångsregioner	0
			NSPA	0
3.iii	Eruf	02	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	20 318 819
			NSPA	10 134 078
3.iii	Eruf	03	Mer utvecklade	

			Övergångsregioner	60 956 457
			NSPA	30 402 235

NSPA = Yttersta randområden och nordliga glesbefolkade regioner

Koder som ska användas:

- 01 Jämställdhetsinriktning
- 02 Jämställdhetsintegrering
- 03 Könsneutralitet

3. Finansieringsplan

3.A Överföringar och bidrag

3.1 Anslag per år

Tabell 10

I tabellen beskrivs ERUF: s, ESF: s och JTF: s årliga anslag för perioden 2021–2027

Fond	Regionkategorier	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Totalt
							Anslag utan flexibilitetsbelopp	Flexibilitetsbelopp	Anslag utan flexibilitetsbelopp	Flexibilitetsbelopp	
Eruf	Mer utvecklade regioner	0	6 946 660	9 330 364	9 481 201	9 635 054	3 990 101	6 460 776	4 070 135	6 590 316	56 504 607
Eruf	Övergångsregioner	0	67 185 508	83 969 732	85 326 986	86 711 379	35 930 315	57 361 154	36 650 485	58 510 436	511 645 995
Eruf	De yttersta randområdena eller de nordliga glesbefolkade områdena	0	59 263 181	60 216 501	61 189 119	62 181 187	25 763 692	31 684 485	26 279 769	32 318 922	358 896 856
Totalt Eruf		0	133 395 349	153 516 597	155 997 306	158 527 620	65 684 108	95 506 415	67 000 389	97 419 674	927 047 458
ESF+	Mer utvecklade regioner	0	8 976 646	8 906 412	9 049 998	9 196 458	3 808 235	1 337 526	3 884 423	1 364 275	46 523 973
ESF+	Övergångsregioner	0	74 624 571	76 038 774	77 266 220	78 518 209	32 533 948	11 103 104	33 185 238	11 325 290	394 595 354
ESF+	De yttersta randområdena eller de nordliga	0	19 306 363	19 616 481	19 932 801	20 255 449	8 392 041	2 471 287	8 559 882	2 520 692	101 054 996

Fond	Regionkategorien	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Totalt
							Anslag utan flexibilitetsbelopp	Flexibilitetsbelopp	Anslag utan flexibilitetsbelopp	Flexibilitetsbelopp	
	glesbefolkade områdena										
Totalt ESF+		0	102 907 580	104 561 667	106 249 019	107 970 116	44 734 224	14 911 917	45 629 543	15 210 257	542 174 323
FRO/MFF		0	34 833 651	35 393 183	35 963 906	36 546 043	15 141 403	15 141 404	15 444 231	15 444 232	203 908 053
FRO/NGEU		0	129 842 043	131 927 694							261 769 737
Totalt FRO		0	164 675 694	167 320 877	35 963 906	36 546 043	15 141 403	15 141 404	15 444 231	15 444 232	465 677 790
Totalt		0	400 978 623	425 399 141	298 210 231	303 043 779	125 559 735	125 559 736	128 074 163	128 074 163	1 934 899 571

3.2 Totalbelopp anslag per fond och nationell gemensam finansiering

Tabell 11

I tabellen beskrivs ERUF: s, ESF: s och JTF: s totala anslag per fond samt den nationella medfinansieringen

Politiskt mål nummer/FRO:s sörskilda mål nummer eller tekniskt bistånd	Prioritering	Beräkningsunderlag för unionsstöd (summa stödberättigande kostnader eller offentliga bidrag)	Fond	Regionkategori *	Unionsbidrag (a)=(b)+(c)+(i)+(j)	Fördelning av unionsbidrag				Nationellt bidrag (d)=(e)+(f)	Preliminär fördelning av det nationella bidraget		Totalt (g)=(a)+(d)	Medfinansieringsgrad (h)=(a)/(g)
						Bidrag från unionen		Flexibilitetsbelopp			Offentlig (e)	Privat (f)		
						utan tekniskt bistånd enligt artikel 36.5	för tekniskt bistånd enligt artikel 36.5	utan tekniskt bistånd enligt artikel 36.5	för tekniskt bistånd enligt artikel 36.5					
					(b)	(c)	(i)	(j)						
1	1	Offentligt	Eruf	Mer utvecklade regioner	30 984 371	29 304 884	1 025 670	631 707	22 110	46 476 557	46 476 557		77 460 928	40,00 %
1	1	Offentligt	Eruf	Övergångsregioner	281 191 728	266 419 666	9 324 687	5 263 163	184 212	187 461 152	187 461 152		468 652 880	60,00 %
1	1	Offentligt	Eruf	De yttersta randområdena eller de nordliga glesbefolkade områdena	151 247 085	144 143 758	5 045 032	1 988 692	69 603	100 831 390	100 831 390		252 078 475	60,00 %
2	2	Offentligt	Eruf	Mer utvecklade regioner	12 114 392			11 704 727	409 665	18 171 588	18 171 588		30 285 980	40,00 %
2	2	Offentligt	Eruf	Övergångsregioner	23 936 998			23 127 535	809 463	15 957 999	15 957 999		39 894 997	60,00 %
2	2	Offentligt	Eruf	De yttersta randområdena eller de nordliga glesbefolkade områdena	17 980 750			17 372 706	608 044	11 987 167	11 987 167		29 967 917	60,00 %
3	3	Offentligt	Eruf	De yttersta randområdena eller de nordliga glesbefolkade områdena	13 405 844	12 679 190	443 771	273 317	9 566	20 108 766	20 108 766		33 514 610	40,00 %
3	9	Offentlig	Eruf	Övergångsregioner	84 119 910			81 275 276	2 844 634	56 079 940	56 079 940		140 199 850	60,00 %
3	9	Offentlig	Eruf	De yttersta randområdena eller de nordliga glesbefolkade områdena	41 955 083			40 536 313	1 418 770	27 970 056	27 970 056		69 925 139	60,00 %
4	4	Offentligt	ESF+	Mer utvecklade regioner	39 958 303	36 766 296	1 470 650	1 655 150	66 207	59 937 455	59 937 455		99 895 758	40,00 %
4	4	Offentligt	ESF+	Övergångsregioner	346 555 882	318 593 557	12 743 741	14 633 254	585 330	231 037 255	231 037 255		577 593 137	60,00 %
4	4	Offentligt	ESF+	De yttersta randområdena eller de nordliga glesbefolkade områdena	95 305 598	87 669 290	3 506 771	3 970 710	158 827	63 537 066	63 537 066		158 842 664	60,00 %
4	5	Offentligt	ESF+	Mer utvecklade regioner	2 283 379	1 867 697	74 708	327 860	13 114	120 178	120 178		2 403 557	95,00 %

Politiskt mål nummer/FRO:s särskilda mål nummer eller tekniskt bistånd	Prioritering	Beräkningsunderlag för unionsstödd (summa stödberättigande kostnader eller offentliga bidrag)	Fond	Regionkategori *	Unionsbidrag (a)=(b)+(c)+(i)+(j)	Fördelning av unionsbidrag				Nationellt bidrag (d)=(e)+(f)	Preliminär fördelning av det nationella bidraget		Totalt (g)=(a)+(d)	Medfinansieringsgrad (h)=(a)/(g)
						Bidrag från unionen		Flexibilitetsbelopp			Offentlig (e)	Privat (f)		
						utan tekniskt bistånd enligt artikel 36.5	för tekniskt bistånd enligt artikel 36.5	utan tekniskt bistånd enligt artikel 36.5	för tekniskt bistånd enligt artikel 36.5					
4	5	Offentligt	ESF+	Övergångsregioner	22 088 018	18 050 988	722 040	3 187 491	127 499	1 162 528	1 162 528		23 250 546	95,00 %
4	5	Offentligt	ESF+	De yttersta randområdena eller de nordliga glesbefolkade områdena	5 749 398	4 698 997	187 959	829 271	33 171	302 600	302 600		6 051 998	95,00 %
4	6	Offentligt	ESF+	Mer utvecklade regioner	4 282 291	3 502 713	140 108	614 875	24 595	475 811	475 811		4 758 102	90,00 %
4	6	Offentligt	ESF+	Övergångsregioner	25 951 454	21 208 303	848 331	3 745 019	149 801	2 883 495	2 883 495		28 834 949	90,00 %
Eruf totalt			Eruf	Mer utvecklade regioner	56 504 607	41 984 074	1 469 441	12 609 751	441 341	84 756 911	84 756 911		141 261 518	40,00 %
			Eruf	Övergångsregioner	511 645 995	382 390 733	13 383 672	111 953 227	3 918 363	341 097 331	341 097 331		852 743 326	60,00 %
			Eruf	De yttersta randområdena eller de nordliga glesbefolkade områdena	358 896 856	284 921 208	9 972 241	61 839 043	2 164 364	239 264 572	239 264 572		598 161 428	60,00 %
ESF+ totalt			ESF+	Mer utvecklade regioner	46 523 973	42 136 706	1 685 466	2 597 885	103 916	60 533 444	60 533 444		107 057 417	43,46 %
			ESF+	Övergångsregioner	394 595 354	357 852 848	14 314 112	21 565 764	862 630	235 083 278	235 083 278		629 678 632	62,67 %
			ESF+	De yttersta randområdena eller de nordliga glesbefolkade områdena	101 054 996	92 368 287	3 694 730	4 799 981	191 998	63 839 666	63 839 666		164 894 662	61,28 %
FRO			FRO/MFF		203 908 053	166 656 171	6 666 246	29 409 265	1 176 371	87 389 166	87 389 166		291 297 219	70,00 %
			FRO/NGEU		261 769 737	251 701 671	10 068 066			112 187 031	112 187 031		373 956 768	70,00 %
FRO totalt	7	Offentligt	FRO		465 677 790	418 357 842	16 734 312	29 409 265	1 176 371	199 576 197	199 576 197		665 253 987	70,00 %
Totalsumma					1 934 899 571	1 620 011 698	61 253 974	244 774 916	8 858 983	1 224 151 399	1 224 151 399		3 159 050 970	61,23 %

4. Nödvändiga villkor

De nödvändiga villkoren presenteras i en separat tabellbilaga (bilaga till programdokumentets punkt 4 Nödvändiga villkor).

5. Programmyndigheter

Programmyndigheter	Institutionens namn	Kontaktpersonens namn:	E-post
Förvaltande myndighet	<i>Arbets- och näringsministeriet (ANM)</i>	Petra Metsälä	petra.metsala@gov.fi
Revisionsmyndighet	<i>Finansministeriet (FM)</i>	Kari Rouvinen	kari.rouvinen@gov.fi
Organ som tar emot betalningar från kommissionen	<i>Arbets- och näringsministeriet ANM</i>	Attesterande organ/Minna Härkönen	tovi@gov.fi
01 Organ som tar emot betalningar som gäller tekniskt stöd enligt artikel 30.5	<i>Arbets- och näringsministeriet (ANM)</i>	Attesterande organ/Minna Härkönen	tovi@gov.fi

6. Partnerskap

Genom den lagstiftning som reglerar regionutvecklingen och strukturfondsverksamheten (lag om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten, 7/2014) har arbets- och näringsministeriet, som den förvaltande myndigheten i Finland under programperioden 2014–2020, ålagts uppgiften att utarbeta strukturfondsprogrammet. Hösten 2018 tillsattes arbetsgruppen Koheesio 2021+ för utarbetandet av programmet. Arbetsgruppen leddes av arbets- och näringsministeriet och i den ingick följande statsförvaltningsorganisationer och regionutvecklingsmyndigheter: undervisnings- och kulturministeriet, finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet, kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralerna samt landskapsförbunden och representanter för de största städerna och regionstäderna. Samarbetspartner i arbetsgruppen var Kommunförbundet, Centralhandelskammaren, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Akava rf, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf, Finlands näringsliv EK, Centraförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, Företagarna i Finland rf, SOSTE Finlands social och hälsa rf och Finlands naturskyddsförbund. Partnerna medverkar i enlighet med kommissionens delegerade förordning (EU) nr 240/2014 i utarbetandet av programmen som gäller bland annat analys och kartläggning av behov och fastställande och urval av prioriteringar.

Den av statsrådet tillsatta delegationen för förnyelse i regionerna behandlade utarbetandet av programmet och partnerskapsöverenskommelsen. Arbetsgruppen utgjorde en av sektionerna i delegationen. I delegationen ingick företrädare för ministerierna, NTM-centralerna och landskapsförbunden samt för de viktigaste arbetsmarknads- och näringslivsorganisationerna, Kommunförbundet och kommuner i olika storleksklasser. Delegationen samordnar och övervakar under programperioden den strategiska helheten av regionutveckling, som omfattar både EU-medfinansierade och nationella insatser.

Arbetsgruppen Koheesio 2021+ och delegationen för förnyelse i regionerna har varit det centrala forum där olika parter, inklusive organisationer för näringslivets och arbetsmarknadens parter och berörda parter, har diskuterat programmet innehåll, utvärderingsresultaten, prioritetsurval och andra frågor i anslutning till programmet. Utöver utarbetandet av programmet behandlade arbetsgruppen partnerskapsöverenskommelsen, Interregprogrammen samt EU:s politik för Arktis och andra EU-strategier och initiativ som är viktiga för programperioden. Organisationspartnerna har medverkat i utformningen av det innehåll som är relevant för dem. Utöver arbetet i Koheesio 2021+ har ANM ordnat arbetsmöten för att stödja och samordna programutarbetandet, speciellt med NTM-centralerna och landskapsförbunden, fokuserade workshoppar (bl.a. jämställdhet och jämlikhet, särskilda mål, indikatorer) och andra diskussioner med olika parter (inkl. presentationer för intressenter samt separata samråd). ANM har lagt ut det viktigaste materialunderlaget för utarbetandet på sin webbplats.

Utarbetandet av programmet styrs av dels den finländska förvaltningstraditionen med tonvikt på samråd, dels den gällande lagstiftningen om regionutvecklingen och strukturfondsverksamheten som föreskriver om parternas deltagande i utarbetandet och genomförandet av EU:s strukturfondsprogram. Enligt bestämmelserna om regionutveckling och strukturfondsverksamhet ska programmen beredas i samverkan. ANM har förhandlat separat om programmets Eruf- och ESF+-dimensioner med en representant för samerna. Om programmets innehåll har ordnats två förhandlingar i enlighet med sametingslagen (16.1.2020 och 26.4.2021), varvid det fastställdes att programarbetet tar hänsyn till det samiska urfolkets näringar och välfärd genom

landscapsprogrammet och i programmets innehåll genom bland annat effekterna av klimatförändringarna och rätten till eget språk. Enligt programmet är det viktigt att genom medelansvändningen stödja urfolket samerna, romerna samt andra befolkningsgrupper på ett kulturkänsligt sätt. ANM ordnade ett samråd 12 februari 2020 för minoritetsgrupper, inklusive romer. ANM presenterade inledandet av programarbetet för delegationen för romska frågor 16 januari 2019. Jämställdhetsexperter och miljöförvaltningsexperter har medverkat vid utarbetandet av programmet.

Utlåtanden om programförslaget och miljökonsekvensbeskrivningen till det inhämtades via webben 20.3–16.4.2021. Sammanlagt inlämnades 99 utlåtanden. I responsen berömdes beredningsprocessen och strategin och insatserna i programmet ansågs vara lämpliga. I flera utlåtanden nämndes dock att det utöver regionkategorierna hade varit befogat att göra en behovsanalys på landskapsnivå. Genomförandet av programmet bygger på framtagningen av landskapsprogrammen och valen av smart specialisering, med vilka genomförandet preciseras. Det lades fram synpunkter på bland annat biståndsmottagare, hållbar utveckling, jämställdhet, indikatorer och den verksamhet som stöds. Responsen har beaktats i innehållet avseende programmets viktigaste mål om att främja näringsverksamheten och sysselsättningen. En del av responsen kan beaktas genom anvisningarna för genomförandet.

Vid den regionala beredningen har partnerskapsprincipen verkställts dels i landskapens samarbetsgrupper och samarbetsgruppernas sekretariat, landskapsstyrelserna och -fullmäktige, intressentmöten och regionala beredningsgrupper, dels genom öppna samråds- och diskussionsmöten. Möjlighet att lämna synpunkter på programutkastet har också funnits i samband med webbaserade intressentförfrågningar. I landskapets samarbetsgrupp ingår representanter för landskapsförbundet och dess medlemskommuner, de statliga myndigheter som finansierar programmet samt parter som är viktiga med avseende på regionutvecklingen, inklusive arbetsmarknadens och näringslivets organisationer, och andra organ som företräder det civila samhället, liksom miljöorganisationer och jämställdhetsorganisationer. Informationstillgången och möjligheterna att påverka har också realiserats genom samråd och informationsmöten för landskapen och regionerna. I dessa möten har deltagit representanter för kommuner, organisationer, utbildnings- och forskningsorganisationer, utvecklingsbolag, teknologicenter, näringsliv och företag. I början av utarbetandet av programmet ordnades ett öppet webbsamråd som utföll i synpunkter från ett brett aktörsfält på de enligt beredningsgruppen viktigaste omvärldsutmaningarna. Medborgare och intressenter görs också delaktiga i programutarbetandet genom förfarandet för bedömning av planer och program.

Arbets- och näringsministeriet svarar för bedömningen av miljökonsekvenserna av strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland.

Allmänheten och myndigheterna har beretts möjlighet att framföra sina synpunkter och påverka utarbetandet av programmet och miljökonsekvensbedömningen i inledningsskedet och under bedömningen. Statsrådet fastställde prioriteringarna för programutarbetandet den 27 november 2019. Den 29 november 2019 publicerades en kungörelse om att utarbetandet av programmet 2021–2027 och därtill hörande miljökonsekvensbedömningen har inletts samt inleddes samråd med miljömyndigheterna om miljörapportens innehåll (29.11–31.12.2019). I enlighet med deltagande- och bedömningsplanen upprättades i anslutning till beredningen en miljörapport (lag om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005) jämte därtill hörande statsrådets förordning (347/2005)). Miljörapporten upprättades av Gaia Consulting Oy.

Miljörapporten behandlades på partnerskapsgruppens sammanträden och uppdaterades när programmets struktur justerades. I responsen till miljörapporten konstaterades att rapporten innehåller en relativt heltäckande och tydlig beskrivning av miljökonsekvenserna för varje prioritering och de specifika målen. Miljökonsekvensbedömningen är dock relativt generell och kvalitativ på grund av att innehållet i programförslaget är generellt och inte hänför sig till konkreta projekt. I rapporten har också tagits fasta på genomförandets roll i att eventuellt stärka positiva effekter och mildra negativa effekter. Rättelser och tillägg föreslogs till rapporten avseende kulturmiljön samt arbetshälsan och arbetssäkerheten.

De organisationer som är viktiga med avseende på genomförandet av programmet och andra berörda parter medverkar i att genomföra, följa upp och utvärdera programmet på riksnivå genom övervakningskommittén och på regional nivå genom landskapens samarbetsgrupper. Övervakningskommittén arbetar för att främja partnerskapsprincipen och tillför mervärde i utarbetandet av programmet. Landskapens samarbetsgrupper är ett viktigt partnerskapsorgan i regionerna.

En del av kommunikationssamarbetet som leds av ANM är att aktivera organisations- och intressentparterna i kommunikationen om programmet och i kommunikationsplaneringen. Samarbetsparterna har haft en viktig roll i den förvaltande myndighetens kommunikationsnätverk och så kommer det att vara även under följande programperiod. De myndigheter som fungerar som förmedlande organ vägleder och ger råd till aktörerna med att ansöka om finansiering och genomföra projekt, bland annat med hänsyn till små organisationers och aktörers behov.

I början av programperioden upprättas en plan för utbildning som ska ordnas för de förmedlande organen, arbetsmarknadens parter och civilsamhällesorganisationer. Utbildningarna utformas i samarbete med respektive partner för att på bästa sätt tillgodose målgruppens behov. I utbildningsplanen fastställs vilka utbildningsmoment som ankommer på den förvaltande myndigheten, de förmedlande organen eller andra parter, till exempel i samordningsprojekt för specifika teman inom programmet. Planen uppdateras regelbundet och för utbildningarna reserveras tillräcklig finansiering som täcker behoven enligt den förvaltande myndighetens uppskattningar och anspråk från fältet. Partnerskapet omfattar också projektens styrgrupper.

7. Kommunikation och synlighet

I kommunikationen lyfts fram är ett innovativt och klimatneutralt Finland, sysselsättning, kompetens och delaktighet samt bekämpning av materiell fattigdom. Kärnbudskapet är prestation och effektivitet. Den förvaltande myndigheten informerar potentiella finansieringssökande om finansieringsmöjligheterna och tillhandahåller kommunikationsmedel och mallar till projektaktörerna. Den förvaltande myndigheten sköter kommunikationen till den allmänheten, där fokus ligger på de erhållna resultaten och mervärdet för unionen av att målen uppnås. Den förvaltande myndigheten ska årligen ta fram en kommunikationsplan och redogöra för utfallet till övervakningskommittén.

Som indikatorer för kommunikationen följs upp antalet besökare och diskussionsaktiviteten på webbsidorna och i sociala medier. Kommunikationen till projektaktörerna och de förmedlande organen följs upp med bland annat förfrågningar om nyttan med kommunikationsriktlinjerna. Som indikatorer kan tillämpas bland annat en extern parts analys av mediesynligheten och genomslaget med ett antal grundläggande indikatorer, som bostadsort, samhällelig position, utbildning och ålder. Uppföljning av kommunikationen ingår i den grundläggande kommunikationen och inkluderas i separata större kommunikationslanseringar. Kommunikationen kan bli föremål för utvärdering. Den förvaltande myndigheten ska i fondernas datasystem lägga ut en förteckning över stödmottagarna på finska, svenska och engelska. Vid strategiskt viktiga insatser organiseras en kommunikationsinsats med kommissionen och den förvaltande myndigheten.

Kommunikationen riktas till de finansieringssökande, projektaktörerna, allmänheten, medierna, de politiska aktörerna, samarbetspartnerna och myndigheterna. Målgrupper är också små och också medelstora företag, mikroföretag, forsknings- och utbildningsorganisationer, utvecklingsbolag, kommuner och städer, föreningar, stiftelser, den arbetsföra befolkningen och personer i riskzonen för social utestängning. Kommunikationen syftar till att sprida tydlig information till potentiella projektgenomförare och samarbetspartner. Syftet är att stödja projektgenomförarna och uppmuntra nya genomförare att använda sig av finansieringsmöjligheterna i programmet. Meningen är att genom kommunikation medvetandegöra allmänheten om programmet inom EU:s regionalpolitik och strukturpolitik och dess resultat.

Det främsta kommunikationsmedlet är webbplatsformen strukturfonder.fi. Av de sociala medierna används Facebook, Twitter och YouTube för kommunikation till projekten och allmänheten. Myndigheterna kan använda ett Google-konto för intern kommunikation, bland annat för att dela bilder. På sociala medier ordnas temakampanjer. Centrala teman kan presenteras med e-publikationer. Tillgänglighetskraven ska uppfyllas i webbtjänsten och i de sociala medierna.

Bedrägerimedvetenhet och nolltolerans mot bedrägeri är integrerade i den förvaltande myndighetens kommunikation till allmänheten. Den förvaltande myndigheten ska på webbplatsen ha en kanal för anonym rapportering av misstanke om missbruk eller otillbörligt förfarande.

Den förvaltande myndigheten ska utse en kommunikationsansvarig för programmet. Den nationella kommunikationssamordnaren leder det nationella kommunikationsnätverket av kommunikationsansvariga för ministerierna, de förmedlande organen och samarbetspartnerna. Nätverket sammanträder 2–4 gånger per år efter behov. Den förvaltande myndigheten har kommunikationssamarbete med EU-programmen vid JSM (landsbyggsfonden och havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden EHFVF) och IM (fonderna för inrikes frågor).

Regionerna har egna kommunikationsnätverk som administreras av de förmedlande organen. De utlyser stöden minst tre gånger om året, informerar om ansökningstiderna och bidragsbeloppen samt tillhandahåller vägledning och rådgivning till projekten. I regionerna ordnas informations- och utbildningsmöten för projektaktörerna samt publikevenemang.

Den förvaltande myndigheten deltar i möten och annan verksamhet inom EU-kommissionens kommunikationsnätverk INFORM EU. Den förvaltande myndigheten deltar också i andra av kommissionens kommunikationsinsatser, som kampanjen EU in My Region. De förmedlande organen och projekten kan också ta del av de kommunikationsmöjligheter som kommissionen erbjuder. Den förvaltande myndigheten arrangerar utbildningar för myndigheterna främst på webben och deltar i publikevenemang, bland annat på Europadagen.

Projektaktörerna ska aktivt kommunicera om verksamheten och resultaten och uppfylla sina kommunikationsskyldigheter. Det förmedlande organet ger projekten anvisningar om kommunikationsskyldigheterna och övervakar att dessa uppfylls. Kommunikation används för att informera om EU:s region och strukturpolitik. De regionala styrkorna i EU-projekten kan framhävas genom kommunikation. Projektaktörerna kommunikation har en stor betydelse. Med hjälp av kommunikation är det möjligt att nå nya projektaktörer, sprida resultat och få bättre synlighet.

Kostnaderna för kommunikationen ersätts från det tekniska stödet. Stödet till kommunikationen får uppgå till högst 0,3 procent av finansieringen till programmet. Med det tekniska stödet finansieras bland annat webbtjänsten strukturfonder.fi, basutrustning för kommunikation, kostnader för organisering av evenemang och webbevent samt andra anskaffningar för kommunikationen. Utbildning och resekostnader som hänförs till kommunikationen kan betalas från den del av det tekniska stödet som reserverats för kommunikationen. Vid strategiskt viktiga insatser iakttas de mål som beskrivs ovan.

8. Användning av förenklade kostnadsmodeller

Tabell 14: Användning av förenklade kostnadsmodeller (artikel 88 och 89 i allmänna förordningen)

Tillämpning av artiklarna 88 och 89	Ja	Nej
Från och med att programmet har antagits tillämpas de förenklade kostnadsmodellerna enligt artikel 88 i allmänna förordningen.	-	X
Från och med att programmet har antagits tillämpas de förenklade kostnadsmodellerna enligt artikel 89 i allmänna förordningen.	-	X

BILAGA 1 Förteckning över strategiska projekt

Förteckning över strategiska projekt

Projektets namn	Tidsplan
Eruf	
Innovations- och kompetensnätverk	2021–2027
ESF+	
Arbetslivsutveckling	2021–2027
Fungerande vardag för inflyttare i Finland: arbete, kompetens och delaktighet	2021–2027
Utveckling av tjänster för barn, ungdomar och familjer och befordran av välbefinnande mot jämlikheten	2021–2027
Stöd och samordning av delaktighet, jämställdhet mellan könen och jämlikhet i Europeiska socialfondens arbete	2021–2027